

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE**

R A P O R T

**z przeprowadzonego na terenie województwa podkarpackiego
ogólnokrajowego cyklu kontrolnego**

*„Przestrzeganie przez gminy przepisów ustawy z dnia 13 września
1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach
oraz kontroli regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych”.*

Rzeszów, listopad 2016 rok

I. WSTĘP

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, w ramach realizacji ogólnopolskiego cyklu kontrolnego, dotyczącego przestrzegania przepisów znowelizowanej ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w okresie od marca do października 2016 roku, prowadził kontrole gmin oraz regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Ww. zadanie było kontynuacją działań kontrolnych podejmowanych w ramach cykli kontrolnych realizowanych w latach 2013 - 2015.

Zasady realizacji cyklu oraz zakres raportu określone zostały w opracowanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, „Wytycznych do przeprowadzenia w 2016 r. przez Inspekcję Ochrony Środowiska ogólnokrajowego cyklu kontrolnego przestrzegania przez gminy przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (u.c.p.g.) oraz kontroli regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych”.

Tematyką niniejszego cyklu kontrolnego objęto:

- 1) organizację systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w gminach oraz sposób wdrażania i realizacji przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (u.c.p.g.),
- 2) funkcjonowanie regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK), w których stwierdzono rażące nieprawidłowości w trakcie cyklu kontrolnego przeprowadzonego w 2015 r., oraz RIPOK, które były zobowiązane do uzyskania pozwolenia zintegrowanego do dnia 1 lipca 2015 r.

Celem podejmowanych w ramach cyklu działań kontrolnych w gminach, była ocena wypełniania przez nie obowiązków wynikających z ustawy u.c.p.g. oraz postępow w wdrażaniu jej przepisów, zaś w przypadku instalacji RIPOK – ocena dotycząca wypełniania warunków ustawowych w porównaniu do ustaleń kontroli prowadzonych w minionych latach.

II. WYNIKI I USTALENIA KONTROLI GMIN

Województwo podkarpackie podzielone jest na 160 jednostek administracyjnych – Gmin. Zgodnie z ww. „Wytycznymi...”, skontrolować należało, podobnie jak w latach poprzednich, 10% gmin z terenu województwa, które nie zostały objęte kontrolą w poprzednich cyklach kontrolnych (w tym wszystkie gminy, które nie zorganizowały przetargów na odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych). Oceny przestrzegania przez kontrolowane podmioty przepisów u.c.p.g. oraz ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (u.o.o.), dokonano za okres od 1 stycznia 2013 r. do dnia zakończenia kontroli.

Podstawę prawną przeprowadzenia kontroli, stanowi art. 2 ust. 1 pkt 1a) ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska.

Do kontroli wybrano 17 gmin, zlokalizowanych w obrębie poszczególnych regionów gospodarki odpadami, tj.:

1/ REGION CENTRALNY:

- Gmina Błażowa;
- Gmina Frysztak;

2/ REGION POŁUDNIOWO – WSCHODNI:

- Gmina Bircza;

3/ REGION POŁUDNIOWO – ZACHODNI:

- Gmina Jasło Miasto;
- Gmina Skołyszyn;

4/ REGION PÓLNOCCY:

- Gmina Bojanów;

- Gmina Grodzisko Dolne;
- Gmina Nowa Dęba;
- Gmina Rakszawa;
- Gmina Raniżów;
- Gmina Rudnik nad Sanem;

5/ REGION WSCHODNI:

- Gmina Dubiecko;
- Gmina Fredropol;
- Gmina Horyniec-Zdrój;
- Gmina Orły;

6/ REGION ZACHODNI:

- Gmina Brzostek;
- Gmina Gawłuszowice.

Liczba gmin skontrolowanych w 2016 r. stanowi 11% liczby gmin województwa podkarpackiego.

Ryc. 1. MAPA WOJEWÓDZTWA PODKARPACCKIEGO OBRAZUJĄCA LOKALIZACJĘ SKONTROLOWANYCH W 2016 R. GMIN

➤ Kontrola gmin z Regionu Centralnego

W Regionie Centralnym, zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego, brak regionalnej instalacji do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz odpadów powstałych w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych - składowisk. W trakcie budowy lub planowane do budowy są następujące instalacje: Instalacja termicznego przekształcania odpadów komunalnych w Rzeszowie, o nominalnej mocy przerobowej 180 000 Mg/rok i Kompostownia do zagospodarowania odpadów z selektywnej zbiórki odpadów zielonych i innych bioodpadów, o nominalnej mocy przerobowej - 8 500 Mg/rok. Jako niezbędne uzupełnienie systemu gospodarowania odpadami w regionie, wymieniono instalację przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów o mocy przerobowej 5 300 Mg/rok, przy czym jako najwłaściwszą jej lokalizację wskazano Rzeszów lub okolice.

GMINA BŁĄŻOWA

Gmina Błażowa jest gminą wiejsko-miejską w powiecie rzeszowskim, obejmującą obszar o powierzchni ponad 112,6 km², który zamieszkuje 10 880 mieszkańców. Nie należy do związku międzygminnego, samodzielnie realizuje zadania wynikające z *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.

Rada Miejska w Błażowej podjęła wszystkie uchwały w zakresie *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, przy czym systemem gospodarki odpadami objęto tylko nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. W Gminie Błażowa nie uchwalono żadnej z uchwał fakultatywnych.

Gmina Błażowa wypełniła obowiązek ogłoszenia i przeprowadzenia przetargów (3 przetargi). Przedmiotem wszystkich przetargów był odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych zmieszanych i posegregowanych z terenu Gminy Błażowa. W pierwszym przetargu, jako najkorzystniejszą, wybrano ofertę Gospodarki Komunalnej w Błażowej Sp. z o.o., ul. 3-go Maja 35, 36-030 Błażowa. Efektem drugiego oraz trzeciego przetargu, był wybór oferty Konsorcjum: Gospodarka Komunalna w Błażowej Sp. z o.o., ul. 3-go Maja 35, 36-030 Błażowa (Lider) i Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe „Zagroda”, ul. 1-go Maja 38 b, 38-100 Strzyżów (Partner). Po zakończeniu postępowania przetargowego, zawierano stosowne umowy, w których zawierano zapis o obowiązku kierowania odpadów do RIPOK.

Miesięczna opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi odbieranymi od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, stanowi iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość i stawki opłaty. W przypadku nieselektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, ustalono stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 8,00 zł miesięcznie od jednego mieszkańca, zaś w przypadku zbierania i odbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, ustalono stawkę opłaty w wysokości 5,00 zł miesięcznie od jednego mieszkańca. W okresie objętym kontrolą Burmistrz Błażowej nie wydawał decyzji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Częstotliwość odbierania odpadów komunalnych uchwalona przez Radę Miejską, uzależniona jest od rodzaju zabudowy, rodzaju odpadów oraz okresu w roku. Odpady komunalne zmieszane i selektywnie zebrane, odbierane są w zabudowie zagrodowej i jednorodzinnej /teren wiejski/ nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie, zaś w zabudowie wielorodzinnej i jednorodzinnej /na terenie miasta/ – nie rzadziej niż raz na tydzień.

Odpady komunalne ulegające biodegradacji, w tym odpady zielone, odbierane są z częstotliwością uzależnioną od okresu roku, tj. od kwietnia do października - w zabudowie

zagrodowej i jednorodzinnej /teren wiejski/ – nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie, a w zabudowie miejskiej - nie rzadziej niż jeden raz na tydzień, w pozostałym okresie - nie rzadziej niż jeden raz na miesiąc w zabudowie wiejskiej i nie rzadziej niż jeden raz na dwa tygodnie w zabudowie miejskiej.

Przypadki niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne mogą być zgłaszane do Urzędu Miejskiego w Błażowej osobiście, telefonicznie – w dniach i godzinach pracy Urzędu, pocztą tradycyjną lub elektroniczną.

Przedsiębiorca odbierający odpady komunalne nie zgłaszał przypadków niedopełnienia przez właściciela nieruchomości, obowiązku w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz przejęcie ich jako zmieszane odpady komunalne.

Gmina Błażowa na swoim terenie nie buduje instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Nie uczestniczy również w partycypacji kosztów budowy takich instalacji wspólnie z innymi gminami.

W ramach uiszczonej przez właścicieli nieruchomości opłaty za gospodarowanie odpadami, zapewniono, zgodnie z zapisami w regulaminie utrzymania czystości i porządku w Gminie, odbiór bez ograniczeń ilościowych następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, tektury i makulatury, szkła bezbarwnego i kolorowego, tworzywa sztucznego, metali (puszek, złomu), opakowań wielomateriałowych, przeterminowanych leków i chemikaliów, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, odpadów wielkogabarytowych (mebli), odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz popiołu, zużytych opon, odpadów ulegających biodegradacji (w tym odpadów zielonych), pozostałych zmieszanych odpadów komunalnych.

Na terenie Gminy utworzono jeden Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, prowadzony przez Gospodarkę Komunalną w Błażowej Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. 3 Maja 35 w Błażowej, posiadającą zezwolenie na zbieranie odpadów, udzielone decyzją Starosty Rzeszowskiego, z dnia 2 grudnia 2014 r. (zmienione decyzją Starosty Rzeszowskiego z dnia 8 lipca 2015 r.).

W latach 2013-2015 w gminie osiągnięto wymagane ustawą poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania oraz recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

Burmistrz Błażowej przeprowadził kontrolę w firmie Gospodarka Komunalna w Błażowej Sp. z o.o., w zakresie spełniania przez podmiot wpisany do rejestru działalności regulowanej wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca, wykonujący działalność, polegającą na odbiorze odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Kontrola udokumentowana została protokołem kontroli. Na podstawie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ustawowym terminie, Burmistrz Błażowej, przesłał sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2013, 2014 i 2015 rok do Marszałka Województwa Podkarpackiego oraz Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska. Gmina Błażowa na bieżąco prowadziła weryfikację sprawozdań podmiotów odbierających odpady, a ewentualne uwagi i nieścisłości, wyjaśniane były telefonicznie lub za pomocą korespondencji elektronicznej.

Wszystkie wymagane art. 3 ust. 2 pkt 9 *u.c.p.g.*, informacje, Gmina Błażowa, udostępnia na stronie internetowej www.blazowa.com.pl/system_gospodarki_odpadami.

Gmina Błażowa nie ograniczyła się do jednorazowej kampanii informacyjnej przed wejściem w życie nowego systemu gospodarowania odpadami, i nadal prowadzi działalność informacyjno-edukacyjną w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi.

Gmina prowadzi rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Aktualnie do rejestru wpisanych jest 8 podmiotów. Od dnia funkcjonowania rejestru wykreślono 1 podmiot, przy czym wykreślenie z rejestru nastąpiło na wniosek przedsiębiorcy.

Gmina Błazowa w ustawowym terminie dokonała analiz stanu gospodarki odpadami komunalnymi za lata 2013-2015 r. Analizę za 2015 r. udostępniła na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy.

Kontrola Gminy Błazowa nie wykazała nieprawidłowości.

GMINA FRYSZTAK

Gmina Frysztak jest gminą wiejską, obejmującą obszar o powierzchni 90,51 km², którą, wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r., zamieszkiwało 10709 mieszkańców. Gmina samodzielnie realizuje zadania wynikające z *u.c.p.g.*

Rada Gminy, w lutym 2013 r., podjęła wszystkie uchwały, do podjęcia których zobowiązana była znowelizowaną *ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*. Niektóre z uchwał były później zmieniane lub podejmowano nowe uchwały, zgodnie z którymi poprzednie traciły ważność. Z uchwał fakultatywnych podjęto jedynie uchwałę w sprawie zarządzenia poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa, określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso. W uchwałach Rady Gminy Frysztak nie uchwalono: stawki opłaty za pojemnik o określonej pojemności, oraz trybu i sposobu zgłaszania przez właścicieli nieruchomości przypadków niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości lub przez prowadzącego punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

W okresie objętym kontrolą, Gmina zorganizowała trzy przetargi na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych. W efekcie wszystkich przetargów, jako najkorzystniejszą, wybrano ofertę Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o., ul. Południowa 3 w Strzyżowie. Po rozstrzygnięciu przetargu, zawierano z przedsiębiorcą stosowną umowę. W ostatniej umowie, obowiązującej od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r., nie określono instalacji, w tym regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, do których przedsiębiorca odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, jest obowiązany przekazać odebrane odpady.

Gmina Frysztak ustaliła opłatę za gospodarowanie odpadów komunalnych, zależną od liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość. Miesięczna stawka opłaty za zmieszane odpady komunalne wynosi 9,00 zł na 1 mieszkańca. Przy selektywnym zbieraniu odpadów - miesięczna stawka wynosi 4,40 zł na 1 mieszkańca.

Wójt Gminy Frysztak w 2013 r. wydał 8 decyzji określających wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W pozostałych latach, objętych kontrolą nie wydawał takich decyzji.

Gmina Frysztak ustanowiła i wprowadziła system selektywnego zbierania odpadów komunalnych, którym objęci są właściciele nieruchomości zamieszkałych. Zostali oni zobowiązani do selektywnego zbierania odpadów, obejmującego frakcje: papieru, tektury, metali, tworzyw sztucznych i opakowań wielomateriałowych – w jednym worku; szkła opakowaniowego kolorowego i bezbarwnego; odpadów ulegających biodegradacji (opakowania ulegające biodegradacji, odpady kuchenne, trawa, liście, drobne gałęzie itp.). Odpady zmieszane (niesegregowane) oraz zmieszane odpady opakowaniowe (oprócz szkła opakowaniowego), odbierane są od właścicieli nieruchomości raz w miesiącu, przy czym w okresie od października do kwietnia, odbierane są od mieszkańców również popioły. Raz na kwartał, odbierane są opakowania ze szkła, a dwa razy w roku - wiosną i jesienią - odpady biodegradowalne.

Gmina Frysztak nie ustaliła trybu i sposobu zgłaszania przez właścicieli nieruchomości przypadków niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne.

Przedsiębiorca odbierający odpady komunalne przeprowadził wyrywkowe kontrole prawidłowości segregowania śmieci na terenie Gminy Frysztak, w wyniku których stwierdzono nieprawidłowości w segregowaniu odpadów. Wójt Gminy Frysztak zwrócił się do przedsiębiorcy z wnioskiem o przeprowadzenie ponownej kontroli nieruchomości, w związku z wątpliwościami co do tożsamości nieruchomości, z których pochodziły skontrolowane worki. Po przeprowadzeniu ponownej kontroli prawidłowości segregowania śmieci na terenie gminy Frysztak, stwierdzono, że odpady zbierane były prawidłowo.

Gmina Frysztak nie buduje, nie utrzymuje oraz nie eksploatuje regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

W Gminie utworzono jeden gminny punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, zlokalizowany na nieruchomości w Gliniku Dolnym, w obiektach po zlikwidowanej oczyszczalni ścieków komunalnych. Zgodnie z posiadanym przez Gminę zezwoleniem na zbieranie odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, w GPSZOK zbierane mogą być: zużyte opony, odpady budowlane z rozbiórek i remontów, których wykonanie nie podlega zgłoszeniu w odpowiednich organach – z rozgraniczeniem na „czysty” gruz budowlany, oraz pozostałe odpady budowlane, papier i tektura, odpady kuchenne ulegające biodegradacji, tekstylia, rozpuszczalniki, przeterminowane leki i chemikalia, baterie i akumulatory, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne, odpady ulegające biodegradacji i odpady wielkogabarytowe. Na podstawie corocznie zawieranych umów, Gmina zleca obsługę PSZOK, Gminnemu Zakładowi Komunalnemu we Frysztaku.

Gmina Frysztak osiągnęła za lata 2013, 2014 oraz 2015, wymagane poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych, ulegających biodegradacji.

W okresie objętym kontrolą, Wójt Gminy nie przeprowadził żadnych kontroli podmiotów odbierających odpady komunalne oraz właścicieli nieruchomości w zakresie selektywnego zbierania odpadów. Nie nakładał również kar pieniężnych na podmioty odbierające odpady komunalne.

Sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za lata 2013 – 2015 przesłane były do Marszałka Województwa Podkarpackiego oraz Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, z zachowaniem ustawowego terminu. Bez wezwania PWIOŚ, przesłane zostało skorygowane sprawozdanie za 2013 r. W trakcie kontroli stwierdzono, że sprawozdania za 2014 i 2015 rok zostały sporządzone nierzetelnie.

Gmina Frysztak nie weryfikowała sprawozdań podmiotów odbierających odpady i nie wzywała ich do okazania dokumentów sporządzanych na potrzeby ewidencji odpadów oraz dokumentów potwierdzających osiągnięcie określonych poziomów.

Wśród umieszczonych na stronie internetowej www.frysztak.pl, informacji, wymaganych przez *u.c.p.g.*, nie podano danych nt. osiągniętych przez podmioty, odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, poziomach recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych, ulegających biodegradacji, przekazywanych do składowania.

Gmina wywiązała się z obowiązku prowadzenia Rejestru działalności regulowanej oraz prowadzenia kampanii edukacyjnych.

W kwietniu 2016 r. Gmina Frysztak sporządziła „Analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi w 2015 roku na terenie Gminy Frysztak” i umieściła ją na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Frysztak. Zgodnie z analizą, priorytetem na rok 2016, jest

dalsze uświadamianie społeczeństwa w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, w celu ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów. Poprawie powinna ulec także segregacja odpadów u źródła, która wpłynie korzystnie na gospodarkę odpadami na terenie Gminy Frysztak w przyszłych latach. Nie wykonano analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi za 2013 i 2014 rok.

Kontrola wykazała również inne nieprawidłowości, które polegały na:

- nierzetelnym sporządzeniu informacji o zakresie korzystania ze środowiska za 2013, 2014 i 2015 rok, w których nie ujęto emisji z kotłów zainstalowanych w domach ludowych na terenie Gminy,

- niezłożeniu Marszałkowi Województwa Podkarpackiego zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów za 2013, 2014 i 2015 r.

Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, podjął następujące działania w trakcie kontroli i pokontrolne:

- wymierzono Wójtowi Gminy, karę grzywny w postaci mandatu karnego w wysokości 400 zł za niezłożenie Marszałkowi Województwa Podkarpackiego zbiorczego zestawienia danych o odpadach za 2015 r.;
- wydano zarządzenie pokontrolne, zobowiązujące Gminę do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonych naruszeń wynikających z *u.c.p.g.* oraz korekty informacji o zakresie korzystania ze środowiska za 2013, 2014 i 2015 r.;
- skierowano wystąpienie do Marszałka Województwa Podkarpackiego, dotyczące nierzetelności sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2014 i 2015 rok;
- skierowano pismo do Przewodniczącego Rady Gminy, informujące o uchybieniu, polegającym na niepodjęciu uchwał w sprawie stawki opłaty za pojemnik o określonej pojemności, oraz trybu i sposobu zgłaszania przez właścicieli nieruchomości przypadków niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę, odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości lub przez prowadzącego punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych;
- nałożono na Gminę kary pieniężne w wysokości 500 zł, w trybie art. 200 w związku z art. 237 *ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach*, za niedopełnienie obowiązku terminowego przedłożenia Marszałkowi Województwa Podkarpackiego zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów za lata 2013 i 2014.

Niezwłocznie po zakończeniu kontroli, Wójt Gminy, złożył Marszałkowi Województwa Podkarpackiego, zaległe zbiorcze zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów oraz korekty sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, które przesłane zostały również do WIOŚ w Rzeszowie. Wójt Gminy udzielił w terminie informacji o działaniach podjętych w celu wyeliminowania wskazanych z zarządzeniu naruszeń. Marszałek Województwa Podkarpackiego nie informował WIOŚ w Rzeszowie o podjętych ze swej strony działaniach.

➤ **Kontrola gmin z Regionu Południowo-Wschodniego**

W Regionie Południowo-Wschodnim nie ma Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych.

GMINA BIRCZA

Gmina Bircza jest gminą wiejską, obejmującą obszar o powierzchni 254 km², zamieszkiwaną na koniec 2014 r., przez 6708 osób. Nie należy do związku międzygminnego, samodzielnie realizuje zadania wynikające z *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.

Rada Gminy Bircza w ustawowym terminie podjęła wszystkie uchwały, do podjęcia których zobowiązana była znowelizowaną *ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*. Niektóre z podjętych terminowo uchwał były następnie zmieniane. Stosowną uchwałą, Rada Gminy Bircza zdecydowała o przyjęciu obowiązków odbioru odpadów komunalnych z terenu nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne. Rada Gminy podjęła jedną uchwałę fakultatywną, dotyczącą wyznaczenia inkasentów opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia wynagrodzenia za inkaso (5%).

W okresie objętym kontrolą, Gmina Bircza zorganizowała 12 przetargów (przy czym 9 z nich było unieważnianych), dotyczących świadczenia usług odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości położonych na terenie Gminy. We wszystkich 3 ważnych przetargach, jako najkorzystniejszą, wybierano ofertę firmy F.U.H. Maciej Marek Usługi Komunalne EKO-LINE Buszkowice 62, 37-710 Żurawica.

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalana jest jako iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz określonej stawki: dla selektywnie zbieranych – 6 zł od osoby, ale 30 zł od gospodarstwa (w przypadku gospodarstw 6-cio osobowych i większych), oraz dla zmieszanych: 9 od osoby, ale 45 zł od gospodarstwa (w przypadku gospodarstw 6-cio osobowych i większych). W przypadku nieruchomości, na których nie zamieszkuje mieszkańcy, a powstają odpady komunalne – podstawą ustalenia wysokości należnej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi jest iloczyn liczby zadeklarowanych pojemników i stawki za określony rodzaj pojemnika. W lipcu 2014 r. Wójt Gminy wydał 8 decyzji określających opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz określających zaległość z tytułu niezapłaconej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W 2015 i 2016 r. nie wydawano takich decyzji.

Odpady odbierane są z terenu nieruchomości z częstotliwością, uzależnioną od rodzaju zabudowy. Z obszarów zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej: zmieszane odpady komunalne odbierane są nie rzadziej niż 1 raz na dwa tygodnie, selektywnie zebrane - 1 raz w miesiącu, ulegające biodegradacji (w tym odpady zielone) - co najmniej raz w miesiącu, zaś z obszarów zabudowy wielorodzinnej: zmieszane odpady komunalne - nie rzadziej niż 1 raz na tydzień; selektywnie zebrane - nie rzadziej jednak niż co dwa tygodnie; ulegające biodegradacji - nie rzadziej niż 1 raz na tydzień.

W podjętych przez Radę Gminy Bircza uchwałach, nie został ustalony tryb i sposób zgłaszania przez właścicieli nieruchomości przypadków niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

W związku ze zgłaszanymi przez firmę świadczącą usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, uwagami co do sposobu selektywnego gromadzenia odpadów, pracownik Gminy Bircza w 2014 r., przeprowadził kontrole wypełniania przez właścicieli nieruchomości obowiązków w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych. W wyniku przeprowadzonych kontroli, w 37 nieruchomościach, stwierdzono nieprawidłowości polegające głównie na braku prawidłowej segregacji odpadów,

braku opisu worków, stwierdzeniu innej pojemności pojemników do gromadzenia odpadów komunalnych lub ich liczby, niż deklarowanych w złożonej deklaracji. W związku z powyższym do wszystkich 37 właścicieli nieruchomości, na których stwierdzono nieprawidłowości wysłano pisma, wzywające do ich usunięcia. Od czasu ww. kontroli do Gminy nie zgłaszano stwierdzenia nieprawidłowości związanych ze sposobem gromadzenia odpadów komunalnych.

W Regionie Południowo-Wschodnim, do którego należy Gmina Bircza, nie ma Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych - Gminę obsługuje instalacja do obsługi zastępczej, tj. Sortownia Odpadów M.P.G.K. w Brzegach Dolnych.

Na terenie Gminy wprowadzono obowiązek selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Z terenu nieruchomości odbierane są następujące frakcje odpadów komunalnych zbieranych selektywnie: tworzywa sztuczne, odpady metali, szkło, papier i tektura, w tym opakowania wielomateriałowe, odpady organiczne. Gmina nie utworzyła PSZOK.

W latach 2013, 2014 i 2015, Gmina osiągnęła, wymagane ustawowo poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, jak również zapewniła ograniczenie masy odpadów komunalnych, ulegających biodegradacji, przekazywanych do składowania.

W roku 2014 i 2015, Gmina przeprowadzała kontrole podmiotu odbierającego odpady komunalne w zakresie przestrzegania i stosowania przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W trakcie tych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wszystkie sprawozdania roczne z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi były przesyłane terminowo (do Marszałka Województwa Podkarpackiego i do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska). Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, wezwał Wójta Gminy Bircza do uzupełnienia i poprawienia sprawozdania za 2013 r. Korekta sprawozdania, wpłynęła do PWIOŚ i MWP w ustawowym terminie, tj. do 30 dni od otrzymania wezwania.

Gmina Bircza weryfikuje sprawozdania przekazywane przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości. Kontrolowana jest terminowość przesłania i rzetelność wypełnienia sprawozdań. W przypadku stwierdzenia w sprawozdaniu błędów lub niejasności, pracownik Urzędu Gminy dokonywał uzgodnień telefonicznych z przedsiębiorcą, celem uzyskania wyjaśnień i ewentualnego dokonania korekty. W okresie objętym kontrolą Gmina nie nakładała kar pieniężnych w trybie *art. 9x u.c.p.g.*

Wśród umieszczonych na stronie internetowej Gminy, informacji, wymaganych przez *u.c.p.g.*, nie podano danych nt. miejsc zagospodarowania odbieranych odpadów komunalnych, osiągniętych w danym roku kalendarzowym wymaganych poziomach recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania; o zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych.

Gmina nie ograniczyła się do jednorazowej kampanii informacyjnej przed wejściem w życie nowego systemu gospodarowania odpadami i nadal prowadzi działalność informacyjno-edukacyjną w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi.

Gmina prowadzi rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Przed wpisaniem do rejestru, Gmina nie weryfikowała oświadczeń podmiotów pod względem spełniania wymagań określonych w *art. 9d u.c.p.g.*

Gmina Bircza nie wykonała analizy gospodarki odpadami komunalnymi za 2013 i 2014 r. Analiza gospodarki odpadami komunalnymi za 2015 r., wykonana terminowo, zamieszczona została na stronie internetowej Gminy. Dane zawarte w analizie wykorzystane

będą, m.in. do przygotowania nowego przetargu na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Bircza.

W związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami, zarządzeniem pokontrolnym, zobowiązano Wójta Gminy Bircza, do podjęcia działań w celu usunięcia nieprawidłowości, tj. utworzenia PSZOK, wykonania analiz gospodarki odpadami komunalnymi za 2013 i 2014 r. oraz umieszczenia na stronie internetowej Gminy brakujących informacji.

Wójt Gminy terminowo poinformował o działaniach podjętych w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości.

➤ **Kontrola gmin z Regionu Południowo-Zachodniego**

Na terenie Regionu Południowo-Zachodniego eksploatowana jest jedna regionalna instalacja do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz jedna regionalna instalacja do przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów.

GMINA JASŁO MIASTO

Gmina Jasło Miasto jest gminą miejską o powierzchni 36,52 km². Zgodnie z danymi ewidencyjnymi gminy, wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r., miasto zamieszkiwało 36 207 mieszkańców. Jasło nie należy do związku międzygminnego, samodzielnie realizuje zadania wynikające z *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.

Rada Miejska Jasła podjęła wymagane ustawą uchwały, na przełomie marca i kwietnia 2013 r. Jedynie uchwałę fakultatywną w sprawie postanowienia o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości położonych na terenie Jasła Miasta, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, podjęto w grudniu 2012 r. Ponadto, w kwietniu 2014 r., Rada Miejska Jasła podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia dopłaty do opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy oraz określenia kryteriów przyznania dopłaty, która obowiązywała do końca 2014 r. W trakcie kontroli Rada Miejska podjęła uchwałę fakultatywną w sprawie określenia rodzajów dodatkowych usług świadczonych przez Gminę Jasło Miasto w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów oraz wysokości opłat za te usługi.

W okresie objętym kontrolą Gmina Jasło Miasto, zorganizowała i przeprowadziła 5 przetargów na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (z których jeden został unieważniony ponieważ cena najkorzystniejszej oferty przewyższała kwotę, którą zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia). We wszystkich przetargach, jako najkorzystniejszą, wybrano ofertę firmy Produkcja Handel Usługi „EKOMAX” Kotulak Jerzy, ul. Hankówka 28, 38-200 Jasło. Po rozstrzygnięciu przetargu, zawierano stosowną umowę z przedsiębiorcą. Zgodnie z umowami, wykonawca zadania, obowiązany jest przekazywać odebrane odpady do przetworzenia we wskazanych instalacjach RIPOK.

Gmina Jasło Miasto ustaliła opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zależną od liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość. Przy selektywnym zbieraniu odpadów, stawka opłaty wynosi 9,75 zł od osoby, zaś przy nieselektywnym – 13 zł od osoby. Opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, pochodzącymi z nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne ustalono jako iloczyn liczby zadeklarowanych przez właścicieli pojemników oraz stawki opłaty, zróżnicowanej ze względu na sposób zbierania odpadów oraz wielkość pojemnika, ustalając niższą stawkę o 27% za odpady zbierane selektywnie. Burmistrz Miasta Jasła nie wydawał decyzji określających wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Zgodnie z obowiązującą uchwałą Rady Miejskiej Jasła odbiór odpadów komunalnych odbywa się z następującą częstotliwością:

- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne – z nieruchomości o zabudowie jednorodzinnej nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie, a z nieruchomości o zabudowie wielorodzinnej - nie rzadziej niż raz w tygodniu;

- odpady zbierane w sposób selektywny takie jak papier, tworzywa sztuczne, szkło, metal oraz opakowania wielomateriałowe – z nieruchomości o zabudowie jednorodzinnej nie rzadziej niż raz na miesiąc, a z nieruchomości o zabudowie wielorodzinnej - nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie;

- odpady ulegające biodegradacji – nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie;

- odpady zielone – od 15 marca do 30 listopada nie rzadziej niż raz w miesiącu;

- meble i inne odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – raz na pół roku (wiosną i jesienią);

- budowlane i rozbiórkowe – na indywidualne zgłoszenie właściciela nieruchomości, w terminie do 7 dni od zgłoszenia.

Gmina Miasto Jasło w obowiązujących na dzień kontroli uchwałach, nie ustaliła trybu i sposobu zgłaszania przez właścicieli nieruchomości przypadków niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne.

Przedsiębiorca odbierający odpady komunalne, nie zgłaszał przypadków niedopełnienia przez właściciela nieruchomości, obowiązku w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz przyjęcia ich jako zmieszane odpady komunalne.

Gmina nie posiada własnej regionalnej instalacji oraz nie planuje budowy takiej instalacji wspólnie z innymi gminami, ponieważ w regionie południowo-zachodnim, do którego przynależy, moce przerobowe istniejących instalacji są wystarczające. Płacąc za przetworzenie odpadów w regionalnej instalacji Gmina ponosi koszty jej utrzymania i eksploatacji.

Kontrolowana Gmina zobowiązała właścicieli do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, powstałych na terenie nieruchomości, obejmujących następujące rodzaje odpadów: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe, odpady ulegające biodegradacji, odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane, zużyte opony, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, przeterminowane leki, zużyte baterie i akumulatory. Bezpośrednio z nieruchomości, odbierane są odpady segregowane: papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne wraz z metalami i opakowaniami wielomateriałowymi oraz odpady ulegające biodegradacji.

We wrześniu 2015 r. Gmina utworzyła PSZOK, zlokalizowany w Jasle, przy ul. Żniwnej (teren przylegający do zamkniętego składowiska odpadów). Punkt ten przyjmuje odpady takie jak: meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory, zużyte opony, przeterminowane leki i chemikalia, odpady budowlane i rozbiórkowe, odpady zielone (jednorazowo można oddać do 1 m³), tekstylia, środki ochrony roślin, urządzenia zawierające rtęć (np. termometry medyczne), oraz farby, lakiery, tusze, kleje, żywice i rozpuszczalniki.

Gmina Jasło Miasto, osiągnęła w 2013, 2014 i 2015 r., wymagane poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia, następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Burmistrz Miasta Jasła, nie przeprowadził kontroli podmiotów odbierających odpady komunalne z terenu gminy, w zakresie przestrzegania i stosowania przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Organ nie wszczął również żadnego postępowania administracyjnego w sprawie nałożenia kary i nie nakładał kar na przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

Kontrolowana Gmina wywiązała się z obowiązku składania rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi w ustawowym terminie (przy czym na wezwanie WIOS, lub także bez wezwania, dokonywała korekty sprawozdań za 2012 i 2013 r.). W trakcie kontroli stwierdzono, że sprawozdanie za 2015 r. sporządzone zostało nierzetelnie.

Gmina od 2014 r. prowadzi weryfikację kwartalnych i półrocznych sprawozdań, składanych przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne.

W udostępnionych na stronie internetowej www.jaslo.pl, danych, nie podano informacji o godzinach przyjmowania odpadów przez PSZOK.

Kontrolowana Gmina wywiązała się z obowiązku prowadzenia kampanii edukacyjnych, dokonywania corocznej analizy gospodarki odpadami komunalnymi oraz zaprowadziła rejestr działalności regulowanej. Przed dokonaniem wpisu do rejestru, nie weryfikowała oświadczeń podmiotów pod kątem spełniania wymagań określonych w art. 9d *u.c.p.g.* oraz *rozporządzenia Ministra środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.*

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, do Burmistrza Miasta Jasła, skierowano zarządzenie pokontrolne, zobowiązujące do podjęcia działań w celu wyeliminowania uchybień, a Marszałka Województwa Podkarpackiego poinformowano o nierzetelności przedłożonego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2015 r.

W wyznaczonym terminie Burmistrz Miasta Jasła poinformował o sposobie realizacji zarządzenia pokontrolnego. Marszałek Województwa Podkarpackiego nie informował WIOS o podjętych ze swej strony działaniach.

GMINA SKOŁYSZYN

Gmina Skołyszyn jest gminą wiejską, zajmującą obszar 77,92 km², zamieszkiwaną przez 12 711 osób. Nie należy do związku międzygminnego, samodzielnie realizuje zadania wynikające z *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.*

Większość wymaganych ustawą uchwał, Gmina Skołyszyn podjęła w terminie. Po ustawowym terminie, w listopadzie 2013 r., podjęta została uchwała w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów. W czerwcu i lipcu 2016 r., weszły w życie nowe uchwały w sprawie: regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie, wyboru metody ustalania opłaty, terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, poboru opłaty w drodze inkasa i wynagrodzenia za inkaso, wzoru deklaracji oraz szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną opłatę. Rada Gminy podjęła dwie uchwały fakultatywne: w sprawie przejścia obowiązku odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości położonych na terenie Gminy Skołyszyn, na których powstają odpady komunalne, a nie są one zamieszkałe, oraz uchwałę o poborze opłaty w drodze inkaso.

W okresie objętym kontrolą, Gmina Skołyszyn, zorganizowała i przeprowadziła 5 przetargów dotyczących odbioru i transportu odpadów komunalnych niesegregowanych oraz odbioru i zagospodarowania odpadów segregowanych. Pierwszy przetarg został unieważniony, gdyż cena najkorzystniejszej oferty przewyższała kwotę, jaką Gmina zamierzała przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. We wszystkich przetargach jako najkorzystniejszą wybrano ofertę firmy Produkcja Handel Usługi „EKOMAX” Kotulak Jerzy, ul. Hankówka 28, 38-200 Jasło. Po rozstrzygnięciu przetargów, z przedsiębiorcą zawierano

stosowne umowy, zgodnie z którymi, niesegregowane odpady komunalne oraz odpady zielone powinny trafiać do RIPOK w Krośnie.

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi, pochodzącymi z nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, stanowi iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki opłaty, i wynosi w przypadku selektywnego zbierania – średnio 6,45 zł, zaś w przypadku nieselektywnego zbierania - 12 zł. Zastosowano niższą stawkę opłaty, jeśli na terenie nieruchomości zamieszkuje więcej niż 5 osób. Miesięczna opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi, pochodzącymi z nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, stanowi iloczyn liczby zadeklarowanych przez właścicieli pojemników oraz stawki opłaty, zróżnicowanej ze względu na sposób zbierania odpadów oraz wielkość pojemnika. W przypadku nie złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, Wójt Gminy Skołyszyn wzywał właścicieli nieruchomości do jej złożenia oraz wydał w 2014 r. - 22, i w 2015 r. - 2 decyzje określające wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Gmina ustanowiła selektywne zbieranie następujących odpadów komunalnych: papieru i tektury, szkła bezbarwnego i kolorowego, tworzyw sztucznych, metali (np. puszek, złomu), opakowań wielomateriałowych, przeterminowanych leków i chemikaliów, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, odpadów wielkogabarytowych (np. mebli), odpadów budowlanych i rozbiórkowych, zużytych opon, odpadów biodegradowalnych (w tym zielonych). Worki i pojemniki z odpadami zbieranymi selektywnie oraz zmieszanymi odpadami komunalnymi, odbierane są, zgodnie z harmonogramem, w tym samym dniu - średnio 2 razy w miesiącu, zaś odpady wielkogabarytowe, odbierane są 2 razy w roku (wiosną i jesienią). W ramach opłaty stałej, ponoszonej przez właścicieli nieruchomości na rzecz Gminy, przedsiębiorca ma obowiązek odebrać na indywidualne zgłoszenie odpady budowlano-rozbiórkowe, powstające w wyniku prowadzenia drobnych robót, niewymagających pozwolenia na budowę oraz zgłoszenia zamiaru prowadzenia robót, jeden raz w roku z nieruchomości zamieszkałej, w ilości nie większej niż 1 m³.

W harmonogramach odbioru odpadów, nie podano dni, w których odbierane będą odpady biodegradowalne oraz zielone (które winny być odbierane raz w tygodniu w okresie od kwietnia do października i raz w miesiącu w pozostałym okresie), ani dni, w których odbierane będą odpady zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (które miały być odbierane raz na kwartał), czy dni w których odbierane są odpady niebezpieczne (które winny być odbierane nie rzadziej niż raz na dwa miesiące).

Ustalono tryb i sposób zgłaszania przez właścicieli nieruchomości przypadków niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości - pisemnie lub elektronicznie na podany adres e-mail do Urzędu Gminy, osobiście lub telefonicznie w godzinach pracy urzędu. W 2016 r. założono rejestr zgłoszeń nieprawidłowości w świadczeniu usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady. Do dnia kontroli mieszkańcy zgłosili telefonicznie 20 przypadków nieprawidłowości (dotyczyły one głównie nie odebrania odpadów sprzed posesji). Informacje takie były niezwłocznie przekazywane telefonicznie przedsiębiorcy.

Przedsiębiorca odbierający odpady komunalne nie zgłaszał Gminie nieprawidłowości w zakresie selektywnego zbierania odpadów przez właścicieli nieruchomości i odbioru odpadów jako zmieszane odpady komunalne.

W czerwcu 2013 r., Gmina zawarła porozumienie międzygminne z Gminą Krosno w sprawie współdziałania w zakresie obowiązku utrzymania i eksploatacji regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, oraz umowę wykonawczą do porozumienia, z podmiotem eksploatującym RIPOK.

Gmina Skołyszyn dotychczas nie utworzyła stacjonarnego punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, jak również nie zorganizowała PSZOK „mobilnego”. Z przedstawionych w trakcie kontroli dokumentów wynika, że Gmina wystosowała zapytanie ofertowe, dotyczące zadania pn. „Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zadania pn. Przebudowa, rozbudowa i nadbudowa budynku byłego Kółka Rolniczego w Święcanach, na cele Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych – na działce nr 1818 w Święcanach, Gmina Skołyszyn”. Ze względu na protest mieszkańców wsi Święcany, dotyczący planów budowy PSZOK, Gmina odstąpiła od realizacji planowanej inwestycji. Aktualnie Gmina Skołyszyn planuje urządzenie PSZOK na przejętej Bazie Spółdzielni Usług Wielobranżowych w Skołyszynie niezwłocznie po uregulowaniu stanu własnościowego nieruchomości.

Gmina wywiązała się z obowiązku sporządzania i przesyłania w ustawowym terminie rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2013, 2014 oraz 2015 r. (z korektami za 2013 i 2014 r.), i osiągnęła w 2013, 2014 i 2015 r., wymagane poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia, frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, oraz poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. W 2013 i 2014 r., nie osiągnęła natomiast poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

Wójt nie realizował zadania dotyczącego prowadzenia kontroli przedsiębiorcy odbierającego odpady komunalne z terenu nieruchomości, jak również kontroli realizacji warunków umowy na wykonanie usługi odbioru i transportu odpadów komunalnych. Nie przeprowadzał również kontroli właścicieli nieruchomości w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Gmina prowadziła natomiast weryfikację kwartalnych i półrocznych sprawozdań przedkładanych przez przedsiębiorcę świadczącego usługę odbioru odpadów. Wójt Gminy nie wszczął żadnego postępowania administracyjnego w sprawie nałożenia kary i nie nakładał kar na przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

Organ Gminy wywiązał się z obowiązku udostępniania na stronie internetowej urzędu gminy, wymaganych informacji, prowadzenia kampanii informacyjnych i edukacyjnych, a także prowadzenia rejestru działalności regulowanej (przy czym nie prowadził weryfikacji oświadczeń podmiotów pod względem spełniania wymagań określonych w *art. 9d u.c.p.g.* oraz *rozporządzeniu Ministra środowiska w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości*.

Gmina dokonała rocznej analizy gospodarki odpadami komunalnymi za 2013, 2014 oraz za 2015 rok. Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Skołyszyn za poszczególne lata okresu objętego kontrolą, znajdują się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Skołyszyn www.bip.skolyszyn.pl.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, skierowano do Wójta Gminy Skołyszyn, zarządzenie pokontrolne, zobowiązujące do podjęcia skutecznych działań w celu utworzenia punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz prowadzenia kontroli przestrzegania i stosowania przepisów *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.

Wójt odpowiedział na zarządzenie pokontrolne w wyznaczonym terminie.

➤ **Kontrola gmin z Regionu Północnego**

Na terenie Regionu Północnego eksploatowane są trzy regionalne instalacje do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, jedna regionalna instalacja do przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz jedna regionalna instalacja do składowania odpadów powstałych w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, o wystarczających mocach przerobowych.

GMINA BOJANÓW

Gmina Bojanów jest gminą wiejską, obejmującą obszar o powierzchni 178,6 km², który zamieszkuje 7 555 osób. Nie należy do związku międzygminnego, samodzielnie realizuje zadania wynikające z *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.

Rada Gminy, podjęła wszystkie uchwały, do podjęcia których była zobowiązana, przy czym większość z podjętych uchwał zastąpiono nowymi, podjętymi w 2015 i 2016 r. Podjęła także jedną z uchwał fakultatywnych, postanawiającą o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.

Wójt Gminy, w okresie objętym kontrolą, zorganizował 4 przetargi na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu gminy Bojanów. W wyniku dwóch pierwszych przetargów, do realizacji zadania wybrano Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Pysznicy, zaś w wyniku kolejnych dwóch - Miejski Zakład Komunalny Sp. z o.o. w Stalowej Woli. Gmina zawarła z wybranymi wykonawcami, umowy na czas określony, które obejmowały odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych oraz skierowanie odpadów do zagospodarowania w RIPOK wskazanej dla Regionu Północnego w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego.

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy, stanowi iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki opłaty. W przypadku nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustalono jako iloczyn zadeklarowanej liczby pojemników oraz stawki opłaty za pojemnik. Średnia stawka opłat dla odpadów nieselektywnych odbieranych z terenu nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy wynosi 6,38 zł/mieszkańca/miesiąc i 4,19 zł – dla odpadów selektywnie zbieranych.

Wójt Gminy, w przypadku niezłożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, albo uzasadnionych wątpliwości co do danych zawartych w deklaracji przez właścicieli nieruchomości, podejmował działania mające na celu określenie, w drodze decyzji, wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi: w 2013 r. - 23 decyzje; w 2014 r. - 15 decyzji. W 2015 i 2016 r. do dnia zakończenia kontroli, ww. decyzje nie były wydawane.

W ramach uiszczanej opłaty za gospodarowanie odpadami, od właścicieli nieruchomości odbierana jest każda ilość odpadów, przy czym ilość odpadów w przypadku nieruchomości niezamieszkałych wynika z ilości i objętości pojemników, wskazanych w deklaracji o wysokości opłaty. Bezpośrednio u źródła, odbierane są odpady selektywnie zbierane typu: szkło, papier, tworzywa sztuczne, metal, opakowania wielomateriałowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady wielkogabarytowe, opony. Ww. odpady, jak również zużyte baterie i akumulatory, odpady niebezpieczne (farby kleje, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, pozostałości po środkach ochrony roślin i opakowania po tych środkach), odzież i tekstylia, żużle i popioły, odpady biodegradowalne i zielone, gruz, odpady budowlane, rozbiórkowe i remontowe (przyjmowane wyłącznie w ilościach wskazujących, że pochodzą z prac remontowo – budowlanych wykonanych we własnym zakresie przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych), dostarczane mogą być, w każdej ilości, do punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, obsługiwanego przez Gminę.

Gmina nie dokonała zróżnicowania częstotliwości odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, ustalając taką samą częstotliwość odbioru dla zmieszanych odpadów komunalnych, jak i odpadów zbieranych w sposób selektywny. Wyjątek stanowią odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz opony, które odbierane są raz w roku, po wcześniejszym uzgodnieniu miejsca i daty odbioru.

Rada Gminy Bojanów, ustaliła tryb i sposób zgłaszania przez właścicieli nieruchomości przypadków niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę, odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości lub przez pracownika PSZOK. W okresie objętym kontrolą odnotowano 10 przypadków zgłoszenia zastrzeżeń w ww. zakresie.

Przedsiębiorca odbierający odpady komunalne, nie zgłaszał przypadków niedopełnienia przez właściciela nieruchomości obowiązku w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz przejęcia ich jako zmieszane odpady komunalne.

Gmina na swoim terenie nie buduje, nie utrzymuje i nie eksploatuje własnych lub wspólnych z innymi gminami, instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

W Gminie ustanowiono i wprowadzono system selektywnego zbierania odpadów komunalnych, obejmujący następujące frakcje: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, opakowanie wielomateriałowe, tekstylia, odpady ulegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe, odpady zielone, przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyte opony oraz żużle i popioły paleniskowe.

Gmina Bojanów, za 2013, 2014 oraz 2015 r., osiągnęła wymagane poziomy: recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła; ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania. W 2013 r., nie osiągnięto natomiast wymaganych poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

W okresie objętym kontrolą, Wójt Gminy Bojanów, nie przeprowadzał kontroli podmiotów odbierających odpady komunalne z terenu Gminy Bojanów, wpisanych do rejestru działalności regulowanej. Prowadził natomiast kontrole wypełniania warunków umowy, zawartej z podmiotem odbierającym odpady od właścicieli nieruchomości.

Sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za lata 2013-2015, Gmina Bojanów przedłożyła do Marszałka Województwa Podkarpackiego oraz Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, nie naruszając ustawowego terminu. PWIOŚ, prowadząc weryfikację dokumentów za 2013 r., wezwał Gminę do dokonania korekty sprawozdań. W ustawowym terminie, przed upływem 30 dni od otrzymania wezwania, Wójt Gminy, przesłał wymaganą korektę.

Gmina wywiązała się z obowiązku umieszczenia na stronie internetowej wszystkich wymaganych informacji.

Z dniem 1 stycznia 2012 r., Gmina zaprowadziła Rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, przy czym nie weryfikowała oświadczeń podmiotów pod względem spełniania wymagań określonych w art. 9d *u.c.p.g.* oraz w *rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.*

Gmina wykonała analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi za 2013, 2014 i 2015 r., w celu pozyskania niezbędnych informacji dla stworzenia najbardziej efektywnego ekonomicznie systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Regularnie prowadzi także działalność informacyjno-edukacyjną w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi.

Wykazane podczas kontroli naruszenie, w zakresie nieprzewodzenia kontroli podmiotów odbierających odpady komunalne, było podstawą do wydania przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, zarządzenia pokontrolnego, zobowiązującego Gminę do podjęcia działań w celu wyeliminowania

uchybień. Wójt Gminy Bojanów w wyznaczonym terminie udzielił informacji o podjętych działaniach.

GMINA GRODZISKO DOLNE

Gmina Grodzisko Dolne jest gminą wiejską, a jej obszar obejmuje powierzchnię 78,42 km². Wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. Gminę Grodzisko Dolne zamieszkiwało 8 246 mieszkańców.

Rada Gminy Grodzisko Dolne podjęła wszystkie wymagane uchwały oraz uchwałę fakultatywną w sprawie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. Nie podjęto nowych uchwał, wymaganych w związku z art. 11 *ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 87)*, zgodnie z którym akty prawa miejscowego wydane na podstawie art. 4, art. 6l, art. 6n, art. 6r ust. 3 i 4 ustawy zmienianej w art. 1, zachowują moc na okres na jaki zostały wydane, jednak nie dłużej niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, czyli do dnia 1 sierpnia 2016 r.

W okresie objętym kontrolą, Gmina Grodzisko Dolne zorganizowała 4 przetargi na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Grodzisko Dolne. W wyniku rozstrzygnięcia przetargów, we wszystkich przypadkach, wybierano ofertę Miejskiego Zakładu Komunalnego Sp. z o.o., ul. Żwirki i Wigury 3, 37-300 Leżajsk. Gmina zawierała następnie z ww. przedsiębiorcą, umowy na wykonanie usługi pn. „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych zmieszanych i segregowanych z terenu Gminy Grodzisko Dolne”.

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, stanowi iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki opłaty, przy czym stawka opłaty za jedną osobę jest uzależniona od liczby osób w gospodarstwie domowym, i wynosi średnio 3,13 zł od osoby za odpady gromadzone w sposób selektywny, oraz 6,27 zł – za odpady zmieszane. W przypadku odpadów odbieranych z nieruchomości niezamieszkałych, opłata stanowi iloczyn stawki za pojemnik określonej wielkości i liczby pojemników. W zamian za ustaloną opłatę, odpady komunalne odbierane są od mieszkańców, nie rzadziej niż 1 raz na miesiąc. Wójt Gminy Grodzisko Dolne wydał w 2013 r. 10 decyzji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W latach 2014 – 2016 ww. decyzje nie były wydawane.

Odpady komunalne odbierane są od właścicieli nieruchomości nie rzadziej niż jeden raz na miesiąc, zgodnie z harmonogramem odbioru odpadów.

Do dnia kontroli Rada Gminy nie uchwaliła trybu i sposobu zgłaszania przypadków niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne.

Przedsiębiorca odbierający odpady komunalne nie zgłaszał przypadków niedopełnienia przez właściciela nieruchomości, obowiązku w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz przejęcia ich jako zmieszane odpady komunalne.

Gmina Grodzisko Dolne na swoim terenie nie buduje instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Nie uczestniczy również w partycypacji kosztów budowy takich instalacji wspólnie z innymi gminami.

W Gminie Grodzisko Dolne, każdy właściciel nieruchomości zobowiązany jest do zbierania w sposób selektywny, następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru i tektury, tworzyw sztucznych, metali (puszek, drobnego złomu), szkła – szkła kolorowego i bezbarwnego, w tym opakowań ze szkła, opakowań wielomateriałowych, odpadów ulegających biodegradacji, odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji, odpadów zielonych, popiołów.

Na terenie Gminy Grodzisko Dolne nie utworzono Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Poinformowano mieszkańców, że odpady można przekazywać do PSZOK, prowadzonego przez Miejski Zakład Komunalny Spółka z o.o. w Leżajsku, zlokalizowanego na Bazie MZK Leżajsk Spółka z o.o., ul. Podolszyny 1, 37-300 Leżajsk.

W latach 2013 – 2015, Gmina Grodzisko Dolne osiągnęła wymagane poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania. W okresie objętym kontrolą, Wójt Gminy Grodzisko Dolne, nie przeprowadzał kontroli podmiotów odbierających odpady komunalne, jak również nie wszczął żadnego postępowania administracyjnego w sprawie nałożenia kary na przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

Wójt Gminy przekazywał terminowo sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi do Marszałka Województwa Podkarpackiego oraz Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska. PWIOŚ oraz MWP nie wzywał Wójta Gminy do uzupełnienia i poprawienia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za lata 2013 - 2015.

Gmina nie wzywała pisemnie przedsiębiorców do poprawy sprawozdania, a ewentualne uwagi wyjaśniane były telefonicznie.

Gmina Grodzisko Dolne, na stronie internetowej www.grodziskodolne.pl, udostępnia wszystkie informacje wymienione w *art. 3 ust. 2 pkt 9 u.c.p.g.*, prowadzi również rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości – przed wpisem do rejestru pracownicy Gminy dokonywali weryfikacji oświadczeń.

Gmina prowadziła i prowadzi kampanię informacyjną w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi.

Wykonano Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Grodzisko Dolne za lata 2013, 2014, oraz 2015, przy czym analiza za rok 2013, została udostępniona na stronie internetowej Urzędu Gminy w grudniu 2014 r., a analiza za rok 2015 – we wrześniu 2016 r.

W związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami, zarządzeniem pokontrolnym, zobowiązano Wójta Gminy Grodzisko Dolne, do ich usunięcia, wyznaczając termin przesłania informacji o zakresie podjętych i zrealizowanych działań służących wyeliminowaniu wskazanych w zarządzeniu naruszeń, na dzień 30 listopada 2016 r.

Poinformowano również Przewodniczącego Rady Gminy Grodzisko Dolne o konieczności podjęcia obowiązkowych uchwał na podstawie znowelizowanej ustawy *u.c.p.g.* W odpowiedzi na wystąpienie, Przewodniczący Rady Gminy poinformował, że na obradach sesji Rady Gminy Grodzisko Dolne, w dniu 28 października 2016 r., zostały podjęte nowe uchwały.

GMINA NOWA DĘBA

Gmina Nowa Dęba jest gminą miejsko-wiejską, zajmującą obszar 142,52 km², zamieszkiwaną przez 19 380 osób. Nie należy do związku międzygminnego, samodzielnie realizuje zadania wynikające z *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.

W Gminie Nowa Dęba podjęła wszystkie wymagane ustawą uchwały, przy czym każda z uchwał została zmieniona lub uchylona poprzez wydanie nowej. Gmina podjęła jedną uchwałę fakultatywną w sprawie postanowienia o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.

Gmina Nowa Dęba w okresie od 10 czerwca 2013 r. do 14 kwietnia 2016 r., zorganizowała i przeprowadziła 6 przetargów na „Odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Nowa Dęba”. W trzech z nich, jako najkorzystniejszą, wybrano ofertę Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Nowej Dębie, i z nim podpisano stosowne umowy na wykonanie zadania. Trzy przetargi były unieważniane, a Gmina dokonywała wyboru podmiotu odbierającego odpady komunalne, w trybie zamówienia z wolnej ręki (wybierając oferenta z przetargu - Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Nowej Dębie). Ostatnie postępowanie przetargowe, zostało unieważnione z powodu niemożliwej do usunięcia wady, uniemożliwiającej zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego. Zawarta w ramach zamówienia z wolnej ręki, umowa na odbiór i zagospodarowanie odpadów z PGKiM Sp. z o.o. w Nowej Dębie, dotyczyła okresu od 1 lipca 2016 r. do 30 września 2016 r. W okresie tym, Gmina nie zorganizowała kolejnego przetargu, w celu wyłonienia przedsiębiorcy, odbierającego odpady komunalne od dnia 1 października 2016 r., lecz podpisała kolejną umowę na okres następujących 3 miesięcy, w drodze negocjacji z wolnej ręki, z PGKiM Sp. z o.o. w Nowej Dębie. W każdej z podpisanych umów zawarto zapis, że odpady mają być zagospodarowane w Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów wskazanej dla Regionu Północnego w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego.

Stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z terenów zamieszkałych, uzależniono od wielkości gospodarstwa, odpowiadającego liczbie osób w nim zamieszkujących, ustalając niższe stawki opłat dla odpadów zbieranych w sposób selektywny. Średnia stawka opłat dla odpadów selektywnie zbieranych odbieranych z terenu nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy, dla gospodarstwa 1 – osobowego wynosi 5,82 zł/miesiąc, zaś dla odpadów zbieranych w sposób nieselektywny – 9,25 zł. Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości niezamieszkałych, stanowi iloczyn liczby zadeklarowanych przez właścicieli pojemników oraz stawki opłaty, zróżnicowanej ze względu na sposób zbierania odpadów oraz wielkość pojemnika, przy czym jest niższa o ok. 33% za odpady zbierane selektywnie.

Burmistrz Miasta i Gminy Nowa Dęba, w latach 2013-2016, nakładał na właścicieli nieruchomości, w drodze decyzji, opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, za niezłożenie deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami. Łącznie wydał 21 decyzji. Pobrane opłaty zostały przeznaczone na obsługę systemu gospodarowania odpadami.

Gmina nie wprowadziła żadnych ograniczeń w zakresie ilości odpadów odbieranych w ramach uiszczonej opłaty. Zróżnicowała natomiast częstotliwość odbierania odpadów, w zależności od rodzaju odpadów oraz rodzaju zabudowy. Odpady zmieszane odbierane są: nie rzadziej niż raz w miesiącu - z zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej na terenach wiejskich oraz zabudowy wielolokalowej na terenach wiejskich; nie rzadziej niż dwa razy w tygodniu – z zabudowy wielolokalowej na terenach miejskich; nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie – z zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej na terenach miejskich; codziennie - z miejsc zgromadzeń publicznych.

Odpady zbierane selektywnie, odbierane są: nie rzadziej niż raz w miesiącu - z zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej na terenach wiejskich i miejskich, oraz zabudowy wielolokalowej na terenach wiejskich; nie rzadziej niż dwa razy w miesiącu - z zabudowy wielolokalowej na terenach miejskich; zaś odpady ulegające biodegradacji - nie rzadziej niż raz w miesiącu z zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej na terenach wiejskich, i nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie - z zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej na terenach miejskich.

W czerwcu 2016 r., podjęto uchwałę, w ramach której Rada Miejska ustaliła tryb i sposób zgłaszania przez właścicieli nieruchomości, przypadków niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę, odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości

lub przez pracownika PSZOK. W okresie objętym kontrolą, Gmina nie odnotowała zgłoszeń dotyczących nieprawidłowego odbioru odpadów.

Przedsiębiorca odbierający odpady komunalne nie zgłaszał przypadków niedopełnienia przez właściciela nieruchomości obowiązku w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz przejęcia ich jako zmieszane odpady komunalne

Gmina Nowa Dęba nie posiada i nie buduje własnej regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, nie partycypuje też w kosztach budowy, utrzymania i eksploatacji z innymi gminami takiej instalacji.

Gmina ustanowiła selektywne zbieranie następujących rodzajów odpadów komunalnych: papieru i makulatury, szkła, tworzyw sztucznych, metali, opakowań wielomateriałowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, odpadów wielkogabarytowych (w tym mebli), zużytych opon, przeterminowanych leków i chemikaliów, zużytych baterii i akumulatorów, odpadów budowlanych i rozbiórkowych, odpadów ulegających biodegradacji, w tym odpadów opakowaniowych, odpadów zielonych oraz odpadów kuchennych.

W Gminie Nowa Dęba utworzony został punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, obsługiwany przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Nowej Dębie. Punkt zapewnia przyjmowanie odpadów selektywnie zebranych, w każdy dzień roboczy. Podmiot zarządzający punktem, posiada stosowne zezwolenie na zbieranie odpadów.

Gmina wywiązała się z obowiązku sporządzania i przesyłania w ustawowym terminie rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2013, 2014 oraz 2015 rok. Wg sprawozdań Gmina w ww. latach, osiągnęła wymagane poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła. Burmistrz Miasta i Gminy Nowa Dęba, prowadził weryfikację kwartalnych sprawozdań, przedkładanych przez przedsiębiorcę świadczącego usługę, polegającą na odbiorze, transporcie i zagospodarowaniu odpadów komunalnych z terenu Gminy Nowa Dęba. W przypadku zastrzeżeń co do danych zamieszczonych w sprawozdaniu, organ wzywał odbierającego odpady do udostępnienia dokumentów, sporządzonych na potrzeby ewidencji odpadów, potwierdzających przekazanie odpadów komunalnych do odzysku, recyklingu lub unieszkodliwienia.

W okresie objętym kontrolą Gmina nie prowadziła kontroli podmiotu odbierającego odpady komunalne z terenu Miasta i Gminy Nowa Dęba, a także nie wymierzała kar w trybie *art. 9x u.c.p.g.*

Miasto i Gmina Nowa Dęba regularnie prowadzi działalność informacyjno-edukacyjną w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi.

Gmina zaprowadziła rejestr działalności regulowanej w terminie wymaganym ustawą, ale nie prowadzi weryfikacji oświadczeń podmiotów pod względem spełniania wymagań określonych w *art. 9d u.c.p.g.* oraz *rozporządzeniu Ministra środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.*

Gmina dokonała rocznych analiz gospodarki odpadami komunalnymi za 2013, 2014 i 2015 r., przy czym analiza za 2013 r. została wykonana została w październiku 2014 r., za 2014 r. - w marcu 2015 r., a za 2015 r. - w kwietniu 2016 r. Analizy zostały opracowane w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

W związku ze stwierdzonymi podczas kontroli nieprawidłowościami, PWIOŚ:

1/ wydał zarządzenie pokontrolne, zobowiązujące do podjęcia działań w celu wyeliminowania naruszeń;

2/ wszczął postępowanie administracyjne w trybie *art. 9z ust. 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, w sprawie ustalenia administracyjnej kary pieniężnej za nie wykonanie przez Gminę Nowa Dęba obowiązku o którym mowa w *art. 6d ust. 1*, tj. za niezorganizowanie w okresie od 1 lipca 2016 r. do dnia 30 września 2016 r., przetargu na odbiór odpadów komunalnych z terenu Gminy Nowa Dęba lub odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych.

Burmistrz Miasta i Gminy poinformował w wyznaczonym terminie o zakresie podjętych czynności w celu realizacji zarządzenia pokontrolnego.

GMINA RAKSZAWA

Gmina Rakszawa jest gminą wiejską w powiecie łańcuckim, obejmującą obszar o powierzchni ponad 66,37 km², który zamieszkuje 7 393 mieszkańców. Nie należy do związku międzygminnego, samodzielnie realizuje zadania wynikające z *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.

Rada Gminy Rakszawa podjęła wszystkie uchwały wymagane na podstawie *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.

Gmina Rakszawa wypełniła obowiązek zorganizowania przetargów (3 przetargi). We wszystkich przetargach, których przedmiotem było zadanie pn. „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Rakszawa”, jako najkorzystniejsze wybierano oferty Miejskiego Zakładu Komunalnego Sp. z o.o. w Leżajsku, ul. Żwirki i Wigury 3, 37-300 Leżajsk, z którym zawierano następujące umowy na wykonanie zadania.

Gmina Rakszawa ustaliła opłatę za gospodarowanie odpadów komunalnych, zależną od liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość. Średnia miesięczna stawka opłaty za zmieszane odpady komunalne wynosi 13,00 zł od jednego mieszkańca. Przy selektywnym zbieraniu odpadów średnia miesięczna stawka wynosi 5,50 zł od jednego mieszkańca. W okresie objętym kontrolą Wójt Gminy Rakszawa wydał jedną decyzję o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Zmieszane odpady komunalne jak również selektywnie zbierane odpady, odbierane są z terenów zarówno zabudowy jednorodzinnej, jak i wielorodzinnej, z częstotliwością – nie rzadziej niż raz w miesiącu.

Przypadki niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne oraz prowadzącego PSZOK, mogą być zgłaszane do Urzędu Gminy osobiście lub telefonicznie, w dniach i godzinach pracy Urzędu, lub pocztą na adres Urzędu Gminy Rakszawa.

Przedsiębiorca odbierający odpady komunalne nie zgłaszał przypadków niedopełnienia przez właściciela nieruchomości obowiązku w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz przejęcia ich jako zmieszane odpady komunalne.

Gmina Rakszawa na swoim terenie nie buduje instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, jak również nie uczestniczy w partycypacji kosztów budowy takich instalacji wspólnie z innymi gminami.

Gmina Rakszawa ustanowiła i wprowadziła system selektywnego zbierania odpadów komunalnych tylko z nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. W ramach uiszczanej przez właścicieli nieruchomości opłaty za gospodarowanie odpadami, zapewniono odbiór bez ograniczeń ilościowych, następujących frakcji odpadów komunalnych: zmieszanych odpadów komunalnych, makulatury i opakowań wielomateriałowych, wielowarstwowych opakowań, tworzyw sztucznych i metali, w tym opakowań z tworzyw sztucznych, folii, itp., puszek, drobnego złomu, szkła, w tym opakowań ze szkła, popiołów, odpadów ulegających biodegradacji i odpadów zielonych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego; zużytych baterii i akumulatorów, odpadów wielkogabarytowych, zużytych

opon, przeterminowanych leków, odpadów niebezpiecznych, tj.: farb, rozpuszczalników, olejów, przeterminowanych środków ochrony roślin oraz pozostałości po nich i opakowań, lamp rtęciowych, odpadów z tekstyliów.

Na terenie Gminy Rakszawa utworzono jeden Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, który prowadzony jest Zakład Usług Komunalnych „ENERGOKOM” Sp. z o.o. z siedzibą: 37-111 Rakszawa 334, posiadający zezwolenie na zbieranie odpadów, udzielone decyzją Starosty Łańcuckiego, znak: OŚ-II.6233.2.2015 z dnia 6 lutego 2015 r.

Gmina Rakszawa, w latach 2013-2015, osiągnęła wymagane ustawą poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła.

W okresie objętym kontrolą Wójt Gminy Rakszawa nie przeprowadzał kontroli podmiotu odbierającego odpady komunalne z terenu Gminy Rakszawa.

Sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2013, 2014 i 2015 r., przesyłane były do Marszałka Województwa Podkarpackiego oraz Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w ustawowym terminie.

Gmina Rakszawa na bieżąco prowadziła weryfikację sprawozdań kwartalnych, a ewentualne uwagi i nieścisłości wyjaśniane były telefonicznie lub za pomocą korespondencji elektronicznej.

Gmina Rakszawa na stronie internetowej www.rakszawa.pl, udostępnia wszystkie wymagane informacje, wymienione w *art. 3 ust. 2 pkt 9 u.c.p.g.*

Kampania informacyjna, w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, prowadzona była przed wejściem w życie nowego systemu gospodarowania odpadami i jest prowadzona nadal.

Gmina prowadzi rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

W ustawowym terminie Gmina Rakszawa dokonała analiz stanu gospodarki odpadami komunalnymi za lata 2013-2015 r. Analizę za 2015 r. udostępniono na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy.

W związku ze stwierdzoną w trakcie kontroli nieprawidłowością, zarządzeniem pokontrolnym Wójt Gminy Rakszawa został zobowiązany do zapewnienia realizacji obowiązku przeprowadzenia kontroli przestrzegania i stosowania przepisów *u.c.p.g.* W wyznaczonym terminie Wójt poinformował WIOŚ w Rzeszowie o działaniach podjętych w celu usunięcia naruszeń.

GMINA RANIŻÓW

Gmina Raniżów jest gminą wiejską, a jej obszar obejmuje powierzchnię 96,77 km². Wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r., Gminę Raniżów zamieszkiwało 7187 mieszkańców. Nie należy do związku międzygminnego, samodzielnie realizuje zadania wynikające z *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.

Rada Gminy Raniżów uchwałała wszystkie uchwały wymagane na podstawie *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.

W okresie objętym kontrolą, Gmina Raniżów zorganizowała 2 przetargi na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Raniżów. W wyniku rozstrzygnięcia przetargów, w obu przypadkach, wybrano ofertę Miejskiego Zakładu Komunalnego Sp. z o.o., ul. Żwirki i Wigury 3, 37-300 Leżajsk, a następnie zawarto umowę na wykonanie usługi pn. „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych przez mieszkańców w Gminie Raniżów”.

Miesięczna stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalana jest od gospodarstwa domowego, przy czym średnio dla gospodarstwa 1 – osobowego, wynosi 7

zł w przypadku selektywnego zbierania, i 40 zł – w przypadku nieselektywnego zbierania odpadów.

W okresie objętym kontrolą Wójt Raniżowa nie wydawał decyzji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych odbywa się z następującą częstotliwością: odpady zmieszane - raz w miesiącu; zbierane selektywnie - (papier i tektura, tworzywa sztuczne, metale, szkło, opakowania wielomateriałowe oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny) – nie rzadziej niż raz w miesiącu; odpady wielkogabarytowe – dwa razy w roku; odpady ulegające biodegradacji i zielone – raz w miesiącu.

Przypadki niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości lub przez prowadzącego punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, mogą być zgłaszane przez właścicieli nieruchomości do Urzędu Gminy Raniżów: osobiście, pisemnie przez operatora pocztowego, pocztą elektroniczną, bądź telefonicznie w godzinach pracy Urzędu.

Przedsiębiorca odbierający odpady komunalne nie zgłaszał przypadków niedopełnienia przez właściciela nieruchomości obowiązku w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz przejęcie ich jako zmieszane odpady komunalne.

Gmina Raniżów na swoim terenie nie buduje instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, i nie uczestniczy w partycypacji kosztów budowy takich instalacji wspólnie z innymi gminami.

W Gminie Raniżów zgodnie z zapisami w regulaminie utrzymania czystości i porządku, właściciele nieruchomości zobowiązani są do prowadzenia selektywnego zbierania odpadów: papieru i makulatury, szkła bezbarwnego i kolorowego, tworzywa sztucznego, metali (np. puszek, złomu), opakowań wielomateriałowych (np. opakowań po napojach), przeterminowanych leków i chemikaliów, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, odpadów wielkogabarytowych (np. mebli), odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz zimnego popiołu, zużytych opon, odpadów biodegradowalnych i odpadów zielonych.

Na terenie Gminy Raniżów nie utworzono Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Dwa razy do roku organizowana jest objazdowa zbiórka odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, gruzu i odpadów tzw. nietypowych.

W latach 2013 – 2015, Gmina Raniżów osiągnęła wymagane poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania.

W okresie objętym kontrolą, Wójt Gminy Raniżów nie przeprowadzał kontroli podmiotu odbierającego odpady komunalne z terenu Gminy Raniżów.

Sprawozdania Wójta Gminy Raniżów z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za lata 2013 – 2015, terminowo przesyłane były do Marszałka Województwa Podkarpackiego oraz Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska. Działając na podstawie *art. 9r ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, wzywał Wójta Gminy Raniżów do uzupełnienia i poprawienia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2013 r. W ustawowym terminie 30 dni od otrzymania wezwania, Wójt Gminy Raniżów przesłał korektę sprawozdania do obu organów.

Gmina Raniżów na stronie internetowej ug.ranizow.pl, nie udostępnia wszystkich wymaganych informacji z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz prowadziła i

prowadzi kampanię informacyjną w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi po zmianie systemu gospodarowania odpadami od 1 lipca 2013 r.

Gmina Raniszów, prowadzi rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości - pracownicy gminy przed wpisem do rejestru działalności regulowanej Gminy Raniszów, dokonywali weryfikacji oświadczeń podmiotów pod względem spełniania wymagań określonych w *art. 9d u.c.p.g.*

„Analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Raniszów za rok 2015” udostępniono na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Raniszów w dniu 26 kwietnia 2016 r. Analiza została opracowana w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Nie przedłożono „Analiz stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Raniszów” za lata 2013 i 2014.

W związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami, w tym nieumieszczeniem wymaganych informacji na stronie internetowej Gminy, niesporządzeniem analiz gospodarki odpadami za 2013 i 2014 r., nieprowadzeniem kontroli przedsiębiorcy odbierającego odpady komunalne oraz nieutworzeniem PSZOK, zarządzeniem pokontrolnym, zobowiązano Wójta Gminy Raniszów do ich usunięcia. Wyznaczony termin na poinformowanie o podjętych działaniach upływa w dniu 15 grudnia 2016 r.

GMINA RUDNIK NAD SANEM

Gmina Rudnik nad Sanem jest gminą miejsko-wiejską, a jej obszar obejmuje powierzchnię ponad 78,71 km². Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r., Gminę zamieszkiwało 10311 mieszkańców. Gmina samodzielnie realizuje zadania wynikające z *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*. Rada Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem, uchwaliła wszystkie wymagane przepisami *u.c.p.g* uchwały w grudniu 2012 r., przy czym zostały one zastąpione nowymi uchwałami w 2015 i 2016 r. Rada nie podjęła żadnej z uchwał fakultatywnych.

W okresie objętym kontrolą, Gmina Rudnik nad Sanem zorganizowała 3 przetargi na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem. W wyniku pierwszego przetargu, wybrano ofertę Miejskiego Zakładu Komunalnego Sp. z o.o. w Stalowej Woli, w drugim przetargu - ofertę Zakładu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Pysznicy, a w trzecim – ponownie Miejskiego Zakładu Komunalnego Sp. z o.o. w Stalowej Woli. Z przedsiębiorcami, którzy wygrali przetargi, zawierano następnie umowy na świadczenie usług w zakresie odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem, przy czym we wszystkich umowach wskazano, że odebrane od właścicieli nieruchomości odpady komunalne, mają być przetwarzane w instalacji RIPOK lub w przypadku jej awarii, w instalacji zastępczej.

Gmina ustaliła opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, stanowiącą iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki opłaty, przy czym stawkę zróżnicowano ze względu na sposób zbierania odpadów: dla selektywnie zbieranych – 6,77 zł miesięcznie od osoby, zaś dla odpadów zbieranych w sposób nieselektywny - 13 zł miesięcznie od osoby. W okresie objętym kontrolą, Burmistrz Gminy i Miasta w Rudniku nad Sanem wydawał decyzje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, których przyczyną było niezłożenie deklaracji.

W ramach podjętych uchwał Gmina Rudnik nad Sanem, zorganizowała i wprowadziła na terenie gminy odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy i ustanowiła selektywne zbieranie odpadów komunalnych, obejmujące frakcje: papieru i tektury, szkła, tworzyw sztucznych i opakowań wielomateriałowych, metali, przeterminowanych leków i chemikaliów, zużytych baterii

i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych opon, odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych i rozbiórkowych, popiołu, odpadów ulegających biodegradacji. Zapewniła odbieranie sprzed nieruchomości, zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów segregowanych za wyjątkiem: chemikaliów, zużytych baterii i akumulatorów, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz popiołu. Wszystkie ww. segregowane odpady mogą być dostarczane do PSZOK, przy czym odpady budowlane i rozbiórkowe – wyłącznie w ilościach wskazujących, że pochodzą z prac remontowo-budowlanych, wykonanych we własnym zakresie przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych. Dla pozostałych odpadów, w tym odpadów zielonych, zużytych opon i odpadów wielkogabarytowych, Gmina nie dokonała ograniczeń w zakresie odbieranych ilości odpadów. Zróżnicowała natomiast częstotliwość odbierania odpadów, uzależniając ją od rodzaju odpadów oraz rodzaju zabudowy. Odpady komunalne selektywnie zbierane, odbierane są z budynków wielolokalowych - raz na dwa tygodnie, a z zabudowy jednorodzinnej – raz na miesiąc; zaś zmieszane odpady komunalne oraz bioodpady, odbierane są z budynków wielolokalowych - nie rzadziej niż raz na tydzień, a z zabudowy jednorodzinnej - nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie.

Przypadki niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne, mogą być zgłaszane do Urzędu Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem, do pracownika zajmującego się gospodarką odpadami komunalnymi, osobiście, telefonicznie lub pisemnie, pocztą elektroniczną lub tradycyjną.

Przedsiębiorca odbierający odpady komunalne nie zgłaszał przypadków niedopełnienia przez właściciela nieruchomości obowiązku w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz przejęcie ich jako zmieszane odpady komunalne.

Gmina na swoim terenie nie buduje instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych i nie uczestniczy w partycypacji kosztów budowy takich instalacji wspólnie z innymi gminami.

Gmina utworzyła jeden Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, do którego mieszkańcy mogą przekazywać odpady.

W okresie objętym kontrolą, Gmina Rudnik nad Sanem, osiągnęła wymagane poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania.

W okresie objętym kontrolą, Burmistrz Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem prowadził kontrole podmiotów w zakresie realizacji warunków umowy zawartej z podmiotem odbierającym odpady komunalne z terenu nieruchomości. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Nie prowadził natomiast kontroli przedsiębiorców odbierających odpady komunalne z terenu nieruchomości. Burmistrz Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem nie wszczął żadnego postępowania administracyjnego w sprawie nałożenia kary i nie nakładał kar na przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

Gmina Rudnik nad Sanem, wywiązała się z ustawowego obowiązku sporządzenia i przekazania Marszałkowi Województwa Podkarpackiego i Podkarpackiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska, rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2013, 2014 i 2015 r. Ze względu na uchybienia, którymi obarczone było sprawozdanie za 2013 r., po stosownym wezwaniu przez WIOŚ oraz Marszałka Województwa Podkarpackiego, Gmina dokonała ich korekty.

Gmina prowadziła weryfikację sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości” za lata 2012 – 2015. W przypadku wątpliwości co do poprawności sprawozdania, wzywano telefonicznie przedsiębiorcę do przedłożenia kart przekazania odpadów. Nie stosowano pisemnych wezwań do poprawy sprawozdania.

Na stronie internetowej Urzędu Gminy Rudnik nad Sanem, Gmina udostępnia wszystkie informacje, wymagane *art. 3 ust. 2 pkt 9 u.c.p.g.*

Gmina prowadziła i nadal prowadzi kampanię edukacyjną w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi.

Kontrolowana Gmina wywiązała się z obowiązku prowadzenia Rejestru działalności regulowanej, przy czym nie weryfikowała oświadczeń podmiotów starających się o wpis do rejestru pod kątem spełniania wymagań określonych w *art. 9d u.c.p.g.* oraz *rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.*

Gmina dokonała analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Rudnik nad Sanem za 2013, 2014 oraz 2015 r. Analiza została opracowana w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Dokument dostarcza informacji o podmiotach odbierających odpady, ilości zebranych odpadów na terenie gminy, o kosztach wykonania usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, o ilości złożonych deklaracji.

W związku ze stwierdzoną w trakcie kontroli nieprawidłowością, w zakresie nieprowadzenia kontroli podmiotów odbierających odpady z terenu Gminy, zarządzeniem pokontrolnym zobowiązano Burmistrza Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem, do jej wyeliminowania.

Gmina w wyznaczonym terminie poinformowała o planowanym terminie przeprowadzenia kontroli przedsiębiorcy odbierającego odpady komunalne z terenu Gminy Rudnik nad Sanem.

➤ **Kontrola gmin z Regionu Wschodniego**

W Regionie Wschodnim funkcjonują dwie regionalne instalacje do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, oraz jedna regionalna instalacja do przetwarzania poprzez składowanie odpadów powstałych w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.

GMINA DUBIECKO

Gmina Dubiecko jest gminą wiejską o powierzchni 154 km², liczącą 9 962 mieszkańców. Nie należy do związku międzygminnego, samodzielnie realizuje zadania wynikające z *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.*

Rada Gminy Dubiecko w ustawowym terminie podjęła wszystkie uchwały, do podjęcia których zobowiązana była *ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, nie podejmowała natomiast uchwał fakultatywnych.

W okresie objętym kontrolą, Gmina Dubiecko zorganizowała 4 przetargi, na świadczenie usług w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu Gminy. W wyniku trzech przetargów, podpisano umowy na realizację zadania, z firmą Usługi Komunalne Janina Rużyła, ul. B-pa Glazera 32/9, 37- 700 Przemyśl, zaś w przypadku jednego – z Zakładem Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Kańczudze, ul. Św. Barbary 18, 37-220 Kańczuga, który jako podwykonawcę usługi wybrał Usługi Komunalne Janina Rużyła z Przemyśla.

W Gminie Dubiecko zastosowano mieszany system ustalania stawki opłaty za gospodarowanie odpadami: w zależności od liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość (do czterech osób włącznie) lub od gospodarstwa domowego (jeżeli daną nieruchomość zamieszkuje powyżej czterech osób), przy czym: za odpady zbierane nieselektywnie – 13 zł od osoby, 65 zł od gospodarstwa, zaś za odpady gromadzone selektywnie – 6 zł od osoby i 30 zł od gospodarstwa. W wyniku niezłożenia w wymagany

terminie deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przez właścicieli nieruchomości, kontrolowana Gmina w 2013 r. wydała 21 decyzji określających opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz określających zaległość z tytułu niezapłaconej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W Gminie właściciele nieruchomości zobowiązani są do prowadzenia selektywnego zbierania odpadów komunalnych, takich jak: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe, przeterminowane lekarstwa i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyte opony, odpady ulegające biodegradacji, w tym również opakowania ulegające biodegradacji, odpady zielone.

Odpady niesegregowane z terenu nieruchomości, w przypadku zabudowy jednorodzinnej, jak i w przypadku zabudowy wielorodzinnej, odbierane są co najmniej dwa razy w miesiącu, natomiast odpady komunalne, pochodzące z selektywnej zbiórki: dla zabudowy jednorodzinnej - co najmniej jeden raz w miesiącu, dla zabudowy wielorodzinnej - co najmniej dwa razy w miesiącu; a odpady zielone i odpady ulegające biodegradacji: w okresie od miesiąca kwietnia do listopada - co najmniej raz w miesiącu, oraz co najmniej jeden raz w pozostałym okresie.

Ustalono telefoniczny tryb zgłaszania reklamacji odnośnie jakości usług świadczonych przez przedsiębiorcę.

W latach 2013-2014, Wójt Gminy Dubiecko przeprowadzał kontrole wypełniania przez właścicieli nieruchomości obowiązków w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Kontrole dotyczyły szczególnie przypadków zastrzeżeń zgłaszanych przez firmę odbierającą odpady co do prawidłowej segregacji odpadów w kilku posesjach.

Gmina na swoim terenie nie buduje instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych i nie uczestniczy w partycypacji kosztów budowy takich instalacji wspólnie z innymi gminami.

W Gminie Dubiecko dotychczas nie utworzono PSZOK-u. Plany obejmowały lokalizację PSZOK, na terenie miejscowości Wybrzeże, lecz wskutek protestu mieszkańców tej miejscowości, inwestycji nie zrealizowano. Począwszy od 2013 r., z inicjatywy Urzędu Gminy, organizowane są corocznie zbiórki odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych opon, na placu parkingowym Urzędu Gminy, po wcześniejszym zawiadomieniu mieszkańców o terminie zbiórki. Odpady są zbierane kilka dni, po czym odbierane przez uprawnione podmioty.

Gmina osiągnęła w omawianym okresie wszystkie ustawowo przyjęte poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz zapewniła ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

W okresie 2013 i 2014 r., Gmina Dubiecko nie kontrolowała w sposób formalny (tj. udokumentowany protokołem) podmiotu odbierającego odpady komunalne. Nadzór nad firmą świadczącą usługi, ograniczał się do konsultacji i ustnych poleceń dotyczących jakości świadczonych usług. Kontrolę podmiotu świadczącego usługi, zakończoną protokołem pokontrolnym przeprowadzono natomiast w 2015 roku.

Sprawozdania roczne z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi były przesyłane terminowo (do Marszałka Województwa Podkarpackiego i do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska). W przypadku sprawozdań za 2013 r., Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, działając na podstawie *art. 9r ust. 2 u.c.p.g.*, wezwał Wójta Gminy Dubiecko do uzupełnienia i poprawienia ww. sprawozdania. Korekty uwzględniające uwagi zawarte w wezwaniu WIOŚ wpłynęły do obu organów w ustawowym terminie do 30 dni od otrzymania wezwania.

Gmina Dubiecko weryfikuje sprawozdania przekazywane przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości. Kontrolowana jest terminowość przesłania i rzetelność wypełnienia sprawozdań.

Na swojej stronie internetowej, Gmina Dubiecko zamieszcza, wszystkie wymagane przepisami informacje.

Gmina nie ograniczyła się do jednorazowej kampanii informacyjnej przed wejściem w życie nowego systemu gospodarowania odpadami i nadal prowadzi działalność informacyjno-edukacyjną w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi.

Gmina prowadzi rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Przed wpisaniem do rejestru Gmina nie weryfikowała oświadczeń podmiotów pod względem spełniania wymagań określonych w *art. 9d u.c.p.g.*

Gmina wykonała coroczną analizę gospodarki odpadami komunalnymi za rok 2015.

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, polegającą na nieutworzeniu PSZOK, Wójt Gminy Bircza został zobowiązany zarządzeniem pokontrolnym do podjęcia działań w celu jego utworzenia. W odpowiedzi na zarządzenie pokontrolne, Wójt Gminy, terminowo poinformował o podjętych działaniach.

GMINA FREDROPOL

Gmina Fredropol, której powierzchnia wynosi 159 km², zamieszkiwana jest przez 5 537 osób. Nie należy do związku międzygminnego, samodzielnie realizuje zadania wynikające z *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.

Rada Gminy Fredropol podjęła wszystkie wymagane uchwały, również te do podjęcia których zobowiązana była znowelizowaną *ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.

W okresie objętym kontrolą, Gmina Fredropol zorganizowała 3 przetargi na „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Fredropol”. W trzech przetargach, jako najkorzystniejszą, wybrano ofertę Konsorcjum: Przemyska Gospodarka Komunalna Spółka z o.o., ul. Słowackiego 104, 37-700 Przemyśl i Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „EMPOL” Spółka z o.o. Os. Rzeka 133, 34-451 Tylmanowa. Aktualnie, usługi wykonuje Przemyska Gospodarka Komunalna Spółka z o.o., ul. Słowackiego 104, 37-700 Przemyśl. Po każdym przetargu, z przedsiębiorcą zawierano stosowną umowę na wykonanie zadania. Odpady komunalne odebrane od właścicieli nieruchomości przekazywane są do RIPOK-u wyznaczonego w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego tj. do Zakładu Zagospodarowania Odpadów Spółki z o. o. „EMPOL” w Młynach.

W przypadku nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy, opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi, stanowi iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość, oraz stawki opłaty, przy czym dla odpadów gromadzonych selektywnie – 6 zł od osoby, zaś dla odpadów gromadzonych nieselektywnie – 8 zł od osoby. W wyniku niezłożenia w wymaganym terminie deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przez właścicieli nieruchomości, Gmina Fredropol wydała: w 2013 r. - 9 decyzji, w 2014 r. – 11 decyzji, określających wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i zobowiązujących do uiszczania opłaty. W 2015 roku nie wydawano ww. decyzji.

Odpady komunalne zmieszane, odbierane są nie rzadziej niż dwa razy w miesiącu, zebrane selektywnie (tworzywa sztuczne, papier i tektura, szkło opakowaniowe, metale, odpady wielomateriałowe) – nie rzadziej niż raz na miesiąc, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – dwa razy w roku, odpady wielkogabarytowe i zużyte opony – dwa razy w roku, odpady zielone – od maja do października – nie rzadziej niż raz na miesiąc, odpady

budowlane i rozbiórkowe - odbierane są wyłącznie w przygotowanych przez właściciela nieruchomości pojemnikach na indywidualne zgłoszenie.

Przypadki niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne lub przez prowadzącego punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, mogą być zgłaszane przez właścicieli nieruchomości do Urzędu Gminy Fredropol, osobiście lub telefonicznie – w dniach i godzinach pracy Urzędu, pocztą tradycyjną lub elektroniczną.

Obowiązek selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, wprowadzono w stosunku do następujących rodzajów odpadów: papieru i tektury; tworzyw sztucznych; szkła; metali (np. puszek, złomu); opakowań wielomateriałowych; mebli i odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych baterii i akumulatorów, zużytych opon, przeterminowanych leków i chemikaliów, odpadów budowlanych i rozbiórkowych, odpadów zielonych.

W Gminie Fredropol nie utworzono punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Gmina osiągnęła w omawianym okresie ustawowo przyjęte poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz zapewniła ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. W 2013 i 2014 r. nie osiągnęła poziomów przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

W okresie lat 2013 - 2015 Gmina Fredropol nie kontrolowała w sposób formalny (tj. udokumentowany protokołem) podmiotu odbierającego odpady komunalne.

Wszystkie sprawozdania roczne z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi przesyłane były terminowo (do Marszałka Województwa Podkarpackiego i do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska). Gmina Fredropol weryfikuje sprawozdania przekazywane przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości. Kontrolowana jest terminowość przesłania i rzetelność wypełnienia sprawozdań.

Gmina prowadzi rejestr działalności regulowanej. Przed wpisaniem do rejestru Gmina nie weryfikowała oświadczeń podmiotów pod względem spełniania wymagań określonych w *art. 9d u.c.p.g.*

Gmina wykonała coroczne analizy gospodarki odpadami komunalnymi i umieściła je na stronie internetowej Gminy wraz z pozostałymi wymaganymi przepisami ustawy, informacjami.

W związku z brakiem PSZOK, Wójt Gminy Fredropol, został zobowiązany zarządzeniem pokontrolnym do podjęcia działań w celu jego utworzenia. W odpowiedzi na zarządzenie pokontrolne Wójt Gminy terminowo poinformował o podjętych działaniach celem oddania PSZOK do użytku.

GMINA HORYNIEC-ZDRÓJ

Gmina Horyniec Zdrój zamieszkiwana jest przez 5 006 osób, a jej obszar wynosi 203 km². Nie należy do związku międzygminnego, samodzielnie realizuje zadania wynikające z *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.

Rada Gminy Horyniec Zdrój podjęła wszystkie uchwały, do podjęcia których zobowiązana była znowelizowaną *ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*. Niektóre z podjętych terminowo uchwał były następnie zmieniane.

W okresie objętym kontrolą, Gmina Horyniec Zdrój, zorganizowała 3 przetargi na „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Horyniec Zdrój”. W pierwszym przetargu, jako najkorzystniejszą, wybrano ofertę Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Spółka z o.o. w Jarosławiu przy ul. Przemyskiej 15. Dwa

kolejne przetargi rozstrzygnięte zostały na korzyść „ECLER” Wywóz Nieczystości Dariusz Gałań, ul. Promienna 19, Łaszczówka, 22-600 Tomaszów Lubelski. Z przedsiębiorcami podpisywano umowy na wykonanie zadania.

Opłata za gospodarowanie odpadami zbieranymi ustalana jest od gospodarstwa domowego, przy czym wynosi ona średnio dla gospodarstwa jednoosobowego: dla odpadów zbieranych selektywnie – 8,12 zł oraz 16,25 zł - dla odpadów zbieranych nieselektywnie. W wyniku niezłożenia w wymaganym terminie deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przez właścicieli nieruchomości, Wójt Gminy Horyniec-Zdrój wydał w 2013 r. - 7 decyzji, a w 2014 r. – 16 decyzji określających opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz określających zaległość z tytułu niezapłaconej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W roku 2015 r. nie wydawano ww. decyzji.

Zarówno zmieszane odpady komunalne jak i odpady zebrane selektywnie odbierane są od mieszkańców nieruchomości jeden raz na miesiąc.

Ustalono telefoniczny lub bezpośredni (w Urzędzie Gminy) tryb zgłaszania reklamacji odnośnie jakości usług świadczonych przez przedsiębiorcę.

W latach 2013-2014, Gmina przeprowadzała kontrole wypełniania przez właścicieli nieruchomości obowiązków w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Kontrole dotyczyły szczególnie przypadków zastrzeżeń zgłaszanych przez firmę odbierającą odpady odnośnie prawidłowej segregacji odpadów na kilku posesjach.

Gmina na swoim terenie nie buduje instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych i nie uczestniczy w partycypacji kosztów budowy takich instalacji wspólnie z innymi gminami. Funkcję RIPOK dla Gminy spełnia P.U.K. „EMPOL” w Młynach.

W oparciu o uchwałę w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Horyniec-Zdrój, wprowadzono obowiązek selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, takich jak: tworzywa sztuczne, odpady metali, szkło, papier i tektura, w tym opakowania wielomateriałowe, odpady organiczne - obowiązkowo we wszystkich rodzajach zabudowy z tym, że w zabudowie zagrodowej i jednorodzinnej, właściciele nieruchomości mogą korzystać z przydomowego kompostownika.

Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Gminie Horyniec Zdrój uruchomiony został w sierpniu 2013 r.

Gmina osiągnęła w omawianym okresie wszystkie ustawowo przyjęte poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz zapewniła ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

W okresie lat 2013 - 2015 Gmina Horyniec-Zdrój nie kontrolowała w sposób formalny (tj. udokumentowany protokołem) podmiotu odbierającego odpady komunalne.

Wszystkie sprawozdania roczne z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi były przesyłane terminowo (do Marszałka Województwa Podkarpackiego i do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska). W przypadku sprawozdania za 2013 r. Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, działając na podstawie *art. 9r ust. 2 u.c.p.g.*, wezwał Wójta Gminy do jego uzupełnienia i poprawienia. Korekta uwzględniająca uwagi wpłynęła w terminie do 30 dni od otrzymania wezwania. Gmina Horyniec-Zdrój weryfikuje sprawozdania przekazywane przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości. Kontrolowana jest terminowość przesłania i rzetelność wypełnienia sprawozdań.

Gmina umieściła na stronie internetowej wszystkie wymagane przepisami informacje i prowadzi na bieżąco działalność informacyjno-edukacyjną w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, powiązaną z przyjmowaniem ewentualnych pytań i skarg na działalność podmiotu świadczącego usługi.

Gmina prowadzi rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Przed wpisaniem do rejestru Gmina nie weryfikowała oświadczeń podmiotów pod względem spełniania wymagań określonych w *art. 9d u.c.p.g.*

Gmina wykonała coroczne analizy gospodarki odpadami komunalnymi, które następnie zostały umieszczone na stronie internetowej Gminy. W kontrolowanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

GMINA ORŁY

Obszar Gminy Orły wynosi 70,1 km², zaś liczba jej mieszkańców - 8 919. Nie należy do związku międzygminnego, samodzielnie realizuje zadania wynikające z *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.

Gmina podjęła wszystkie uchwały, do podjęcia których zobowiązana była znowelizowaną *ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*. Część uchwał była następnie zmieniana.

Gmina zorganizowała 3 przetargi na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych. Dwa pierwsze przetargi rozstrzygnięte zostały na korzyść Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych „EMPOL” Spółka z o.o., Os. Rzeka 133. Z przedsiębiorstwem zawierano stosowne umowy. Aktualnie obowiązuje umowa, wynikająca z rozstrzygnięcia przetargu, zawarta z konsorcjum firm: Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych „EMPOL”- lider konsorcjum i Bogusława Dybek Zakład Oczyszczania BiM Dybkwie - partner konsorcjum. Umowa dotyczy świadczenia całości usług, tj. odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy na terenie Gminy Orły oraz odbioru i zagospodarowanie odpadów z obiektów użyteczności publicznej na terenie Gminy Orły (cmentarze, urząd, obiekty sportowe, domy ludowe, przystanki autobusowe), i z obiektów jednostek organizacyjnych (szkół publicznych).

Gmina wprowadziła opłaty od gospodarstwa domowego, przy czym średnia stawka dla gospodarstwa jednoosobowego w przypadku odpadów selektywnych wynosi – 11,66 zł, zaś nieselektywnych – 18,33 zł. W wyniku niezłożenia w wymaganym terminie deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przez właścicieli nieruchomości, Gmina Orły w 2013 r. wydała 6 decyzji określających opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W latach następnych (2014-2016) nie było powodów do wydawania ww. decyzji.

Zmieszane odpady komunalne odbierane są dwa razy w miesiącu, zarówno z budynków jednorodzinnych jak i wielorodzinnych, zaś odpady zbierane selektywnie - raz na miesiąc.

Ustalono telefoniczny, pisemny lub bezpośredni (w Urzędzie Gminy) tryb zgłaszania reklamacji odnośnie jakości usług świadczonych przez przedsiębiorcę. Nieprawidłowości w tym zakresie zdarzały się w początkowym okresie obowiązywania ustawy i dotyczyły zarówno mieszkańców jak i pracowników firmy odbierającej odpady. Obecnie odbiór odpadów odbywa się bez zakłóceń.

W pierwszym okresie funkcjonowania nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (w latach 2013-2014), Gmina przeprowadzała kontrole wypełniania przez właścicieli nieruchomości obowiązków w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych, przy czym dotyczyły one szczególnie przypadków zastrzeżeń zgłaszanych przez firmę odbierającą odpady odnośnie nieprawidłowej segregacji odpadów w kilku posesjach.

Kontrole o charakterze instruktażowym miały na celu pouczenie mieszkańców, bez stosowania sankcji. Po kilku interwencjach ze strony pracowników Urzędu Gminy,

nieprawidłowości (wynikające głównie z niewiedzy o funkcjonowaniu nowego systemu) zostały usunięte.

Na podstawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Orły, wprowadzono dla właścicieli nieruchomości obowiązek selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. W drodze selektywnej zbiórki, wydzieleniu z wytworzonych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych podlegają: odpady zielone i ogrodowe; papier i tektura; tworzywa sztuczne; metale; szkło; zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny; meble i inne odpady wielkogabarytowe; zużyte baterie i akumulatory; zużyte opony; przeterminowane lekarstwa; inne odpady niebezpieczne, wydzielone ze strumienia odpadów komunalnych (światłówki, gaśnice, puszki po farbach, lakierach, aerozolach, zużyte smary, oleje, kleje, popiół i żużle, chemikalia); odpady budowlane i rozbiórkowe.

Nie utworzono punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Gmina osiągnęła w omawianym okresie wszystkie ustawowo przyjęte poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz zapewniła ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. Mieszkańcy Gminy w latach 2013–2015 nie zgłaszali zapotrzebowania na odbiór przez „EMPOL” odpadów budowlanych i rozbiórkowych powstających w wyniku prowadzenia bieżących robót niewymagających pozwolenia na budowę.

W 2014 r., Gmina Orły kontrolowała (kontrola udokumentowana protokołem) podmiot odbierający odpady komunalne. Stały nadzór ze strony Gminy nad przestrzeganiem przez firmę warunków zawieranych umów (wynikających z przetargów) polega na sprawdzaniu, czy odpady są odbierane wg harmonogramu, czy faktury są wystawiane na podstawie faktycznie wykonanych usług, czy sprawozdania są prawidłowo wypełniane – po uwzględnieniu wszystkich ewentualnych uwag i skarg mieszkańców odnośnie jakości świadczenia usług, zgłaszanych do Urzędu Gminy – osobiście, pisemnie lub telefonicznie. Nie nakładano kar pieniężnych w trybie *art. 9x u.c.p.g.*, na firmy świadczące usługi

Wszystkie sprawozdania roczne z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi były przesyłane terminowo (do Marszałka Województwa Podkarpackiego i do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska).

Gmina Orły weryfikuje sprawozdania przekazywane przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości. Kontrolowana jest terminowość przesłania i rzetelność wypełnienia sprawozdań. W przypadku stwierdzenia w sprawozdaniu błędów lub niejasności, pracownik Urzędu Gminy dokonywał ustnych lub telefonicznych uzgodnień i zaleceń z przedstawicielem firmy, celem uzyskania wyjaśnień i ewentualnego dokonania korekty. W okresie objętym kontrolą Gmina nie nakładała kar pieniężnych w trybie *art. 9x u.c.p.g.*

Gmina nie ograniczyła się do jednorazowej kampanii przed wejściem w życie nowego systemu gospodarowania odpadami i nadal prowadzi działalność informacyjno-edukacyjną w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi.

Prowadzony jest rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Corocznie opracowywano analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Orły. Analizy, jak również pozostałe wymagane informacje, umieszczone są na stronie internetowej Gminy.

W związku ze stwierdzonym brakiem PSZOK, Wójt Gminy Orły został zobowiązany zarządzeniem pokontrolnym do jego utworzenia. W odpowiedzi na zarządzenie pokontrolne Wójt Gminy terminowo poinformował o podjętych działaniach.

➤ Kontrola gmin z Regionu Zachodniego

W regionie tym znajdują się dwie instalacje regionalne do zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych (Zakład Zagospodarowania Odpadów w Kozodrzy oraz Sortownia odpadów zmieszanych i z selektywnej zbiórki, kompostownia w Paszczynie), jedna regionalna instalacja do przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów (Kompostownia w Paszczynie) oraz jedna regionalna instalacja do składowania odpadów powstałych po procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (składowisko „Kozodrza”).

GMINA BRZOSTEK

Gmina Brzostek jest gminą wiejsko-miejską o powierzchni 122,62 km², którą na dzień 31 grudnia 2014 r. zamieszkiwało 13 413 osób, w tym 2 755 mieszkańców miasta i 10 658 mieszkańców terenów wiejskich. Nie należy ona do związku międzygminnego, samodzielnie realizuje zadania wynikające z *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.

Rada Miejska podjęła w terminie do 1 stycznia 2013 r. wymagane ustawą uchwały, za wyjątkiem regulaminu o utrzymaniu czystości i porządku. Wszystkie obowiązkowe uchwały były następnie zmieniane. Podjęła również uchwały fakultatywne: w sprawie przejęcia obowiązku odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne oraz w sprawie zarządzenia poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa, określenia inkasentów opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia opłaty za inkaso.

W okresie objętym kontrolą, Burmistrz Brzostku zorganizował 3 przetargi na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Jako najkorzystniejszą we wszystkich trzech przetargach wybrano ofertę Konsorcjum firm: Zakład Gospodarki Komunalnej w Brzostku Sp. z o.o., ul. Szkotnia 22, 39-230 Brzostek (Lider) i Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o., Paszczyna 62B, 39-207 Brzeźnica (Partner). W wyniku rozstrzygnięcia pierwszego przetargu, zawarta została z ww. Konsorcjum umowa na okres od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia 30 czerwca 2014 r. Druga umowa dotyczyła okresu od 1 lipca 2014 r. do 31 grudnia 2015 r., a trzecia okresu od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. W umowie tej nie określono instalacji, w tym regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, do których przedsiębiorca odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, jest obowiązany przekazać odebrane odpady.

Rada Miejska ustaliła opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, zależną od liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość. Średnia stawka za gospodarowanie odpadami zbieranymi selektywnie wynosi 5 zł, zaś nieselektywnie – 10 zł. W przypadku nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, opłatę ustalono jako iloczyn liczby pojemników z odpadami, powstałymi na danej nieruchomości, oraz stawki opłaty. Przy selektywnym zbieraniu odpadów miesięczna stawka opłaty jest o 50% niższa niż przy zbieraniu odpadów w sposób nieselektywny. W 2013 r. wydano z urzędu 18 decyzji naliczających opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla osób, które nie złożyły deklaracji. W kolejnych latach nie wydawano decyzji.

Odpady zmieszane i selektywnie zebrane z terenu miasta w zabudowie jednorodzinnej odbierane są z częstotliwością 1 raz w miesiącu (w okresie od kwietnia do października raz na dwa tygodnie); odpady zmieszane i selektywnie zebrane z terenu miasta w zabudowie wielorodzinnej i z nieruchomości niezamieszkałych - dwa razy w miesiącu (w okresie od kwietnia do października raz na tydzień); odpady zmieszane i selektywnie zebrane z terenów wiejskich w zabudowie jednorodzinnej - raz w miesiącu; odpady zmieszane i selektywnie

zebrane z terenów wiejskich w zabudowie wielorodzinnej oraz z nieruchomości niezamieszkałych - dwa razy w miesiącu.

Przypadki niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości lub prowadzącego PSZOK, należy zgłaszać do Urzędu Miejskiego w Brzostku, pisemnie lub telefonicznie w terminie 3 dni od zdarzenia. W okresie objętym kontrolą właściciele nieruchomości nie zgłaszali nieprawidłowości w tym zakresie. Nie stwierdzono również przypadków niedopełnienia przez właściciela nieruchomości obowiązku w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz przyjęcia ich przez podmiot odbierający odpady komunalne jako zmieszane odpady komunalne.

Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego nie przewiduje budowy na terenie Gminy Brzostek regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, w związku z czym Gmina nie buduje, nie utrzymuje oraz nie eksploatuje RIPOK.

Gmina Brzostek ustanowiła i wprowadziła system selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Systemem objęci zostali właściciele nieruchomości na terenach zamieszkałych oraz niezamieszkałych. Właściciele nieruchomości mają segregować odpady komunalne na następujące frakcje: papier i tektura; tworzywa sztuczne; metale; opakowania wielomateriałowe; szkło bezbarwne i kolorowe; odpady wielkogabarytowe; odpady ulegające biodegradacji; odpady budowlane i rozbiórkowe wytwarzane w ramach remontów, wykonywanych we własnym zakresie przez właścicieli nieruchomości; zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, szkło niewymienione powyżej (np. szkło budowlane, lustra); drewno, w tym opakowania z drewna; odpady niebezpieczne w szczególności: przeterminowane leki, chemikalia, farby, kleje, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, kwasy, alkalia, środki ochrony roślin, żywice, środki czyszczące, detergenty, środki do konserwacji drewna oraz opakowania po tych substancjach, lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć (w tym termometry rtęciowe); zużyte baterie i akumulatory; zużyte opony; odzież i tekstylia; popioły i żużle z domowych palenisk.

Zgodnie z przedstawionymi umowami, Gmina zleciła zorganizowanie i prowadzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, Zakładowi Gospodarki Komunalnej w Brzostku Sp. z o.o. Do PSZOK mogą być dostarczane przez właścicieli nieruchomości wszystkie selektywnie zebrane odpady, bez ograniczeń ilościowych.

Gmina Brzostek w latach 2013 – 2015 osiągnęła wymagane poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Burmistrz Brzostku przeprowadził dwie kontrole podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości. W trakcie tych kontroli sprawdzono spełnianie wymagań zawartych w *rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości* oraz spełnianie wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości - nie stwierdzono nieprawidłowości. Organ nie wszczął żadnego postępowania administracyjnego w sprawie nałożenia kary i nie nakładał kar na przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

Gmina sporządzała i przysyłała w ustawowym terminie roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2013, 2014 oraz 2015 rok. Sprawozdania te w okresie objętym kontrolą były również przez kontrolowaną Gminę korygowane bez wezwania.

W ramach weryfikacji sprawozdań w przypadku stwierdzanych uchybień czy niezgodności, Gmina, począwszy od 2014 r., pisemnie wzywała podmiot odbierający odpady komunalne do skorygowania sprawozdań kwartalnych czy półrocznych.

Na stronie internetowej Gminy Brzostek umieszczono wszystkie informacji wymagane *art. 3 ust. 2 pkt 9 u.c.p.g.*

Gmina Brzostek nie ograniczyła się do jednorazowej kampanii informacyjnej przed wejściem w życie nowego systemu gospodarowania odpadami i nadal aktywnie prowadzi działalność informacyjno-edukacyjną w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi.

Kontrolowana Gmina wywiązała się z obowiązku prowadzenia rejestru działalności regulowanej. Wpisów do rejestru dokonywano na podstawie przedłożonych wniosków. Przed wpisaniem do rejestru, Gmina nie weryfikowała oświadczeń podmiotów pod kątem spełniania warunków wykonywania działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

W okresie objętym kontrolą, Gmina corocznie dokonywała analizy gospodarki odpadami komunalnymi. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi wykorzystywana była przy określaniu istotnych warunków zamówienia w organizowanym przez Gminę przetargu na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów. Analizy stanu gospodarki odpadami przedstawiane były na posiedzeniu wspólnym komisji Rady Miejskiej w Brzostku. Analizy za 2014 i 2015 rok zostały terminowo umieszczone na stronie bip.brzostek.mssewer.pl.

W związku ze stwierdzoną w trakcie kontroli nieprawidłowością, zarządzeniem pokontrolnym Burmistrz Brzostku, został zobowiązany do uwzględniania w procedurze udzielania zamówienia, wymagań określonych w *art. 6f ust. 1a u.c.p.g.*

Gmina w wyznaczonym terminie przesłała informacje o zakresie podjętych działań, służących wyeliminowaniu wskazanego w zarządzeniu naruszenia.

GMINA GAWŁUSZOWICE

Gmina Gawłuszowice jest gminą wiejską o powierzchni 33,8 km² i zaludnieniu wynoszącym 2 794 osób. Nie należy do związku międzygminnego, samodzielnie realizuje zadania wynikające z *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.

Gmina Gawłuszowice, wszystkie wymagane ustawą uchwały, za wyjątkiem Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Gawłuszowice, podjęła w marcu 2013 r., przy czym w 2015 i 2016 r. zostały one zastąpione nowymi uchwałami. Nie podjęto żadnej z uchwał fakultatywnych wymienionych w *art. 6c ust. 2, 6d ust. 2 i 6r ust. 4 u.c.p.g.*

Gmina Gawłuszowice w okresie od maja 2013 r. do listopada 2014 r., zorganizowała 3 przetargi na odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, do których każdorazowo przystępował 1 oferent konsorcjum firm: Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Mielcu – Lider Konsorcjum, EURO-EKO Sp. z o.o. w Mielcu – Partner Konsorcjum, Gmina Ostrów – Zakład Usług Komunalnych w Ostrowie – Partner Konsorcjum oraz Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych Sp. z o.o. w Mielcu – Partner Konsorcjum. W ramach udzielonego zamówienia publicznego, Gmina podpisała 3 umowy, zawarte na czas określony, przy czym ostatnia z umów ważna jest do 31 grudnia 2016 r. W żadnej z umów nie określono regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, do której przedsiębiorca odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, jest obowiązany przekazać odebrane odpady. Powyższy zapis został zawarty w „Specyfikacjach istotnych warunków zamówienia”, stanowiących integralną część umów.

Rada Gminy ustaliła opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenach nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, wybierając metodę „od gospodarstwa domowego”. Wysokość stawki opłaty zróżnicowano pod kątem liczby mieszkańców zamieszkujących w gospodarstwie oraz sposobu zbierania odpadów. Średnia miesięczna

stawka opłaty za odpady zbierane w sposób selektywny dla gospodarstwa 1 – osobowego wynosi 5,80 zł, natomiast dla odpadów zbieranych w sposób nieselektywny – 11,40 zł. W ramach uiszczanej opłaty za gospodarowanie odpadami, od właścicieli nieruchomości odbierana jest każda ilość odpadów, przy czym odpady budowlane i rozbiórkowe - pochodzące z wykonania drobnych prac nie wymagających pozwolenia na budowę ani zgłoszenia wykonania takich prac. W okresie objętym kontrolą Wójt Gminy Gawłuszowice, wydawał decyzje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, których przyczyną było niezłożenie przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy Gawłuszowice deklaracji: w 2013 r. - 7 decyzji, w 2014 r. - 8 decyzji. W kolejnych latach nie wydawano ww. decyzji.

Gmina nie zróżnicowała częstotliwości odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, ustalając bardzo zbliżoną częstotliwość odbioru zmieszanych odpadów komunalnych, jak i zbieranych w sposób selektywny. Wyjątek stanowią odpady zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych opon, mebli i odpadów wielkogabarytowych, odpady niebezpieczne powstające w gospodarstwach domowych, tj. opakowania po farbach, kleje, rozpuszczalniki itp. oraz odpady budowlane i rozbiórkowe, odbierane przez przedsiębiorcę dwa razy w roku, według ustalonego harmonogramu.

Rada Gminy Gawłuszowice w drodze podjętej, w czerwcu 2016 r. uchwały, ustaliła tryb i sposób zgłaszania przez właścicieli nieruchomości przypadków niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości lub przez prowadzącego punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych. W okresie objętym kontrolą odnotowano 5 zgłoszeń, które dotyczyły braku odbioru odpadów w wyznaczonym dniu. Przedsiębiorca odbierający odpady komunalne nie zgłaszał natomiast przypadków niedopełnienia przez właściciela nieruchomości obowiązku w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Gmina nie buduje i nie eksploatuje własnej, ani wspólnej z innymi gminami regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

W Gminie Gawłuszowice, ustanowiono selektywne zbieranie odpadów komunalnych, zgodnie z którym właściciele nieruchomości zobowiązani zostali do selektywnego zbierania odpadów komunalnych w szczególności: papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła, opakowań wielomateriałowych, odpadów ulegających biodegradacji, w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji, odpadów zielonych, przeterminowanych leków i chemikaliów, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych i rozbiórkowych, odpadów niebezpiecznych typu: opakowania po farbach, klejach, rozpuszczalnikach, środkach ochrony roślin, lampy fluorescencyjne oraz zużytych opon. Zorganizowała odbieranie odpadów komunalnych, którym objęci zostali właściciele nieruchomości zamieszkałych. Opisany w uchwałach system zbierania odpadów odbiega od faktycznego sposobu zbierania odpadów na terenie gminy, ze względu na częstotliwość i sposób przekazywania przez właścicieli nieruchomości niektórych odpadów. Odpady niebezpieczne typu opakowania po farbach, kleje, rozpuszczalniki, lampy fluorescencyjne itp., odpady budowlane i rozbiórkowe oraz odpady ulegające biodegradacji, w tym odpady zielone, zgodnie z zapisami uchwały, powinny być kierowane do punktu selektywnego zbierania odpadów, który nie został utworzony przez Gminę. W rzeczywistości odpady niebezpieczne oraz odpady budowlane i rozbiórkowe odbierane są przez odbiorcę z terenów posesji dwa razy w roku, natomiast biodegradowalne i zielone – trzy razy w roku.

Rada Gminy Gawłuszowice podjęła uchwałę w dniu 29 czerwca 2016 r., w sprawie zawarcia porozumienia dotyczącego prowadzenia Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych dla Gminy Gawłuszowice przez Gminę Borowa. Jednakże, do dnia zakończenia kontroli, nie doszło do zawarcia porozumienia.

Gmina Gawłuszowice w latach 2013 – 2015, osiągnęła wymagane poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów papieru, tworzyw sztucznych, metali, szkła, oraz poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Wójt Gminy, w okresie objętym kontrolą przeprowadził 2 kontrole podmiotu odbierającego odpady komunalne z terenu gminy Gawłuszowice, udokumentowane protokołem kontroli. Przedmiotem jednej, było sprawdzenie dotrzymania wymagań określonych w *rozporządzeniu w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości*, zaś druga, dotyczyła jakości usługi świadczonej przez firmę w zakresie odbierania odpadów komunalnych z terenu posesji mieszkańców. Żadna z kontroli nie wykazała uchybień.

Kontrolowana Gmina wywiązała się z obowiązku składania rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi w ustawowym terminie (dokonywano korekt sprawozdań za 2013 r. i 2014 r.), przy czym w sposób nierzetelny prowadziła weryfikację kwartalnych i półrocznych sprawozdań, składanych przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne z jej terenu. W toku kontroli ustalono, że w 2014, 2015 i 2016 r. podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, przekazywał zmieszane odpady komunalne, w ilości ok. 70 - 77%, do instalacji przewidzianych do zastępczej obsługi regionu zachodniego, tj. Zakładu Produkcji Paliw Alternatywnych EURO-EKO Sp. z o.o. w Mielcu oraz Sortowni Odpadów Zmieszanych, Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych Sp. z o.o. w Mielcu. Gmina nie żądała od podmiotu odbierającego odpady komunalne z terenu Gminy Gawłuszowice dokumentów potwierdzających lub wyjaśniających przyczynę kierowania zmieszanych odpadów komunalnych do instalacji przewidzianych do zastępczej obsługi regionów. Organ nie wszczął żadnego postępowania administracyjnego w sprawie nałożenia kary na przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

Gmina wywiązała się z obowiązku umieszczenia na stronie internetowej wymaganych informacji, jak również zaprowadzenia rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych. Organ każdorazowo informował Marszałka Województwa Podkarpackiego zarówno o dokonywanych wpisach podmiotów do rejestru, jak również o ich wykreśleniu z rejestru. Przed wpisaniem do rejestru, Gmina nie weryfikowała oświadczeń podmiotów pod względem spełniania wymagań określonych w *art. 9d u.c.p.g.* oraz *rozporządzenia Ministra środowiska w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości* (sprawdzano jedynie kompletność złożonych przez przedsiębiorcę dokumentów).

Gmina prowadzi działania informacyjne i edukacyjne w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi. Wymiernym efektem ww. działań jest osiągnięcie przez gminę z roku na rok coraz wyższego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych.

Gmina w ustawowym terminie dokonała analizy gospodarki odpadami komunalnymi na swoim terenie za 2013 r., 2014 r. i 2015 r. Analizie poddano: koszty poniesione z wdrożeniem i obsługą nowego systemu, osiągnięte przez gminę poziomy: ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, recyklingu niektórych frakcji odpadów, masy odebranych od właścicieli nieruchomości odpadów, liczbę mieszkańców zamieszkujących w gospodarstwach domowych na terenie gminy, w tym liczbę mieszkańców, którzy nie podpisali umów na odbiór odpadów komunalnych. Analizy za 2014 i 2015 r. zostały przedstawione na sesji Rady Gminy. Ustalenia analiz, były podstawą do uznania za priorytetowe zadanie, zorganizowanie punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości, polegające na braku zorganizowania punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz nierzetelnie prowadzonej weryfikacji sprawozdań kwartalnych i półrocznych, były podstawą do:

1/ wydania zarządzenia pokontrolnego, zobowiązującego do podjęcia skutecznych działań w celu wyeliminowania uchybień,

2/ skierowania wystąpienia do Przewodniczącego Rady Gminy Gawłuszowice informującego o braku realizacji zapisów uchwały dotyczących zawarcia porozumienia w sprawie prowadzenia Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych dla Gminy Gawłuszowice.

Wójt Gminy terminowo poinformował o podjętych w celu wyeliminowania naruszeń, działaniach.

III. PODSUMOWANIE KONTROLI GMIN

W trakcie realizacji cyklu kontrolnego w 2016 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, skontrolował łącznie 17 gmin, w tym 1 gminę miejską, 4 gminy miejsko-wiejskie i 12 gmin wiejskich. Kontrolą objęto gminy z wszystkich Regionów Gospodarki Odpadami Komunalnymi Województwa Podkarpackiego. Kontrolowane gminy nie należały do związków międzygminnych.

1. Realizacja obowiązków dotyczących uchwał wymaganych na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Na podstawie ustaleń kontroli stwierdzono, że w skontrolowanych gminach, podjęte zostały uchwały, do uchwalenia których, gminy obligatoryjnie zobowiązane były znowelizowaną *ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, tzn.:

– regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy (*art. 4 ust. 1 u.c.p.g.*), w którym określono szczegółowe wymagania w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości w tym:

a) prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania lub przyjmowania przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych lub zapewnienie przyjmowania w inny sposób co najmniej takich odpadów komunalnych jak: przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady zielone oraz odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne;

b) określenie rodzaju i minimalnej objętości pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczania tych pojemników i ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym, przy uwzględnieniu: średniej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych w gospodarstwach domowych, bądź w innych źródłach, liczby osób korzystających z tych pojemników (*art. 4 ust. 2 pkt 2 u.c.p.g.*);

c) określenie częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego (*art. 4 ust. 2 pkt 3 u.c.p.g.*); - w 17 gminach;

– uchwała określająca (*art. 6k u.c.p.g.*):

a) metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,

b) stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi,

c) stawki opłat za pojemnik o określonej pojemności,

we wszystkich gminach, z tym, że stawka opłaty za pojemnik określona została w 8 gminach, które przejęły przez gminy obowiązek odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne; w jednej Gminie, tj. Jasło Miasto, podjęto uchwałę w sprawie ustanowienia dopłaty do opłaty za gospodarowanie

odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy oraz określenia kryteriów przyznania dopłaty, przy czym obowiązywała ona w 2014 r.;

– uchwała określająca termin, częstotliwość i tryb uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (*art. 6l ust. 1 u.c.p.g.*) – w 17 gminach, przy czym 6 gmin podjęło uchwałę fakultatywną zarządzającą pobór opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa oraz wyznaczającą inkasentów i określającą wysokość wynagrodzenia za inkaso (*art. 6l ust. 2 u.c.p.g.*);

– uchwała określająca wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości, wraz z informacją o terminach i miejscu składania deklaracji (*art. 6n u.c.p.g.*) – w 17 gminach,

– uchwała określająca szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w szczególności ilość odpadów komunalnych odbieranych od właściciela nieruchomości i sposób świadczenia usług przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych (*art. 6r ust. 3 u.c.p.g.*) – w 15 gminach, przy czym:

1) w 2 gminach, skorzystano z możliwości ograniczenia ilości odpadów przyjmowanych w PSZOK w zamian za pobraną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, przy czym w Gminie Skołyszyn, ograniczono ilość odpadów budowlanych i rozbiórkowych, stanowiących odpady komunalne, zaś w Gminie Miasto Jasło – odpadów budowlanych i zielonych (*art. 6r ust. 3a u.c.p.g.*);

2) w 10 gminach skorzystano z możliwości zróżnicowania częstotliwości odbierania odpadów w szczególności w zależności od ilości wytwarzanych odpadów i ich rodzajów (*art. 6r ust. 3b u.c.p.g.*);

3) w 6 gminach ustanowiono w okresie od kwietnia do października, częstotliwość odbierania zmieszanych odpadów komunalnych oraz bioodpadów stanowiących odpady komunalne, nie rzadziej niż raz na tydzień z budynków wielolokalowych i nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie z zabudowy jednorodzinnej; większość gmin ustaliła również rzadszą częstotliwość odbierania zmieszanych odpadów komunalnych oraz bioodpadów stanowiących odpady komunalne z gmin wiejskich oraz części wiejskiej gmin miejsko-wiejskich (*art. 6r ust. 3b u.c.p.g.*);

4) w 3 gminach nie określono trybu i sposobu zgłaszania przez właścicieli nieruchomości przypadków niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę, odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości lub przez prowadzącego punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych (*art. 6r ust. 3d u.c.p.g.*), w pozostałych 14 gminach, przypadki takie mogą być zgłaszane w Gminie - osobiście, telefonicznie, pocztą tradycyjną lub elektroniczną.

Projekty uchwały, o której mowa w *art. 6r ust. 3 u.c.p.g.* we wszystkich gminach zostały zaopiniowane przez państwowego powiatowego inspektora ochrony środowiska (*art. 6r ust. 3c u.c.p.g.*).

Uchwała fakultatywna postanawiająca o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne (*art. 6c ust. 2 u.c.p.g.*), podjęta została w 7 gminach.

W żadnej z kontrolowanych gmin, nie podjęto uchwały fakultatywnej o podziale obszaru gminy na sektory, biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców, gęstość zaludnienia na danym terenie oraz możliwy do obsługi przez jednego przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości (*art. 6d ust. 2 u.c.p.g.*).

Uchwała fakultatywna określająca rodzaje dodatkowych usług świadczonych przez gminę w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości

i zagospodarowania tych odpadów oraz wysokość cen za te usługi (*art. 6r ust. 4 u.c.p.g.*) podjęta została w 1 gminie.

2. Realizacja pozostałych obowiązków

W zakresie wywiązywania się przez gminy z obowiązków nałożonych *ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, dokonano następujących ustaleń:

2.1. Zorganizowanie przetargu i zawarcie umowy

Wszystkie skontrolowane gminy wywiązały się z obowiązku wynikającego z *art. 6d u.c.p.g.*, tj. zorganizowania przetargu, przy czym 2 gminy, zorganizowały przetarg na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, a 15 gmin – na odbieranie i zagospodarowanie tych odpadów. W przypadku Gminy Nowa Dęba, ostatnie postępowanie przetargowe, zostało unieważnione z powodu niemożliwej do usunięcia wady, uniemożliwiającej zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego. Zawarta w ramach zamówienia z wolnej ręki, umowa na odbiór i zagospodarowanie odpadów z PGKiM Sp. z o.o. w Nowej Dębie, dotyczyła okresu od 1 lipca 2016 r. do 30 września 2016 r. W okresie tym, Gmina nie zorganizowała kolejnego przetargu, w celu wyłonienia przedsiębiorcy, odbierającego odpady komunalne od dnia 1 października 2016 r., lecz podpisała kolejną umowę na okres następnych 3 miesięcy, w drodze negocjacji z wolnej ręki, z PGKiM Sp. z o. o. w Nowej Dębie.

W 17 gminach, w terminie do 1 lipca 2013 r., zostały zawarte umowy z firmami wyłoniętymi w drodze przetargu, na wykonanie zadania określonego w specyfikacji przetargowej. W umowach zawierano przeważnie zapisy określające instalacje, w tym regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych, do których przedsiębiorca odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, był obowiązany przekazać odebrane odpady (*art. 6f ust. 1a u.c.p.g.*). Przed upływem terminu obowiązywania umowy, we wszystkich skontrolowanych gminach, poza ww. przypadkiem w Gminie Nowa Dęba, ogłaszane były nowe przetargi dotyczące odbierania odpadów komunalnych i po wyłonieniu firmy podpisywane były nowe umowy.

2.2. System naliczania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi odbieranymi od właścicieli nieruchomości

Spśród skontrolowanych gmin, 10 ustaliło stawkę za gospodarowanie odpadami komunalnymi w zależności od liczby mieszkańców zamieszkujących nieruchomość, oraz 5 – od gospodarstwa. Dwie gminy ustaliły stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w oparciu o system mieszany, tj. w Gminie Bircza - od osoby, dla nieruchomości zamieszkałych do 5 osób, oraz gospodarstwa – od 6 i więcej osób, oraz w Gminie Dubiecko - od osoby - dla nieruchomości zamieszkałych do 3 osób, oraz gospodarstwa – od 4 i więcej osób. Przy określeniu stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od osoby, miesięczna stawka opłaty w skontrolowanych gminach wahała się w granicach od 3,13 zł do 9,75 zł od osoby i wynosiła średnio 5,62 zł/osobę przy selektywnej zbiórce odpadów. Przy zbieraniu odpadów w sposób nieselektywny, miesięczna opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wahała się od 6,27 zł do 13 zł od osoby i wynosiła średnio 8,86 zł/osobę. Natomiast przy określeniu stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od gospodarstwa domowego, przy selektywnym zbieraniu odpadów dla jednoosobowego gospodarstwa domowego wahała się w granicach od 5,80 do 11,66 zł miesięcznie, średnio 7,85 zł, a przy nieselektywnym – od 9,25 zł do 18,33 zł, średnio – 13,80 zł. Przykładowo dla gospodarstwa trzyosobowego od 18 do 25 zł/miesiąc, średnio 21,75 zł - przy selektywnym zbieraniu odpadów, i od 33 zł do 46 zł, średnio – 37,5 zł, przy nieselektywnym zbieraniu odpadów.

W 14 kontrolowanych gminach, w przypadku niezłożenia przez mieszkańca deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi albo w przypadku uzasadnionych wątpliwości, co do danych zawartych w deklaracji, podejmowano działania, o których mowa w *art. 6o u.c.p.g.*, tzn. na przestrzeni lat 2013 – 2015, wydano łącznie 223 decyzje określające wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, przy czym w 2013 r. – 123, a w 2015 r. – tylko 7. Przyczynami wydania ww. decyzji były najczęściej przypadki niezłożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami, pomimo wcześniejszych wezwań.

Środki z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, we wszystkich 17 skontrolowanych Gminach, przeznaczane były zgodnie z wymaganiami *art. 6r ust. 2 u.c.p.g.*, przy czym:

1/ na pokrycie kosztów odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych – w 9 gminach;

2/ na pokrycie kosztów tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych – w 9 gminach;

3/ na pokrycie kosztów obsługi administracyjnej tego systemu – w 17 gminach;

4/ na pokrycie kosztów edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi – w 9 gminach;

5/ na pokrycie kosztów wyposażenia nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych oraz kosztów utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym – 8 gminach;

6/ na pokrycie kosztów usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach – w 5 gminach;

7/ na pokrycie kosztów wyposażenia, zgodnie z regulaminem, nieruchomości przeznaczonych do celów publicznych w pojemniki przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych, ich opróżnianie oraz utrzymywanie w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym – w 6 gminach.

W 6 gminach podjęto uchwałę o poborze opłaty za gospodarowanie odpadami w drodze inkaso, przy czym wynagrodzenie ustalone dla inkasentów stanowi od 1 do 6% zebranej kwoty.

2.3. Odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości

W trakcie przeprowadzonych kontroli gmin, ustalono, że częstotliwość odbierania zmieszanych oraz selektywnie zbieranych odpadów komunalnych, była różna w zależności od rodzaju nieruchomości: jednorodzinne oraz wielorodzinne, a także – w przypadku gmin wiejsko-miejskich, różna dla części wiejskiej i miejskiej.

Zmieszane odpady komunalne odbierane są z następującą częstotliwością:

1/ z zabudowy jednorodzinnej:

a) z obszaru wiejskiego:

- 1x w miesiącu – 10 gmin;

- 2x w miesiącu – 4 gminy;

- nie rzadziej niż 1x na dwa tygodnie – 2 gminy;

b) z obszaru miejskiego:

- 1x w miesiącu – 1 gmina;

- 2x w miesiącu – 2 gminy;

- nie rzadziej niż 1x na dwa tygodnie – 2 gminy;

2/ z zabudowy wielorodzinnej:

a) z obszaru wiejskiego:

- 1x w tygodniu – 2 gminy;

- 1x w miesiącu – 5 gmin;
- 2x w miesiącu – 4 gminy;
- nie rzadziej niż 1x na dwa tygodnie – 2 gminy;

b) z obszaru miejskiego:

- 2x w tygodniu – 1 gmina;
- 1x w tygodniu – 2 gminy;
- 2x w miesiącu – 1 gmina;
- nie rzadziej niż 1x na dwa tygodnie – 1 gmina.

Selektywnie zbierane odpady komunalne (tworzywa sztuczne, papier, metale, szkło) odbierane są z następującą częstotliwością:

1/ z zabudowy jednorodzinnej:

a) z obszaru wiejskiego:

- 1x w miesiącu – 14 gmin;
- nie rzadziej niż 1x na dwa tygodnie – 2 gminy;

b) z obszaru miejskiego:

- 1x w tygodniu – 1 gmina;
- 1x w miesiącu – 4 gminy;

2/ z zabudowy wielorodzinnej:

a) z obszaru wiejskiego:

- 1x w miesiącu – 7 gmin;
- 2x w miesiącu – 1 gmina;
- nie rzadziej niż 1x na dwa tygodnie – 3 gminy;

b) z obszaru miejskiego:

- 1x w tygodniu – 1 gmina;
- 2x w miesiącu – 2 gminy;
- nie rzadziej niż 1x na dwa tygodnie – 2 gminy.

W 10 gminach wprowadzono różnicowanie częstotliwości odbierania odpadów, w szczególności w zależności od ilości wytwarzanych odpadów i ich rodzajów, a w 6 – ustanowiono w okresie od kwietnia do października częstotliwość odbierania zmieszanych odpadów komunalnych i bioodpadów, stanowiących odpady komunalne, nie rzadziej niż raz na tydzień z budynków wielolokalowych i nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie z zabudowy jednorodzinnej.

Dwie z całkowitej liczby skontrolowanych gmin, tj. Gmina Skołyszyn i Gmina Miasto Jasło, wprowadziły ograniczenia co do ilości odbieranych w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, odpadów, przy czym w przypadku Gminy Miasto Jasło ograniczenie dotyczy odpadów zielonych i budowlanych, zaś w przypadku Gminy Skołyszyn – tylko budowlanych.

14 gmin ustaliło (zgodnie z *art. 6r ust. 3d u.c.p.g.*) tryb i sposób zgłaszania przez właścicieli nieruchomości przypadków niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, przy czym najczęściej mogą być one zgłaszane do urzędów gminy: osobiście, pisemnie przez operatora pocztowego, pocztą elektroniczną, bądź telefonicznie w godzinach pracy urzędu.

W latach 2013 – 2015, we wszystkich skontrolowanych gminach, odnotowano łącznie 47 przypadków niedopełnienia przez właściciela nieruchomości obowiązku w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz przyjęcie ich przez podmiot odbierający odpady komunalne jako zmieszane odpady komunalne (*art. 9f u.c.p.g.*).

2.4. Budowa regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK)

Ustalenia kontroli wykazały, że żadna z kontrolowanych gmin nie realizuje budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

Zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego, pięć gmin należy do Regionu Północnego, w którym eksploatowane są trzy regionalne instalacje do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, jedna regionalna instalacja do przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz jedna regionalna instalacja do przetwarzania poprzez składowanie odpadów powstałych w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.

W Regionie Zachodnim, do którego należy 2 skontrolowane gminy, znajdują się dwie instalacje regionalne do zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych, jedna regionalna instalacja do przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz jedna regionalna instalacja do składowania odpadów powstałych po procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.

Moce przerobowe ww. instalacji są wystarczające do przyjęcia odpadów komunalnych z terenu Gmin.

W Regionie Centralnym, w którym zlokalizowane są dwie skontrolowane gminy, Błażowa i Frysztak, zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego, brak regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz odpadów powstałych w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych - składowisk. W trakcie budowy lub planowane do budowy są natomiast następujące instalacje: Instalacja termicznego przekształcania odpadów komunalnych w Rzeszowie o nominalnej mocy przerobowej 180 000 Mg/rok i Kompostownia do zagospodarowania odpadów z selektywnej zbiórki odpadów zielonych i innych bioodpadów o nominalnej mocy przerobowej - 8 500 Mg/rok. Jako niezbędne uzupełnienie systemu gospodarowania odpadami w regionie, wymieniono instalację przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów o mocy przerobowej 5 300 Mg/rok, przy czym jako najwłaściwszą jej lokalizację wskazano Rzeszów lub okolice.

Gmina Skołyszyn wchodząca w skład Regionu Południowo-Zachodniego, w czerwcu 2013 r., zawarła porozumienie międzygminne z Gminą Krosno w sprawie współdziałania w zakresie obowiązku utrzymania i eksploatacji regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, oraz umowę wykonawczą do porozumienia, z podmiotem eksploatującym RIPOK. W regionie tym znajduje się jedna instalacja regionalna do zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych, oraz jedna regionalna instalacja do przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów, brak natomiast regionalnej instalacji do składowania odpadów powstałych po procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.

W Regionie Wschodnim, do którego należy 4 skontrolowane gminy, znajdują się dwie instalacje regionalne do zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych, oraz jedna regionalna instalacja do składowania odpadów powstałych po procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, brak natomiast regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów.

2.5. Selekttywne zbieranie odpadów komunalnych

Obowiązek selektywnego zbierania odpadów komunalnych obejmującego co najmniej następujące frakcje odpadów: papieru, metalu, tworzywa sztuczne, szkła i opakowań

wielomateriałowych oraz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji, wynikający z *art. 3 ust. 2 pkt 5 u.c.p.g.*, zrealizowały wszystkie skontrolowane gminy. W żadnej z gmin nie ustanowiono odbierania odpadów komunalnych w systemie dwupojemnikowym, np. „frakcję suchą”/„odpady opakowaniowe” i „frakcję mokrą”, który jest niezgodny z obowiązującymi przepisami.

Obowiązek wynikający z *art. 3 ust. 2 pkt 6 u.c.p.g.*, tzn. utworzenia punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, został zrealizowany przez 9 gmin. W 6 kontrolowanych gminach utworzono tzw. „mobilne PSZOK”.

2.6. Zapewnienie odpowiednich poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych oraz poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji

Obowiązki osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych oraz poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, realizowane były przez kontrolowane gminy w następującym zakresie:

- a) poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, określony, zgodnie z tabelą nr 1 w załączniku do *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 645)*, tj.: 12% za 2013 r., 14% za 2014 r. oraz 16% za 2015 r. – osiągnięty został w 17 gminach w 2013 r., w 17 gminach w 2014 r., oraz w 17 gminach w 2015 r.;
- b) poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych, określony, zgodnie z tabelą nr 2 w załączniku do *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych*, tj.: 36% za 2013 r., 38% za 2014 r. oraz 40% za 2015 r. – osiągnięty został w 13 gminach w 2013 r., w 14 gminach w 2014 r. oraz w 16 gminach w 2015 r.; należy zaznaczyć, że gminy, które nie osiągnęły w danym roku poziomu, nie wykazywały odebrania przedmiotowych odpadów od mieszkańców;
- c) poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, określony, zgodnie z tabelą w załączniku do *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów*, tj.: 50% za 2013 r., 50 % za 2014 r. i za 2015 r. – osiągnięty został w 17 gminach w 2013 r., w 17 gminach w 2014 r. oraz w 17 gminach w 2015 r.

2.7. Prowadzenie kontroli podmiotów odbierających odpady komunalne z terenu gminy, wpisanych do rejestru działalności regulowanej

Kontrolowane gminy prowadziły kontrole podmiotów odbierających odpady komunalne z terenu gminy w następującej skali: w 2013 r. – 1 gmina; w 2014 r. – 3 gminy, zaś w 2014 r. – 4 gminy. W 8 gminach, na przestrzeni lat 2013 – 2015, nie przeprowadzono ani jednej kontroli wypełniania warunków umowy zawartej z podmiotem odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

2.8. Sprawozdawczość

Wszystkie skontrolowane gminy przesyłały do Marszałka Województwa Podkarpackiego oraz Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, w terminie do 31 marca roku następnego, sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za lata 2013-2015.

Tylko jedna ze skontrolowanych gmin – Gmina Frysztak, nie prowadziła, w kontrolowanym okresie, weryfikacji sprawozdań sporządzanych i przekazywanych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, przy czym 8 – w celu weryfikacji danych zawartych w sprawozdaniach, nie wzywało podmiotów do okazania dokumentów sporządzanych na potrzeby ewidencji odpadów oraz dokumentów potwierdzających osiągnięcie wymaganych poziomów.

Żadna z gmin nie nakładała kar pieniężnych w trybie *art. 9x u.c.p.g.*

2.9. Udostępnianie na stronie internetowej urzędu gminy informacji wymienionych w art. 3 ust. 2 pkt 9 u.c.p.g.

Zadanie w całości zostało zrealizowane w 16 gminach. W 1 gminie stwierdzono udostępnianie na stronie internetowej urzędu gminy niepełnych informacji.

2.10. Działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi

Wszystkie skontrolowane gminy prowadziły działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Wywiązały się również z obowiązku przeprowadzenia kampanii informacyjnych na temat praw i obowiązków właścicieli nieruchomości, określonych w uchwałach, w okresie przed wejściem w życie zmienionego systemu gospodarowania odpadami. Każda z 17 gmin nie ograniczyła się do jednorazowej kampanii informacyjnej przed wejściem w życie nowego systemu gospodarowania odpadami, lecz regularnie prowadzi działalność informacyjno-edukacyjną w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi.

2.11. Prowadzenie rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zgodnie z art. 9b u.c.p.g.

Wszystkie gminy prowadzą od 2012 r. rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zgodnie z *art. 9b u.c.p.g.* Wszystkie 17 skontrolowanych gmin nie weryfikowało przed wpisaniem do rejestru działalności regulowanej, oświadczeń podmiotów pod względem spełnienia wymagań określonych w *rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości*, wydanym na podstawie *art. 9d ust. 2 u.c.p.g.*

2.12. Wywiązanie się z obowiązku określonego w art. 3 ust. 2a u.c.p.g. w przypadku związków międzygminnych i wykonywanych przez nie zadań

Żadna z kontrolowanych gmin nie należy do związku międzygminnego.

2.13. Coroczna analiza gospodarki odpadami komunalnymi (art. 3 ust. 2 pkt 10 u.c.p.g.)

W 13 gminach dokonano analizy gospodarki odpadami komunalnymi za 2013 rok i 2014 rok, oraz w 17 – za 2015 r. Informacje z wykonywanych analiz, prezentowane były na posiedzeniach sesji rady gminy oraz wykorzystane w prowadzonych postępowaniach przetargowych na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych. Analizy

stanu gospodarki odpadami komunalnymi zostały umieszczona na stronach internetowych BIP gmin.

Stwierdzane nieprawidłowości i działania pokontrolne

W trakcie kontroli, najczęściej stwierdzano następujące nieprawidłowości:

- niezorganizowanie punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK);
- nieumieszczenie na stronie internetowej gminy wszystkich informacji wymaganych *art. 3 ust. 2 pkt 9 ustawy u.c.p.g.*;
- nieosiągnięcie wymaganego poziomu odzysku innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w 2013 i 2014 r.;
- niedokonanie rocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, za 2013 i 2014 r.;
- niedokonywanie weryfikacji sprawozdań kwartalnych lub półrocznych przesyłanych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości;
- nieweryfikowanie oświadczeń podmiotów wpisanych do rejestru działalności regulowanej pod względem spełnienia wymagań określonych w *art. 9d u.c.p.g.*;
- nieprzewodzenie kontroli podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości;
- niewłaściwe sporządzanie sprawozdań gminy z realizacji zadań w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi;
- niezorganizowanie przetargu na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu gminy.

Ponadto stwierdzono nieprawidłowości wynikające z innych niż *u.c.p.g.*, aktów prawnych, takie jak:

- nierzetelne sporządzenie informacji o zakresie korzystania ze środowiska,
- niezłożenie Marszałkowi Województwa Podkarpackiego zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów za 2013, 2014 i 2015 r.

Działania pokontrolne

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, po kontrolach przeprowadzonych w ramach cyklu kontrolnego, podjęto następujące działania pokontrolne:

- wydano 15 zarządzeń pokontrolnych, zobowiązujących organy gminy do usunięcia nieprawidłowości,
- skierowano 4 wystąpienia, w tym 2 - do Marszałka Województwa Podkarpackiego i 2 - do Przewodniczących Rady Gminy,
- wszczęto postępowanie administracyjne w trybie *art. 9z ust. 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, w sprawie ustalenia administracyjnej kary pieniężnej za nie wykonanie przez Gminę Nowa Dęba obowiązku o którym mowa w *art. 6d ust. 1*, tj. za niezorganizowanie w okresie od 1 lipca 2016 r. do dnia 30 września 2016 r., przetargu na odbiór odpadów komunalnych z terenu Gminy Nowa Dęba lub odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych.

Ponadto Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w związku ze stwierdzonymi innymi nieprawidłowościami, podjął następujące działania:

- wymierzył Wójtowi Gminy, karę grzywny w postaci mandatu karnego w wysokości 400 zł za niezłożenie Marszałkowi Województwa Podkarpackiego zbiorczego zestawienia danych o odpadach za 2015 r.;

- nałożył na Gminę kary pieniężne w wysokości 500 zł, w trybie *art. 200 w związku z art. 237 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21 z późn. zm.) oraz art. 125 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1688)*, za niedopełnienie obowiązku terminowego przedłożenia Marszałkowi Województwa Podkarpackiego zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów za lata 2013 i 2014.

W wyznaczonym terminie gminy udzieliły odpowiedzi o sposobie realizacji obowiązków nałożonych zarządzeniami pokontrolnymi. Termin odpowiedzi na jedno zarządzenie (Gmina Raniżów) upływa w dniu 15 grudnia 2016 r.

Postępowania administracyjne wobec gmin, które nie osiągnęły wymaganego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, oraz innych niż niebezpieczne budowlanych i rozbiórkowych, nie zostały wszczęte, ponieważ treść *art. 9z ust. 2 u.c.p.g.* nie pozwala na wymierzenie kary, z uwagi na to, że odnosi się do terminu określonego w *art. 3b u.c.p.g.*, tj. 31 grudnia 2020 r. Nieosiągnięcie poziomów określonych w rozporządzeniu wydanym na podstawie *art. 3b ust. 2*, które określa poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami, które gmina jest obowiązana osiągnąć w poszczególnych latach, nie podlega karze na podstawie *art. 9z ust. 2 u.c.p.g.*, gdyż byłaby to rozszerzająca interpretacja przepisów.

WNIOSKI

Zdaniem WIOŚ w Rzeszowie najslabszym elementem nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi wydaje się być brak nadzoru ze strony gmin, nad podmiotami odbierającymi odpady komunalne, czy to wylonionymi w drodze przetargu, czy też odbierającymi odpady z nieobjętych systemem gminnym nieruchomości niezamieszkałych. Pomimo istnienia obowiązku kontrolowania przez gminy podmiotów odbierających odpady komunalne, wiele gmin nie wywiązuje się z niego.

Niektóre Gminy nie reagowały i nie podejmowały działań kontrolnych, nawet wtedy, kiedy z przedłożonych przez przedsiębiorcę sprawozdań wynikało, że:

- od właścicieli nieruchomości odebrano zmieszane odpady opakowaniowe o kodzie 15 01 06, podczas, gdy gmina dostarcza mieszkańcom worki na selektywnie zebrane odpady takie jak: papier i tektura; tworzywa sztuczne, metale i odpady wielomateriałowe oraz szkło;
- z terenów nieruchomości niezamieszkałych odbierano wyłącznie zmieszane odpady opakowaniowe, które były przetwarzane w sortowni odpadów z selektywnej zbiórki, eksploatowanej przez podmiot odbierający odpady komunalne.

Nie podejmowane były również działania w sytuacji, kiedy przedłożony przez przedsiębiorcę harmonogram odbioru odpadów, nie uwzględniał odbioru odpadów, określonych w uchwałach i umowie zawartej po rozstrzygnięciu przetargu, co skutkowało tym, że praktycznie mieszkańcy nie mieli możliwości wystawienia przed posesję odpadów danej frakcji, która winna być zbierana selektywnie.

Zaniechanie egzekwowania od przedsiębiorcy, rzetelnego wykonania umowy na odbiór odpadów, powoduje, że czuje się on bezkarny, pomimo ciążących nad nim ustawowych sankcji karnych za mieszanie ze sobą selektywnie zebranych odpadów różnych rodzajów, za nieprzekazywanie zmieszanych odpadów komunalnych do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych lub w określonych przypadkach do instalacji przewidzianych do zastępczej obsługi regionu, czy też za przekazywanie nierzetelnych sprawozdań.

Pomimo 4-letniego okresu funkcjonowania znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości

i porządku w gminach, nadal stwierdza się uchybienia w sporządzanych przez Gminy, sprawozdaniach. Powyższe wynika, w wielu przypadkach, z faktu nieprzeprowadzenia weryfikacji sprawozdań kwartalnych, sporządzanych i przedkładanych organom gminy, przez przedsiębiorców odbierających odpady komunalne z terenów nieruchomości. Często gminy nie żądają okazania dokumentów, potwierdzających poprawność wpisanych w sprawozdaniach danych. Wynikiem takiego stanu rzeczy są wielokrotne korekty sprawozdań, które przedłużają się na kolejne okresy sprawozdawcze, prowadząc do zafałszowania danych o osiągniętych przez gminę w danym roku poziomach:

- recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła;
- recyklingu przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych;
- ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Nierzetelność w sporządzaniu przez odbiorców odpadów komunalnych sprawozdań, może być podstawą wymierzenia przez gminę kary pieniężnej w wysokości od 200 - 5000 zł, w trybie *art. 9x u.c.p.g.* Jednak, jak wynika z ustaleń kontroli, Gminy nie korzystają z prawnych uregulowań w tym zakresie.

W kwestii osiągania wymaganych ww. poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła; recyklingu przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych; ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, obserwuje się znaczną poprawę – w 2015 r. wszystkie Gminy osiągnęły wymagane poziomy.

Gminy nadal nie prowadzą weryfikacji oświadczeń podmiotów występujących z wnioskiem o wpis do rejestru działalności regulowanej, pod kątem spełnienia wymagań określonych w art. 9d ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, tłumacząc ten fakt brakiem spójności przepisów prawa - jednoczesne wszczęcie i przeprowadzenie kontroli takiego podmiotu oraz wpisanie go do rejestru działalności regulowanej przy zachowaniu ustawowego terminu 7 dni jest niemożliwe do wykonania.

Obowiązek dokonywania corocznej analizy gospodarki odpadami komunalnymi, realizowany był przez gminy w latach 2013 i 2014 w różnym zakresie. W stosunku do 2015 r., wywiązały się z niego wszystkie gminy. Zgodnie z ustawą *u.c.p.g.*, analiza powinna dostarczyć informacji o możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania, o kosztach systemu gospodarki odpadami komunalnymi, o liczbie właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy dotyczącej odbierania odpadów komunalnych, o ilości odpadów wytwarzanych na terenie gminy, w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów komunalnych i pozostałości z sortowania przeznaczonych do składowania, liczbie mieszkańców, potrzeb i możliwości inwestycyjnych w zakresie gospodarowania odpadami. Kontrole wykazały, że opracowane analizy nie obrazują w całości wydatków i potrzeb wynikających z zastosowanego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Ponadto większość gmin nie wykorzystywała danych zawartych w analizie, w celu poprawienia i udoskonalenia systemu gospodarowania odpadami.

Pomimo istniejącego obowiązku utworzenia stacjonarnego PSZOK, nadal wiele gmin nie wywiązało się z niego. Głównymi powodami takiego stanu rzeczy, są wg gmin, protesty społeczne, przeciwko lokalizacji PSZOK, jak również wysokie koszty organizacji takich punktów. Brak w obowiązujących przepisach prawa sankcji karnych za niezorganizowanie przez gminę punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, nie mobilizuje gmin do

podejmowania działań w tym kierunku, a wręcz podejmują one działania zastępcze, np. poprzez zwiększenie częstotliwości mobilnych zbiórek odpadów.

Obserwuje się znaczną poprawę w zakresie realizacji przez gminy obowiązków wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości porządku w gminach, a tym samym lepsze funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami. W ocenie WIOŚ, realizację niektórych z wymaganych obowiązków, m.in. tak ważnego elementu systemu jakim jest PSZOK, można by przyspieszyć wprowadzając w prawne sankcje karne dla gmin, które uchylają się od podejmowania stosownych działań.

Szczegółowe informacje dotyczące przeprowadzonych kontroli gmin zawarte zostały w ZAŁĄCZNIKU NR 1 obejmującym tabele 1 – 7.

IV. WYNIKI I USTALENIA KONTROLI REGIONALNYCH INSTALACJI DO PRZETWARZANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH (RIPOK)

Sejmik Województwa Podkarpackiego uchwałą nr XXIV/410/12 z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie wykonania Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego (Dz. U. Województwa. Podkarpackiego z 2012 r. poz. 1829) określił:

1. sześć regionów gospodarki odpadami komunalnymi (Centralny, Południowo-Wschodni, Południowo-Zachodni, Północny, Wschodni i Zachodni) wraz z gminami wchodzącymi w skład poszczególnych regionów,
2. regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych w poszczególnych regionach (RIPOK),
3. instalacje przewidziane do zastępczej obsługi tych regionów, do czasu uruchomienia regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, w przypadku, gdy znajdująca się w nich instalacja uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn.

Następnie Sejmik Województwa Podkarpackiego późniejszymi uchwałami zmieniał ww. uchwałę w sprawie wykonania planu gospodarki odpadami wprowadzając kolejne regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych. Zgodnie z uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr XII/214/15 z dnia 31 sierpnia 2015 r. w sprawie zmiany ww. uchwały nr XXIV/410/12 z dnia 27 sierpnia 2012 r., w województwie podkarpackim funkcjonują następujące regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych:

Zmieszane odpady komunalne:

1. Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i z selektywnej zbiórki, kompostownia, ul. Białobrzaska, 38-400 Krosno (Region Południowo-Zachodni),
2. Zakład Segregacji i Kompostowania Odpadów, ul. Strefowa 8, 39-400 Tarnobrzeg (Region Północny),
3. Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i z selektywnej zbiórki, kompostownia, Giedlarowa, 37-300 Leżajsk (Region Północny),
4. Zakład Mechaniczno-Biologicznego Przetwarzania Odpadów Komunalnych, ul. Centralny Okręg Przemysłowy, 37- 450 Stalowa Wola (Region Północny),
5. Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych, kompostownia frakcji podsitowej, Młyny 111a, 37-552 Młyny (Region Wschodni),
6. Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i z selektywnej zbiórki, kompostownia, ul Piastowska 22, 37-700 Przemyśl, (Region Wschodni),

7. Zakład Zagospodarowania Odpadów, Kozodrza, 39-103 Ostrów (Region Zachodni),
8. Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i z selektywnej zbiórki, kompostownia, Paszczyzna 62b, 39-207 Brzeźnica (Region Zachodni).

Odpady zielone oraz inne bioodpady:

1. Kompostownia ul. Białobrzaska 38-400 Krosno (Region Południowo-Zachodni),
2. Kompostownia osadów i biokomponentów „KOMWITA” ul. Siedlanka Boczna 2, 37-300 Leżajsk (Region Północny),
3. Kompostownia bębnowa (bioreaktor: komposter typ-16), Paszczyzna 62b, 39-207 Brzeźnica (Region Zachodni).

Odpady powstałe w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych – składowiska:

1. Składowisko Stalowa Wola (Region Północny),
2. Składowisko Przemyśl (Region Wschodni),
3. Składowisko Kozodrza (Region Zachodni).

W ramach przeprowadzonego ogólnokrajowego cyklu, kontrolami objęto te regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych, w których stwierdzono naruszenia w trakcie kontroli przeprowadzonych w ramach cyklu kontrolnego w 2015 r. oraz instalacje, które do dnia 1 lipca 2015 r. były obowiązane uzyskać pozwolenia zintegrowane w związku ze zmianą przepisów.

W związku z powyższym skontrolowano następujące instalacje RIPOK:

1. Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i z selektywnej zbiórki, kompostownia, ul. Białobrzaska, 38-400 Krosno;
2. Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i z selektywnej zbiórki, kompostownia, Paszczyzna 62b, 39-207 Brzeźnica;
3. Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i z selektywnej zbiórki, kompostownia, ul. Piastowska 22, 37-700 Przemyśl;
4. Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych, kompostownia frakcji podsitowej, Młyny 111a, 37-552 Młyny;
5. Zakład Segregacji i Kompostowania Odpadów, ul. Strefowa 8, 39-400 Tarnobrzeg;
6. Zakład Mechaniczno-Biologicznego Przetwarzania Odpadów Komunalnych ul. Centralny Okręg Przemysłowy, 37- 450 Stalowa Wola.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli RIPOK dokonano następujących ustaleń:

1. SORTOWNIA ODPADÓW KOMUNALNYCH ZMIESZANYCH I Z SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI, KOMPOSTOWNIA UL. BIAŁOBRZESKA, 38-400 KROSNO

Instalacja eksploatowana jest przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej – Krośnieński Holding Komunalny Sp. z o.o., 38-400 Krosno, ul. Fredry 12.

Decyzją Marszałka Województwa Podkarpackiego z dnia 30 marca 2016 r., Spółka uzyskała pozwolenie zintegrowane na prowadzenie składowiska odpadów, instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, instalacji do kompostowania przyzwoitego odpadów zielonych oraz ulegających biodegradacji selektywnie zebranych oraz gospodarowanie odpadami w zakresie: zbierania i magazynowania odpadów

niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, przetwarzania odpadów wielkogabarytowych. Decyzja stała się ostateczna dnia 3 sierpnia 2016 r.

Do sierpnia 2016 r. stan formalno-prawny gospodarki odpadami regulowały tzw. pozwolenia sektorowe.

W skład instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów wchodzi:

- 1) Węzeł do mechanicznego i ręcznego przetwarzania odpadów składający się z:
 - Linii do mechanicznego i ręcznego przetwarzania odpadów wraz z linią przygotowania zawiesiny biofrakcji (I linia technologiczna),
 - Linii mechanicznego przetwarzania odpadów (II linia technologiczna),
- 2) Węzeł biologicznego przetwarzania odpadów (frakcji podsitowej) w technologii tlenowej.

Na I linii technologicznej do mechanicznego i ręcznego przetwarzania odpadów wraz z linią przygotowania zawiesiny biofrakcji w procesie R12 przetwarzane mogą być odpady o następujących kodach: 15 01 01 - opakowania z papieru i tektury, w ilości 350 Mg/rok; 15 01 02 - opakowania z tworzyw sztucznych, w ilości 700 Mg/rok; 15 01 04 – opakowania z metali, w ilości 40 Mg/rok; 15 01 06 – zmieszane odpady opakowaniowe, w ilości 3750 Mg/rok; 20 01 01 – papier i tektura, w ilości 50 Mg/rok; 20 01 39 – tworzywa sztuczne, w ilości 100 Mg/rok; 20 01 40 – metale, w ilości 10 Mg/rok; 20 03 01 – niesegregowane zmieszane odpady komunalne, w ilości 37000 Mg/rok; 20 03 02 – odpady z targowisk, w ilości 200 Mg/rok.

Łączna ilość odpadów przetwarzanych na I linii technologicznej wraz z linią tworzenia zawiesiny biofrakcji oraz linią ręcznego przetwarzania odpadów w procesie R12 nie może przekroczyć 37000 Mg/rok dla zmieszanych odpadów komunalnych i 5 000 Mg/rok dla odpadów z selektywnej zbiórki.

Na II linii technologicznej do mechanicznego przetwarzania odpadów w procesie R12 przetwarzane mogą być odpady o kodzie 20 03 01 w ilości 25000 Mg/rok.

Do przetwarzania biologicznego w procesie D8 kierowane mogą być odpady o kodzie ex 19 12 12 takie jak: frakcja o wielkości 0-20 mm wydzielona na I linii technologicznej, w ilości 5550 Mg/rok; frakcja o wielkości 20-80 mm wydzielona na I linii technologicznej, w ilości 12000 Mg/rok; frakcja o wielkości 0-80 mm wydzielona na II linii technologicznej, w ilości 10000 Mg/rok; frakcja lekka z procesu oczyszczania zawiesiny biofrakcji, w ilości 1110 Mg/rok. Sumaryczna masa frakcji podsitowej kierowanej do procesu wynosić będzie maksymalnie 19600 Mg/rok.

Nominalna moc przerobowa części mechanicznej instalacji wynosi: dla I linii technologicznej przy pracy II-zmianowej - 37000 Mg/rok, natomiast dla II linii technologicznej przy pracy I-zmianowej - 25000 Mg/rok. W 2015 r. na liniach mechanicznego przetwarzania odpadów przetworzono 51265,160 Mg odpadów (w tym 1502,620 Mg zmieszanych odpadów opakowaniowych) oraz doczyszczono 2442,468 Mg selektywnie zebranych odpadów opakowaniowych.

Łącznie w 2015 r. przetworzono i doczyszczono 53707,628 Mg odpadów. Uwzględniając dane z ewidencji odpadów stwierdzono, że frakcja nadsitowa kwalifikowana jako 19 12 12 stanowiła ok. 60% odpadów skierowanych do mechanicznej części instalacji (przetworzonych i doczyszczonych). Natomiast biologicznie przetworzono w instalacji tylko ok. 30% odpadów skierowanych do części mechanicznej instalacji. Niespełna 4% to odpady skierowane na linię wytwarzania zawiesiny biofrakcji, która kierowana była do fermentacji w oczyszczalni ścieków kontrolowanej Spółki. Surowce wtórne wytworzone w instalacji, które skierowane zostały do recyklingu stanowiły ok. 6% odpadów przetworzonych i doczyszczonych. Uwzględniając jednak jedynie odpady przetworzone na linii do ręcznego sortowania odpadów oraz doczyszczone do recyklingu skierowano ok. 80% odpadów przyjętych do tego procesu.

Nominalna moc przerobowa części biologicznej instalacji kontenerowej I etap stabilizacji wynosi 23313,600 Mg/rok. W 2015 r. stabilizacji poddano 15691,750 Mg odpadów frakcji podsitowej, w tym 7423,240 Mg bezpośrednio w pryzmach i 8268,510 Mg dwustopniowej stabilizacji z pierwszą fazą w zamkniętych kontenerach. Zgodnie z obowiązującym w tym czasie pozwoleniem w części biologicznej przetwarzane mogło być 15000 Mg odpadów. Masa odpadów poddanych przetworzeniu biologicznemu w procesie D8 była o 691,750 Mg większa niż ilość określona w obowiązującym w tym okresie pozwoleniu na wytwarzanie odpadów. W wyniku procesu otrzymano 10514,650 Mg odpadów o kodzie 19 05 99 (stabilizatu), który skierowano do składowania na składowisku odpadów w Krośnie. Ubytek masy w procesie stabilizacji wyniósł ok. 33%.

W okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia 2016 r. przetworzono w instalacji łącznie 36382,260 Mg odpadów, w tym łącznie 35296,790 Mg odpadów o kodzie 20 03 01 (z czego na I linii technologicznej 26706,260 Mg i na II linii 8590,530 Mg), 31,410 Mg odpadów o kodzie 20 03 02 i 1054,060 Mg zmieszanych odpadów opakowaniowych o kodzie 15 01 06. Ponadto do dosegregowania na linii sortowania ręcznego przyjęto łącznie 1852,773 Mg odpadów opakowaniowych zebranych selektywnie. Łącznie przetworzono i doczyszczono 38235,033 Mg odpadów.

W okresie 8 miesięcy 2016 r., frakcja nadsitowa >80 mm stanowiła ok. 59% odpadów przetworzonych i doczyszczonych. Frakcja podsitowa stanowiła ok. 33% odpadów przetworzonych i doczyszczonych, z czego w instalacji przetworzono biologicznie ok. 26% odpadów. Surowce do sprzedaży stanowiły ok. 8% odpadów przetworzonych i doczyszczonych.

W kontrolowanym okresie 2016 r. wytwarzana w instalacji frakcja nadsitowa nie była składowana lecz przekazywana była odbiorcy zewnętrznemu - WTÓR-STEEL Sp. z o.o. ul. Grabskiego 12, 37-450 Stalowa Wola, celem przetworzenia na paliwo alternatywne.

W okresie objętym kontrolą prowadzone były badania w procesie stabilizacji frakcji podsitowej (dla odpadu o kodzie ex 19 12 12 i stabilizatu o kodzie 19 05 99). Badania wykonywane były przez laboratorium zewnętrzne posiadające certyfikat akredytacji PCA. Na podstawie wrywkowej kontroli przedstawionych sprawozdań z badań i przedłożonych zestawień stwierdzono, że proces stabilizacji w kontenerach prowadzony był do czasu uzyskania AT₄ poniżej 20 mgO₂/g s.m. Proces stabilizacji w pryzmach prowadzony był do czasu osiągnięcia wymaganych parametrów.

Zgodnie z pozwoleniem zintegrowanym frakcja podsitowa 0-20 po spełnieniu kryteriów określonych w załącznikach do pozwolenia zintegrowanego może być składowana na składowisku odpadów. Na podstawie analizy przedstawionych sprawozdań z badań odpadu o kodzie ex 19 12 12 (frakcja 0-20), wykonanych przez laboratorium zewnętrzne posiadające certyfikat akredytacji PCB, stwierdzono że odpady te spełniają kryteria dopuszczenia ich do składowania. W związku z tym, po uprawomocnieniu się pozwolenia zintegrowanego odpady te były składowane na składowisku. Wcześniej zgodnie z poprzednio obowiązującym pozwoleniem na wytwarzanie odpadów frakcja podsitowa 0-20 mm z linii nr I była przetwarzana biologicznie.

Kontrolowana regionalna instalacja do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych nie przetwarza całej frakcji 0-80 mm w instalacji gdyż w przyjętej technologii przetwarzania odpadów, z części frakcji 20-80 mm wytwarzana jest zawiesina biofrakcji, która poddawana jest fermentacji na oczyszczalni ścieków eksploatowanej przez kontrolowaną Spółkę wraz z osadami ściekowymi. W okresie dostosowawczym do października 2015 r., zgodnie z obowiązującym wtedy pozwoleniem, część frakcji podsitowej przetwarzana była poprzez stabilizację bezpośrednio w pryzmach.

W 2016 r. w sytuacjach awaryjnych odpady frakcji podsitowej kierowane były do przetworzenia w procesie D8 bezpośrednio w pryzmach lub przekazywane do instalacji

zastępczej do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, która mogła przetworzyć biologicznie te odpady, prowadzonej przez Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o., Paszczyzna 62b, 39 - 207 Brzeźnica.

Kontrolowana Spółka nie prowadziła działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

W okresie objętym kontrolą do instalacji przyjmowane były zmieszane odpady komunalne z wszystkich 32 gmin Regionu Południowo-Zachodniego. Nie były natomiast przyjmowane zmieszane odpady komunalne spoza Regionu Południowo-Zachodniego.

Zgodnie z ustaleniami kontroli 18 spośród 32 gmin Regionu, podpisało z kontrolowanym podmiotem umowy na przyjmowanie odpadów komunalnych. Pozostałe 14 gmin zorganizowało przetarg na odbiór i zagospodarowanie odpadów. Spółka eksploatująca instalację zawarła umowy na zagospodarowanie zmieszanych odpadów komunalnych z podmiotem odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, który wykonuje swoją działalność w tych gminach.

W trakcie kontroli stwierdzono, naruszenie warunków pozwolenia na wytwarzanie odpadów udzielonego decyzją Marszałka Województwa Podkarpackiego z dnia 20 stycznia 2014 r. tj. przekroczenie ilość pobieranej wody o 4289 m³, gazu LPG o 1897 kg, środka antyodorowego o 337 l na I linii technologicznej, na II linii technologicznej przekroczonego ilość energii elektrycznej o 27 MWh, a przy przetwarzaniu biologicznym przekroczonego ilość energii elektrycznej o 4 MWh. Ponadto przetworzenie w procesie D8 o 691,750 Mg odpadów więcej niż dopuszczało pozwolenie.

W związku z eksploatacją instalacji z naruszeniem warunków pozwolenia na wytwarzanie odpadów, w trakcie kontroli, Kierownika Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów pouczono, w trybie 41 Kodeksu wykroczeń, w związku z art. 351 ustawy Prawo Ochrony Środowiska o odpowiedzialności za wykroczenie. Do Prezesa Zarządu Spółki skierowano zarządzenie pokontrolne zobowiązujące do przestrzegania przy przetwarzaniu odpadów wymagań określonych w posiadanych uregulowaniach formalno-prawnych.

Pismem z dnia 21 października 2016 r. Prezes Zarządu Spółki poinformował o działaniach podjętych w celu usunięcia zaistniałych nieprawidłowości.

2. SORTOWNIA ODPADÓW ZMIESZANYCH I Z SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI, KOMPOSTOWANIA, PASZCZYNA 62B, 39-207 BRZEŹNICA

Instalacja eksploatowana jest przez Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. Paszczyzna 62B, 39-207 Brzeźnica.

Sortownia odpadów wraz z kompostownią stanowi instalację mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, w której prowadzone są procesy mechanicznego przetwarzania odpadów i biologicznego przetwarzania odpadów, połączone w jeden zintegrowany proces technologiczny przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, w celu ich przygotowania do procesów odzysku, w tym recyklingu, odzysku energii, termicznego przetwarzania lub składowania.

Stan formalnoprawny prowadzonej działalności reguluje decyzja Marszałka Województwa Podkarpackiego z dnia 26.04.2016 r. udzielająca dla Przedsiębiorstwa Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (MBP), o wydajności max. części mechanicznej 50 000 Mg/rok i o wydajności max. części biologicznej 25 000 Mg/rok oraz dla instalacji niewymagających pozwolenia zintegrowanego do przetwarzania odpadów zielonych oraz do innych odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zbieranych o zdolności przetwarzania 3 000 mg/rok oraz dla instalacji przetwarzania tworzyw sztucznych o zdolności przetwarzania 1 000 Mg/rok. Pozwolenie wydane jest na czas nieoznaczony.

Mechaniczno-ręczna sortownia odpadów o wydajności 50 000 Mg/rok, przeznaczona jest do rozdzielania na poszczególne frakcje zmieszanych odpadów komunalnych, a także do „doczyszczania” odpadów komunalnych pochodzących z selektywnej zbiórki.

W skład instalacji do mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów wchodzi obiekty i urządzenia określone w pozwoleniu zintegrowanym.

Część mechaniczna - prowadzony w sortowni odpadów proces technologiczny został określony jako R12 (wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w poz. R1 do R11).

Część biologiczna - prowadzony w kompostowni odpadów proces technologiczny został określony jako D8, zaś proces obróbki stabilizatu na placu określono jako R12.

Powstała po mechanicznym przetworzeniu frakcja 0-80 mm jest biologicznie przetwarzana w II stopniowej instalacji do tlenowego przetworzenia odpadów. W skład instalacji wchodzi hala stabilizacji tlenowej, plac dojrzewania i magazynowania stabilizatu, biofiltr, zbiornik sedymentacyjno-retencyjny.

Instalacja do biologicznego przetwarzania odpadów o wydajności 25 000 Mg/rok przeznaczona jest do stabilizacji tlenowej frakcji podsitowej odpadów pochodzących z mechanicznego przetwarzania odpadów.

Na instalację RIPOK (MBP), eksploatowaną przez PGO Sp. z o.o. w Paszcznie, dostarczane są odpady komunalne pochodzące z następujących gmin: Czarna, Jodłowa, Przecław, Dębica, Miasto Dębica, Żyraków, Pilzno, Brzostek, Wielopole Skrzyńskie i Sędziszów Małopolski. Wszystkie gminy z których niesegregowane odpady komunalne przyjmowane są na instalację MBP w Paszcznie zlokalizowane są na terenie Regionu Zachodniego.

Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. w Paszcznie zajmuje się odbieraniem odpadów komunalnych z terenu Gminy Dębica, Gminy Miasto Dębica, Gminy Pilzno i Gminy Żyraków. Ponadto na instalację odpady dostarczane są przez inne podmioty gospodarcze, takie jak: DEZAKO Dębickie Zakłady Komunalne Sp. z o.o., ŚLUSARSTWO – Radzik w Straszęcinie, MZK Pilzno, ZGK Brzostek, ZPUH Haligowski.

Ewidencja odpadów prowadzona jest za pomocą kart ewidencji odpadów oraz kart przekazania odpadów na obowiązujących wzorach.

W roku 2015 na sortownię przyjęto następujące rodzaje i ilości odpadów:

- 20 03 01 - niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne w ilości 18 286,1 Mg,
- 15 01 06 - zmieszane odpady opakowaniowe w ilości 1583,0 Mg

W okresie od stycznia do końca kwietnia 2016 roku, na sortownię przyjęto następujące rodzaje i ilości odpadów:

- 20 03 01 - niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne w ilości 6153,16 Mg,
- 15 01 06 - zmieszane odpady opakowaniowe w ilości 542,28 Mg.

Powstałe w prowadzonym procesie R 12, w wyniku sortowania odpadów o kodzie 20 03 01 - niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne oraz 15 01 06 - zmieszane odpady opakowaniowe, w mechaniczno-ręcznej sortowni odpadów, odpady o kodzie ex 19 12 12 (frakcja podsitowa) poddane zostały zagospodarowaniu we własnym zakresie przez Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. w Paszcznie w instalacji do biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych (hala stabilizacji – proces D8). Natomiast odpady o kodzie ex 19 12 12 (frakcja nadsitowa) przekazane zostały do firmy EURO-EKO Sp. z o.o. Mielec ul. Wojska Polskiego 3, Zakład Produkcji Paliwa Alternatywnego w Kozodrzy. Do tej firmy zostały również przekazane odpady o kodzie 19 12 10 wytworzone w procesie sortowania.

Powstała po mechanicznym przetworzeniu frakcja 0-80 mm była biologicznie przetwarzana w II stopniowej instalacji do tlenowego przetworzenia odpadów.

W wyniku przetwarzania w procesie D 8 odpadów o kodzie ex 19 12 12 (frakcja podsitowa) powstał odpad o kodzie 19 05 99 - inne niewymienione odpady, który poddawany był dalszemu przetwarzaniu w procesie R12.

Powstały po procesie przetwarzania stabilizatu (19 05 99) odpad o kodzie 19 05 03 – kompost nieodpowiadający wymaganiom przekazywany był do Miejskiego Zakładu Komunalnego Pilzno oraz Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej w Jodłowej. Natomiast odpad o kodzie 19 05 99 przekazywany był do Gminnego Zakładu Usług Komunalnych Sp. z o.o. Ostrów 225, Składowisko w Kozodrzy, do unieszkodliwiania - proces D5.

Ustalono, że odpady przekazano podmiotom posiadającym stosowne zezwolenia na gospodarowanie odpadami.

W trakcie kontroli przeprowadzonej we wrześniu 2015 r. stwierdzono, że Spółka prowadzi działalność polegającą na eksploatacji instalacji do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych składającej się z sortowni odpadów zmieszanych i odpadów z selektywnej zbiórki oraz kompostowni w Paszcznie, bez wymaganego pozwolenia zintegrowanego. Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie, decyzją z dnia 10.12.2015 r. wstrzymał użytkowanie ww. instalacji. Uwzględniając potrzebę bezpiecznego dla środowiska zakończenia eksploatacji instalacji, w decyzji określono termin wstrzymania jej użytkowania od dnia 31.03.2016 r.

Spółka uzyskała w dniu 26.04.2016 r. decyzję Marszałka Województwa Podkarpackiego udzielającą pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (MBP)

Niewykonanie ww. decyzji PWIOŚ wstrzymującej użytkowanie instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów – sortowni odpadów komunalnych zmieszanych i kompostowni w Paszcznie, polegające na przyjmowaniu na instalację odpadów, skutkowało, zgodnie z art. 360 Prawo ochrony środowiska, ukaraniem Prezesa Zarządu mandatem karnym.

Ponadto, w trakcie oględzin przeprowadzonych w toku kontroli stwierdzono, że na wybetonowanym, okrawężnikowanym placu, zlokalizowanym obok budynku kompostowni, znajdują się przyzmy odpadów po procesie kompostowania, w różnym okresie dojrzewania. Przyzmy te nie były oznakowane, co stanowiło naruszenie warunków określonych w pozwoleniu zintegrowanym, udzielonym decyzją Marszałka Województwa Podkarpackiego. W związku z powyższym do Prezesa Zarządu Przedsiębiorstwa Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. w Paszcznie zostało skierowane zarządzenie pokontrolne. W wyznaczonym terminie WIOŚ w Rzeszowie został poinformowany o zrealizowaniu nałożonego obowiązku.

3. SORTOWNIA ODPADÓW KOMUNALNYCH ZMIESZANYCH I Z SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI, KOMPOSTOWNIA, UL PIASTOWSKA 22, 37-700 PRZEMYŚL

Kontrolowany Zakład Mechaniczno-Biologicznego Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Przemyślu jest zarządzany przez Zakłady Usługowe „POŁUDNIE” Sp. z o.o. w Krakowie, ul. Lubicz 14, 31-504 Kraków.

Marszałek Województwa Podkarpackiego, decyzją z dnia 30.03.2016 r. udzielił ww. Spółce pozwolenia zintegrowanego na eksploatację instalacji przeznaczonej do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (MBP), składającej się z:

– modułu mechanicznego przetwarzania (sortowania) odpadów o zdolności przetwarzania maksymalnie 30 000 Mg/rok (120 Mg/dobę), który pracować powinien przez maksymalnie 300 dni w roku i maksymalnie na dwie zmiany i przeznaczony jest do

rozdzielania na poszczególne frakcje (segregowania) zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki,

– modułu biologicznego przetwarzania odpadów o zdolności przetwarzania maksymalnie 13 000 Mg/rok (40,63 Mg/dobę), który pracować może 365 dni w roku i przeznaczony jest do przetwarzania frakcji podsitowej odpadów wysortowanych na linii mechanicznej o wielkości 0-80 mm z wykorzystaniem procesu biologicznego suszenia celem uzyskania stabilizatu. Proces prowadzony powinien być dwustopniowo: w reaktorach oraz na placu przetwarzania stabilizatu o zdolności przetwarzania 14 100 Mg/rok.

W instalacji prowadzone są procesy mechanicznego przetwarzania odpadów i biologicznego przetwarzania odpadów, połączone w jeden zintegrowany proces technologiczny przetwarzania m.in. zmieszanych odpadów komunalnych, w celu ich przygotowania do procesów odzysku, w tym recyklingu, odzysku energii lub składowania.

Prowadzony w części mechanicznej proces odzysku odpadów obejmuje mechaniczno-ręczne sortowanie odpadów (R-12).

Cały proces zarówno jego część mechaniczna jak i biologiczna (z wyjątkiem procesu dojrzewania w przyzmacach) prowadzony jest w zamkniętej hali produkcyjnej.

Łączna zdolność przerobowa zgodnie z dokumentacją techniczną wynosi:

- przetwarzanie mechaniczne – 125 000 Mg/rok, tj. 500Mg/dobę,
- przetwarzanie biologiczne w reaktorach – 46 200 Mg/rok, tj. 144,4 Mg/dobę,
- przetwarzanie biologiczne na płycie kompostowej – 14 100 Mg/rok, tj. 44 Mg/dobę.

Ilość odpadów dopuszczona do przetworzenia określona w pozwoleniu zintegrowanym - to 30 000 Mg/rok, z czego 60% stanowi frakcja podsitowa (0-80 mm), czyli 18 000 Mg stanowi frakcja podsitowa, która może trafić do przetwarzania biologicznego.

Kontrolowana Spółka nie prowadzi działalności w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Odpady dostarczane są przez podmioty z którymi kontrolowana Spółka posiada zawarte umowy.

Do kontrolowanej instalacji dostarczane są odpady komunalne odbierane od właścicieli nieruchomości wyłącznie z terenu gmin należących do Regionu Wschodniego.

Spoza Regionu Wschodniego dostarczane były jedynie odpady o kodzie 19 12 12 (frakcja podsitowa 0-80 mm, przeznaczona do przetwarzania biologicznego) ze Stacji Segregacji Odpadów w Ustrzykach Dolnych, która jest instalacją zastępczą do obsługi Regionu Południowo-Wschodniego i nie posiada możliwości biologicznego przetwarzania odpadów. W Regionie Południowo-Wschodnim brak jest Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów, a kontrolowana instalacja wyznaczona została do obsługi zastępczej Regionu Południowo-Wschodniego w zakresie przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.

Od czasu rozpoczęcia działalności w zakresie mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów nie odnotowano awarii kontrolowanej instalacji, w związku z czym nie było konieczności dowożenia odpadów komunalnych do instalacji przewidzianych do zastępczej obsługi regionu.

W czasie kontroli instalacji, przeprowadzonej w dniach 12 – 25.07.2016 r. nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. SORTOWNIA ODPADÓW KOMUNALNYCH ZMIESZANYCH, KOMPOSTOWNIA FRAKCJI PODSITOWEJ, MŁYNY 111A, 37-552 MŁYNY

Właścicielem i zarządzającym instalacjami jest Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „EMPOL” Spółka z o.o. w Tylmanowej, os. Rzeka 133, 34-451 Tylmanowa.

Marszałek Województwa Podkarpackiego decyzją z dnia 12.01.2016 r. udzielił dla Spółki „EMPOL”, pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie:

- Regionalnej Instalacji do Przetwarzania Zmieszanych Odpadów Komunalnych dla Regionu Wschodniego tj. instalacji do mechaniczno - biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych

- Instalacji Zastępczej do biologicznego przetwarzania odpadów zielonych selektywnie zebranych dla Regionu Wschodniego, w ilości 3300 Mg/rok, zlokalizowanych w m. Młyny, gmina Radymno.

PUK EMPOL Sp. z o.o. wnioskuje do Marszałka Województwa Podkarpackiego również o udzielenie pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie w przedmiotowej instalacji procesu biosuszenia odpadów w ilości 100 000 Mg/rok. Marszałek Województwa Podkarpackiego odmówił PUK EMPOL Sp. z o.o. udzielenia takiego pozwolenia.

W obowiązującym od 27 stycznia 2016 r. pozwoleniu zintegrowanym udzielonym przez Marszałka Województwa Podkarpackiego moce przerobowe instalacji określono następująco:

- w części mechanicznej (proces R12) do 80 000 Mg/rok,
- w części mechanicznej – produkcja paliwa alternatywnego z odpadów kierowanych do procesu przetwarzania lub z odpadów przyjmowanych z zewnątrz (R12) do 30 000 Mg/rok,
- w części mechanicznej – przetwarzanie odpadów wielkogabarytowych (R12) do 4 000 Mg/rok,
- w części biologicznej (proces D8) do 14 000 Mg/rok,
- w części biologicznej - kompostowanie (proces R3) do 3 300 Mg/rok.

W wyniku biologicznego przetwarzania odpadów (proces D8) powstają odpady kwalifikowane zgodnie z posiadaną decyzją jako:

- odpady o kodzie 19 05 03 kompost nieodpowiadający wymaganiom (nienadający się do wykorzystania,
- 19 05 99 stabilizat.

Wytworzone w okresie objętym kontrolą odpady o kodach 19 05 99 poddane zostały składowaniu na składowisku odpadów w Młynach, natomiast odpady o kodzie 19 05 03 magazynowane były na wydzielonym, zabezpieczonym placu, z zamiarem wykorzystania do rekultywacji kwatery SK-1 składowiska odpadów w Młynach.

Oprócz własnych odpadów o kodzie 19 12 12 (frakcja podsitowa), w celu utrzymania ciągłości pracy komposterów do biologicznego przetwarzania przyjmowane były również odpady o kodzie 19 12 12 z zakładów należących do PUK EMPOL, tj.: ZZO Gorlice ul Przemysłowa 7 i ZZO w Tylmanowej oraz z zakładów niezwiązanych z PUK „EMPOL”, tj. z: MPGK Rzeszów (z którym PUK EMPOL Sp. z o.o. tworzy konsorcjum), Sortowni Odpadów w Ustrzykach Dolnych eksploatowanej przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Brzegach Dolnych, oraz sortowni ZUK w Cieszanowie. Do przetwarzania w instalacji przyjmowane były odpady z Regionu Wschodniego, dla którego instalacja posiada status RIPOK oraz z sąsiadującego regionu Centralnego dla którego, posiada status instalacji zastępczej, a w którym brak jest instalacji RIPOK.

Przyjmowane z Regionu Centralnego odpady pochodziły z Gminy Łańcut, Gminy Miasto Łańcut, oraz Gminy Gać. Odpady z ww. gmin dostarczone zostały przez firmę świadczącą usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w tych gminach, posiadającą bazę sprzętową w Nizinach (powiat przemyski). W związku z powyższym, z przyczyn organizacyjnych i ekonomicznych korzystniejsze jest dostarczanie odpadów do instalacji w Młynach, niż do instalacji znajdujących się w regionach na terenie których odpady zostały odebrane.

Wytworzone w procesie przetwarzania odpadów surowce wtórne, przekazywane były firmom posiadającym stosowne zezwolenia w zakresie gospodarowania odpadami.

Odpady o kodzie 19 12 10 przekazywane były do przetworzenia na linii RDF wchodzącej w skład instalacji w Młynach celem dalszego przetworzenia, którego produktem finalnym jest paliwo alternatywne.

Podczas kontroli instalacji przeprowadzonej w dniach 13 - 29.09.2016 r. stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Przetwarzanie odpadów o kodzie 19 12 12 w procesie D8 prowadzone było z naruszeniem warunków posiadanego pozwolenia zintegrowanego - w okresie od 1.02. do 31.07.2016 r. przekroczono dopuszczoną do przetworzenia w procesie D8 ilość odpadów o kodzie 19 12 12.

2. Przekroczenie w okresie od 1.02. do 31.07.2016 r. dopuszczonej do wytworzenia w ciągu roku w procesie D8 ilości odpadów o kodzie 19 05 99 oraz odsianych z nich na sicie o średnicy oczek 20 mm odpadów o kodzie ex 19 05 99.

3. Wykonanie przez kontrolowaną Spółkę w I półroczu 2016 r. badań wytwarzanych w procesie D8 odpadów z częstotliwością mniejszą niż wymagana w posiadanym pozwoleniu zintegrowanym.

4. Przekroczenie warunków pozwolenia zintegrowanego w zakresie ilości, miejsca oraz czasu magazynowania odpadów przeznaczonych do produkcji paliwa alternatywnego.

5. Brak wymaganego wyposażenia w postaci przetrucarki odpadów.

W trakcie kontroli, w związku ze stwierdzonymi naruszeniami, zastosowano wobec przedstawiciela kontrolowanej Spółki sankcję karną w postaci pouczenia, w trybie art. 41 Kodeksu wykroczeń.

W związku z naruszeniem warunków zezwolenia na przetwarzanie odpadów, wszczęto postępowanie w sprawie wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej na podstawie art. 194 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

W ramach działań pokontrolnych wystąpieniem pokontrolnym poinformowano Marszałka Województwa Podkarpackiego o stwierdzonych nieprawidłowościach.

5. ZAKŁAD SEGREGACJI I KOMPOSTOWANIA ODPADÓW, UL. STREFOWA 8, 39-400 TARNOBZEG

Zakład zlokalizowany jest na terenie Tarnobrzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK WISŁOSAN, Podstrefa Tarnobrzeg.

Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, eksploatowana jest przez A.S.A. Tarnobrzeg Sp. z o.o. od października 2013 r. W 2015 r. Spółka, ze względu na nie spełnianie wymagań rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie mechaniczno - biologicznego przetwarzania odpadów, dokonała przebudowy instalacji w zakresie biologicznego przetwarzania odpadów. Rozruch technologiczny instalacji do biologicznego przetwarzania odpadów, prowadzony był do 24 stycznia 2016 r.

W okresie objętym kontrolą, stan formalno-prawny gospodarowania odpadami przez A.S.A. Tarnobrzeg Sp. z o.o., na terenie Zakładu Segregacji i Kompostowania Odpadów, regulowały niżej wymienione decyzje:

1. decyzja Prezydenta Miasta Tarnobrzega, z dnia 26.07.2013r., udzielająca pozwolenia na wytwarzanie odpadów na terenie Zakładu Segregacji i Kompostowania Odpadów, wraz z zezwoleniem na zbieranie i przetwarzanie odpadów, ważna do dnia 25 lipca 2023 r.;

2. decyzja Marszałka Województwa Podkarpackiego, z dnia 30.12.2015 r., udzielająca pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, o wydajności maksymalnej części mechanicznej 36 000 Mg/rok (średnio 120 Mg/dobę), i wydajności maksymalnej części biologicznej 18 340 Mg/rok (średnio 50,24 Mg/dobę).

Zakład przetwarza odpady mechanicznie i biologicznie w jednym, zintegrowanym procesie technologicznym przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, w celu ich przygotowania do procesów odzysku, w tym recyklingu, termicznego przekształcania lub składowania.

Do mechanicznego przetwarzania w procesie R12 kierowane są zmieszane odpady komunalne o kodzie 20 03 01, które podlegają następującym procesom:

- wstępnej segregacji w hali przyjęcia odpadów, celem wyodrębnienia odpadów wielkogabarytowych, kartonów, folii, opon, baterii, szkła;
- rozdrobnieniu na rozdrabniaczu wolnoobrotowym o wydajności od 10 Mg/h - 50 Mg/h;
- segregacji mechanicznej na sicie, z podziałem na frakcje: podsitową o wielkości < 80 mm, przeznaczoną do obróbki biologicznej w tunelach kompostowniczych i nadsitową o wielkości > 80 mm, przeznaczoną do obróbki w kabine sortowniczej, w celu pozyskania surowców wtórnych typu: papier i tektura, tworzywa sztuczne i metale żelazne.

Niewysortowane frakcje stanowią balast, przekazywany podmiotom zewnętrznym do odzysku lub unieszkodliwienia.

Przetwarzanie odpadów zmieszanych oraz odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki prowadzone jest naprzemiennie. Wydajność tej części instalacji, ustalona na podstawie parametrów zainstalowanych urządzeń wynosi 36 000 Mg/rok zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów selektywnie zebranych.

Biologiczne przetwarzanie w procesie D8 frakcji podsitowej o wielkości 0-80 mm, wydzielonej ze zmieszanych odpadów komunalnych lub zmieszanych odpadów opakowaniowych i odpadów z selektywnej zbiórki (które wcześniej poddane były procesowi rozdrobnienia i przesiania), prowadzone jest w dwóch fazach:

- a) faza intensywnego kompostowania - prowadzona w 3 hermetycznie zamkniętych, betonowych tunelach o zdolności przetwarzania 18 340 Mg/rok,
- b) faza dojrzewania prowadzona na płycie dojrzewania (biofiltr), wyposażonej w kanały napowietrzające.

Po zakończeniu procesu dojrzewania i osiągnięciu wymaganych parametrów, stabilizat jest przesiewany na sicie o wielkości oczek 20 mm, w celu wydzielenia frakcji podsitowej o kodzie 19 05 03, przekazywanej do odzysku, oraz frakcji nadsitowej o kodzie ex 19 05 99, przekazywanej do unieszkodliwienia.

Przedsiębiorca, w ramach realizacji przebudowy Zakładu Segregacji i Kompostowania Odpadów, wykonał infrastrukturę do kompostowania odpadów ulegających biodegradacji (płyta do przygotowania odpadów ulegających biodegradacji oraz płyta do kompostowania odpadów ulegających biodegradacji), która na dzień kontroli nie była wykorzystana w prowadzonej działalności, ponieważ Marszałek Województwa Podkarpackiego, odmówił Spółce A.S.A., udzielenia zezwolenia na prowadzenie przetwarzania odpadów o kodach 20 02 01 oraz 20 03 02, w procesie R3.

Proces mechanicznego przetwarzania odpadów komunalnych oraz biologicznego przetwarzania frakcji o wielkości 0-80 mm, stosowany przez przedsiębiorcę, jest zgodny z technologią opisaną w decyzji.

Kontrolowany przedsiębiorca prowadzi działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w ramach umów zawieranych z gminami, oraz od innych przedsiębiorców.

W okresie od 1 sierpnia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. do instalacji RIPOK w Tarnobrzegu, skierowano łącznie 5 543,26 Mg odpadów o kodzie 20 03 01. Nie stwierdzono przyjęcia do instalacji zmieszanych odpadów komunalnych spoza Regionu Północnego.

W tym samym okresie przetworzono na linii sortowniczej w procesie R12, 6 494,779 Mg odpadów selektywnie zebranych.

W wyniku przetworzenia wszystkich rodzajów przyjętych do instalacji odpadów, wytworzone zostały następujące rodzaje odpadów: 15 01 01; 15 01 02; 15 01 04; 15 01 07; 19 05 03; 19 05 99; 19 12 01; 19 12 04; 19 12 05; 19 12 12 (frakcja nadsitowa); 19 12 12

(balast posortowniczy); 19 12 12 (frakcja podsitowa).

Łącznie przekazano odbiorcom 606,724 Mg odpadów surowców wtórnych - odzysk surowców wtórnych wyniósł 9,34%.

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 maja 2016 r. do instalacji RIPOK w Tarnobrzegu, skierowano łącznie 7498,94 Mg odpadów o kodzie 20 03 01. Nie stwierdzono przyjęcia do instalacji zmieszanych odpadów komunalnych, spoza Regionu Północnego.

W tym samym okresie przetworzono na linii sortowniczej w procesie R12, 8 676,768 Mg odpadów selektywnie zebranych.

W wyniku przetworzenia wszystkich rodzajów przyjętych do Zakładu odpadów, wytworzone zostały następujące odpady: 15 01 01; 15 01 02; 15 01 04; 15 01 07; 19 05 03; 19 05 99; 19 12 01; 19 12 04; 19 12 05; 19 12 12 (frakcja nadsitowa); 19 12 12 (frakcja podsitowa); 19 12 12 (balast posortowniczy).

Łącznie przekazano odbiorcom 1307,709 Mg odpadów surowców wtórnych - odzysk surowców wtórnych wyniósł 15,07%.

W okresie od 1 sierpnia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. w wyniku biologicznego przetworzenia frakcji podsitowej, wytworzono stabilizat o kodzie 19 05 99 - w ilości 438 Mg, który został przekazany firmie NRR Grupa POLDIM Sp. z o.o. w Żabnie do procesu R3, oraz kompost nieodpowiadający wymaganiom o kodzie 19 05 03 - w ilości 472,08 Mg, który przekazano do A.S.A. EKO POLSKA Sp. z o.o. w Zabrze, do wykorzystania przy rekultywacji składowiska w Sadowie.

Odpady o kodzie 19 12 12 (frakcja nadsitowa i balast), przekazane zostały w łącznej ilości 3 322,452 Mg, następującym odbiorcom:

1. BIO-MED Sp. z o.o. w Kielcach (pozwolenie na wytwarzanie odpadów, z uwzględnieniem przetwarzania odpadów);
2. EkoPaliwa Chełm Sp. z o.o. w Chełmie (produkcja paliw alternatywnych);
3. Mo-BRUK S.A. w Nieciewiu (produkcja paliwa alternatywnego).

Frakcja nadsitowa i balast stanowiły ok. 47,7% ilości przyjętych odpadów, zaś wytworzony kompost - ok. 18,6% frakcji podsitowej. W wyliczonym % dotyczącym wytworzonego kompostu, nie uwzględniono masy odpadu, która znajdowała się w procesie kompostowania.

W 2016 r., okresie od 1 stycznia do 31 maja, w wyniku przetworzenia biologicznego frakcji podsitowej (w ilości 4 744,708 Mg), wytworzono stabilizat o kodzie 19 05 99 (w ilości 914,04 Mg), który przekazano do firmy ELBA Sp. z o.o. z Myszkowa, posiadającej zezwolenie na zbieranie; oraz kompost nieodpowiadający wymaganiom o kodzie 19 05 03 (w ilości 3094,7 Mg), który przekazano do A.S.A. EKO POLSKA Sp. z o.o. w Zabrze (do rekultywacji składowiska w Sadowie); i FHU Krzysztof Domagalski z Sulejowa - firmy posiadającej zezwolenie za zbieranie takich odpadów.

Odpady o kodzie 19 12 12 - frakcja nadsitowa i balast, w łącznej ilości – 3 318,5 Mg, przekazane zostały następującym odbiorcom:

1. BIO-MED Sp. z o.o. w Kielcach posiadającej pozwolenie na wytwarzanie odpadów, z uwzględnieniem przetwarzania odpadów;
2. Mo-BRUK S.A. w Nieciewiu (do produkcji paliwa alternatywnego);
3. EkoPartner Lubin Sp. z o.o. w Lubinie (posiadającej pozwolenie zintegrowane na prowadzenie instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, wraz z zezwoleniem na zbieranie odpadów).

Frakcja nadsitowa i balast, stanowiły ok. 44,25% ilości przyjętych odpadów, zaś wytworzony kompost - ok. 65,22% frakcji podsitowej. W wyliczeniu % dotyczącym wytworzonego kompostu, nie uwzględniono masy odpadu, która znajdowała się w procesie kompostowania.

W toku kontroli ustalono, że zakład nie wytwarza odpadów o kodzie 19 12 09 – minerały, oraz 19 12 10 – paliwa alternatywne.

Na podstawie sporządzonego bilansu masowego za poszczególne, kontrolowane, czasookresy, ustalono, że różnica w ilości odpadów przyjętych i wytworzonych w 2015 r. wyniosła - 1664,045 Mg, zaś w 2016 r. wyniosła - 44,8 Mg. Różnice w ilości odpadów na „wejściu i wyjściu” z instalacji w danym czasookresie, wynikają z charakterystyki procesu przetwarzania biologicznego. Na różnicę mas składa się masa odpadów skierowanych do przetwarzania biologicznego, dla których proces jeszcze się nie zakończył, jak również fakt redukcji masy materiału wsadowego.

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

6. ZAKŁAD MECHANICZNO – BIOLOGICZNEGO PRZETWARZANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH, UL. CENTRALNY OKRĘG PRZEMYSŁOWY 37- 450 STALOWA WOLA

Zakład zlokalizowany jest w południowo-zachodniej części zabudowy przemysłowej Huty Stalowa Wola, w obrębie Tarnobrzeskiej Strefy Ekonomicznej, Podstrefa Stalowa Wola, i należy do Miejskiego Zakładu Komunalnego Sp. z o.o. w Stalowej Woli. Podmiot ten eksploatuje instalację od 18 sierpnia 2015 r., przy czym rozruch technologiczny został zakończony w styczniu 2016 r.

Stan formalno-prawny prowadzenia instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, reguluje pozwolenie zintegrowane, udzielone decyzją Marszałka Województwa Podkarpackiego, z dnia 17 sierpnia 2015 r. W decyzji określono maksymalną wydajność części mechanicznej - 57 000 Mg/rok (250 Mg/dobę), oraz maksymalną wydajność części biologicznej - 28 000 Mg/rok (76 Mg/dobę).

W instalacji prowadzone jest przetwarzanie w procesie mechanicznym, zmieszanych odpadów komunalnych, zmieszanych odpadów opakowaniowych i „doczyszczanie” odpadów selektywnie zebranych; przetwarzanie w procesie biologicznym frakcji odpadów o kodzie 19 12 12, wysortowanych z masy zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów ulegających biodegradacji, pochodzących z selektywnej zbiórki.

W instalacji prowadzone są następujące procesy odzysku lub unieszkodliwiania:

1) R12 (wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w poz. R1 do R11): sortowanie zmieszanych odpadów komunalnych, zmieszanych odpadów opakowaniowych i innych odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki; przesiewanie stabilizatu na sicie o oczkach 20 mm; rozdrabnianie i frakcjonowanie odpadów o kodach: 17 01 01, 17 01 02, 17 01 03, 17 01 07; wstępne przetwarzanie i rozdrabnianie odpadów wielkogabarytowych o kodach: ex 20 03 07, 15 01 03; kruszenie odpadów o kodzie 15 01 07;

2) D8 (obróbka biologiczna, w wyniku której powstają ostateczne związki oraz mieszanki, które są unieszkodliwiane za pomocą któregokolwiek spośród procesów wymienionych w poz. D1 do D12): proces przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji z zastosowaniem procesów stabilizacji beztlenowej, prowadzonej w fermenterze oraz stabilizacji tlenowej, prowadzonej w bioreaktorach i na placu dojrzwania kompostu.

Z uwagi na brak odpowiedniego strumienia odpadów, cały proces prowadzony jest aktualnie w kompostowni, a odpady nie są przewożone na plac dojrzwania (zgodnie z postanowieniem Marszałka Województwa Podkarpackiego, z dnia 9 marca 2016 r., w sprawie interpretacji zapisu decyzji w pkt III.6.1. pozwolenia zintegrowanego, tj. dotyczącego możliwości przetwarzania odpadów w tunelach bioreaktora, bez konieczności prowadzenia II fazy procesu – na placu dojrzwania).

Cały cykl kompostowania/stabilizacji tlenowej, pracuje w pełni automatycznie i trwa ok. 5 - 6 tygodni (z możliwością przerzucania po 2 tygodniach), aż do osiągnięcia parametru AT₄ na

poziomie poniżej 10 mg O₂/g s.m.

Zakład prowadzi bieżący monitoring parametrów przebiegu procesów technologicznych, z wykorzystaniem systemu komputerowego, w zakresie węzła mechanicznego przetwarzania odpadów; węzła biologicznego przetwarzania odpadów – proces fermentacji beztlenowej; węzła biologicznego przetwarzania odpadów w bioreaktorach; węzła gospodarki biogazem; oraz węzła oczyszczania powietrza procesowego.

Spółka MZK, w ramach wygranych przetargów oraz zawartych z gminami umów, odbiera i zagospodarowuje w eksploatowanej przez siebie instalacji do mechaniczno - biologicznego przetwarzania odpadów, odpady komunalne z terenu tych gmin. Przedsiębiorca odbiera również odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenów niezamieszkałych nie objętych przez gminę systemem odbioru odpadów komunalnych, w tym od przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą.

W okresie 18 sierpnia – 31 grudnia 2015 r. do instalacji trafiły zmieszane odpady komunalne z terenu następujących gmin: Gmina Nowa Dęba, Gmina Leżajsk, Gmina Nisko, Gmina Jarocin, Gmina Gorzyce, Gmina Grębów, Gmina Radomyśl n/Sanem, Gmina Stalowa Wola, Gmina Zaklików, Gmina Zaleszany, Gmina Rudnik nad Sanem, Gmina Bojanów, Gmina Tarnobrzeg.

W ww. okresie, do instalacji skierowano łącznie 11 257,83 Mg odpadów o kodzie 20 03 01. Nie stwierdzono przyjęcia do instalacji zmieszanych odpadów komunalnych spoza Regionu Północnego.

W okresie tym przyjęto do Zakładu i przetworzono 12 889,1 Mg odpadów selektywnie zebranych:

W wyniku przetworzenia przyjętych na instalację odpadów, wytworzono następujące rodzaje odpadów: 15 01 01; 15 01 02; 15 01 04; 15 01 07; 19 12 10; 19 12 12 – frakcja nadsitowa; 19 12 12 (frakcja 0-15); 19 12 12 (frakcja 15-60); 19 12 12 (frakcja 60-80); 19 05 99. Do odzysku przekazano łącznie 1 660,21 Mg surowców wtórnych - odzysk surowców wtórnych wyniósł – 12,88%.

W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2016 r. do instalacji trafiły zmieszane odpady komunalne z terenu następujących gmin: Gmina Bojanów, Gmina Gorzyce, Gmina Grębów, Gmina Nisko, Gmina Jarocin, Gmina Kamień, Gmina Leżajsk, Gmina Pysznica, Gmina Rudnik nad Sanem, Gmina Radomyśl n/Sanem, Gmina Stalowa Wola, Gmina Zaklików, Gmina Zaleszany. W ww. okresie do instalacji RIPOK w Stalowej Woli, skierowano łącznie 11 659,31 Mg odpadów o kodzie 20 03 01. Nie stwierdzono przyjęcia do instalacji zmieszanych odpadów komunalnych spoza Regionu Północnego.

W ww. okresie przyjęto do Zakładu i przetworzono 13 486,17 Mg odpadów selektywnie zebranych:

W wyniku przetworzenia ww. odpadów wytworzono następujące rodzaje odpadów: 15 01 01; 15 01 02; 15 01 04; 15 01 07; 19 12 10; 19 12 12 – frakcja nadsitowa; 19 12 12 (frakcja 0-15); 19 12 12 (frakcja 15-60); 19 12 12 (frakcja 60-80); 19 05 99; 19 12 07; 19 12 02. Do odzysku przekazano łącznie 2 657,35 Mg odpadów surowców wtórnych - odzysk surowców wtórnych wyniósł – 19,7%.

W kontrolowanym okresie zakład nie wytworzył odpadów o kodzie 19 12 09. ZMBPOK w Stalowej Woli nie jest producentem paliwa alternatywnego. W 2015 i 2016 r., wytworzono odpady, które przekazywane były do WTÓR-STEEL Sp. z o.o. – producenta paliwa alternatywnego, oraz do cementowni Ekopaliwa Chełm Sp. z o.o., pod kodem 19 12 10.

Odpady o kodzie 19 05 99, wytworzone w 2015 r. w ilości 198,14 Mg, oraz w 2016 r. - w ilości 4 047,77 Mg, jak również odpady o kodzie 19 12 12, wytworzone w 2015 r. w ilości 1325,02 Mg, oraz w 2016 r. - w ilości 3 286,02 Mg, przekazano na składowisko odpadów, zarządzane przez MZK Sp. z o.o. w Stalowej Woli. Badania pod kątem dopuszczenia odpadu

do składowania wykonywane były przez laboratorium akredytowane SGS Polska Sp. z o.o. Laboratorium Środowiskowe ul. Cieszyńska 52a, 43-200 Pszczyna. Nie stwierdzono niedotrzymania wymagań przez odpady przekazane do składowania.

W kontrolowanym okresie nie wytworzono odpadów o kodzie 19 05 03 - kompost nieodpowiadający wymaganiom.

Odpady o kodzie 19 12 12 (frakcja nadsitowa i balast), przekazane zostały w 2015 r. w łącznej ilości 458,34 Mg, oraz w 2016 r. – w łącznej ilości 2 125,66 Mg, następującym odbiorcom:

1. EkoPaliwa Chełm Sp. z o.o. w Chełmie (produkcja paliw alternatywnych – R12);
 2. Wtór-Steel Sp. z o.o. w Stalowej Woli (produkcja paliw alternatywnych – R12).
- Frakcja nadsitowa i balast przekazane do odzysku w 2015 r. stanowią ok. 32% ilości przyjętych odpadów, zaś w 2016 r. – ok. 42% (w kontrolowanym okresie nie wytworzono kompostu).

Na podstawie sporządzonego bilansu masowego za poszczególne, kontrolowane, czasookresy, ustalono, że różnica w ilości odpadów przyjętych i wytworzonych w 2015 r. wyniosła - 2 739,07 Mg, zaś w 2016 r. wyniosła - 883,28 Mg. Różnice w ilości odpadów na „wejściu i wyjściu” z instalacji za dwa omawiane czasookresy, wynikają z charakterystyki procesu przetwarzania, w którym straty procesowe oscylują na poziomie 40%. Ponadto różnice mogą wynikać z posiadanych stanów magazynowych odpadów, które zostały przyjęte do instalacji, ale nie przetworzone w danym czasookresie. Stwierdzone rozbieżności wynikają poza tym z faktu, iż karty ewidencji odpadów wytwarzanych w 2015 r. prowadzone były w oparciu o karty przekazania, tzn. w wykazanej w karcie ewidencji, ilości odpadów wytworzonych, uwzględniano wyłącznie masy odpadów przekazanych, nie uwzględniano natomiast masy odpadów wytworzonych, oczekujących na przekazanie.

W związku z błędnie prowadzoną ewidencją odpadów w 2015 r., nieprawidłowo sporządzono również zbiorcze zestawienie danych o rodzajach i ilości odpadów za 2015 r. Podane w zestawieniu masy wytworzonych odpadów są mniejsze niż faktycznie wytworzone w zakresie następujących kodów: 15 01 01; 15 01 02; 15 01 04; 15 01 07; 19 12 10.

Na podstawie prowadzonej ewidencji odpadów, ustalono również, że wykazane w sprawozdaniu jako wytworzone, odpady o kodzie 19 05 03 - w ilości 792 Mg, oraz ex 19 05 99 - w ilości 528 Mg, faktycznie nie zostały wytworzone. Przedstawiciel Zakładu, wyjaśnił, że planowano ich wytworzenie poprzez przesianie odpadów o kodzie 19 05 99, z czego jednak zrezygnowano ze względu na brak popytu na ten rodzaj odpadów. Ewidencja odpadów za 2016 r., prowadzona jest prawidłowo, tzn. uwzględnia stany magazynowe odpadów nieprzetworzonych oraz wytworzonych, nieprzekazanych.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, wydano zarządzenie pokontrolne, zobowiązujące Spółkę do prawidłowego prowadzenia ewidencji odpadów, oraz poinformowano Marszałka Województwa Podkarpackiego o sporządzeniu zbiorczego zestawienia o odpadach za 2015 r., w sposób niezgodny ze stanem rzeczywistym. Prezes Spółki w odpowiedzi na zarządzenie poinformował o podjętych działaniach w celu wyeliminowania stwierdzonych naruszeń. Marszałek Województwa Podkarpackiego nie informował WIOŚ o podejmowanych działaniach.

V. PODSUMOWANIE KONTROLI RIPOK

W 2016 r. w ramach przeprowadzonego ogólnokrajowego cyklu kontrolnego przestrzegania przez gminy przepisów *ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* oraz kontroli regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych RIPOK, kontrolami objęto 6 instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych.

Zgodnie z „Wytycznymi...” do kontroli wybrano te regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych, w których stwierdzono naruszenia w trakcie kontroli przeprowadzonych w ramach cyklu kontrolnego w 2015 r. oraz instalacje, które do dnia 1 lipca 2015 r. były obowiązane uzyskać pozwolenia zintegrowane w związku ze zmianą przepisów.

W trakcie kontroli przeprowadzonych w ramach cyklu w 2015 roku stwierdzono, że instalacje: Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i z selektywnej zbiórki, kompostownia, ul. Białobrzaska 108 w Krośnie oraz Zakład Segregacji i Kompostowania Odpadów, ul. Strefowa 8 w Tarnobrzegu nie spełniały wymagań najlepszej dostępnej techniki BAT. Ww. instalacje wymagały dostosowania do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska dnia 11 września 2012 roku w sprawie mechaniczno - biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych. W instalacji w Tarnobrzegu prowadzony był proces biologicznego przetwarzania odpadów w otwartej hali, natomiast w przypadku instalacji w Krośnie nie cała masa wydzielonej frakcji 0-80 mm była przetwarzana zgodnie z par. 4 ust. 2 pkt 2 – części odpadów ww. frakcji nie była przetwarzana biologicznie przez co najmniej pierwsze dwa tygodnie w zamkniętym reaktorze lub hali z aktywnym napowietrzaniem, z zabezpieczeniem uniemożliwiającym przedostawanie się nieoczyszczonego powietrza procesowego do atmosfery.

Kontrole tych instalacji przeprowadzone w 2016 roku wykazały, że instalacje te zostały dostosowane i spełniały wymagania najlepszej dostępnej techniki BAT.

Zgodnie z *art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw*, instalacje które były eksploatowane w dniu wejścia w życie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości oraz nie były dotychczas objęte obowiązkiem uzyskania pozwolenia zintegrowanego, ze względu na rodzaj prowadzonej w niej działalności, musiały uzyskać pozwolenie zintegrowane najpóźniej do dnia 1 lipca 2015 r.

W trakcie kontroli przeprowadzonych w ramach cyklu w 2015 roku stwierdzono, że w związku ze zmianą przepisów, niżej wymienione instalacje, tj.:

- Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych, kompostownia frakcji podsitowej – Młyny,
- Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i z selektywnej zbiórki, kompostownia, w Przemyślu,
- Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i z selektywnej zbiórki, kompostownia, Paszczyzna,

winny posiadać, zgodnie z art. 201 ustawy Prawo ochrony Środowiska pozwolenie zintegrowane.

Natomiast w przypadku instalacji:

- Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i z selektywnej zbiórki, kompostownia przy ul. Białobrzaskiej 108 w Krośnie,
- Zakład Segregacji i Kompostowania Odpadów, zlokalizowana w Tarnobrzegu przy ul. Strefowej 8,

pozwolenia zintegrowane będą wymagane z chwilą oddania do użytkowania zmodernizowanych części instalacji.

W związku z powyższym, w przypadku instalacji w Młynach oraz Paszczyźnie zostały wszczęte postępowania administracyjne w sprawie wstrzymania, w trybie *art. 365 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska*, użytkowania instalacji do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych bez wymaganego pozwolenia zintegrowanego.

Kontrola instalacji w Przemyślu zakończyła się w dniu 19.06.2015 r. kiedy nie było jeszcze

obowiązku posiadania pozwolenia zintegrowanego, w związku z czym nie wszczynano postępowania w sprawie wstrzymania, w trybie *art. 365 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska*, użytkowania tej instalacji.

Ponadto kontrolą objęto Zakład Mechaniczno-Biologicznego Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Stalowej Woli, który został wpisany w uchwale w sprawie wykonania planu gospodarki odpadami jako regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych w 2015 roku, ale jego rozruch technologiczny został zakończony w styczniu 2016 roku.

Kontrole instalacji przeprowadzone w ramach cyklu w 2016 roku wykazały, że wszystkie instalacje eksploatowane były w oparciu o pozwolenia zintegrowane. Wszystkie, objęte kontrolą instalacje, przetwarzały odpady w sposób mechaniczny i biologiczny, spełniając jednocześnie wymagania najlepszej dostępnej techniki BAT.

W toku czynności inspekcyjnych w 4 przypadkach stwierdzano nieprawidłowości, które dotyczyły:

- ewidencjonowania odpadów,
- niewłaściwego sporządzenia zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów za 2015 r.,
- naruszenia warunków pozwolenia zintegrowanego.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, po kontrolach przeprowadzonych w ramach cyklu kontrolnego, podjęto następujące działania pokontrolne:

- wydano 3 zarządzenia pokontrolne, zobowiązujące do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości,
- skierowano 2 wystąpienia do Marszałka Województwa Podkarpackiego z informacjami o stwierdzonych nieprawidłowościach,
- wszczęto 1 postępowanie w sprawie wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej na podstawie *art. 194 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach*, w związku z naruszeniem warunków zezwolenia na przetwarzanie odpadów.

Ponadto w trakcie kontroli, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, w 3 przypadkach zastosowano sankcje karne w postaci pouczenia, a w 1 przypadku zastosowano sankcję karną w postaci mandatu kredytowanego.

W wyznaczonych terminach kierownicy skontrolowanych jednostek udzielili odpowiedzi o sposobie realizacji obowiązków nałożonych zarządzeniami pokontrolnymi.

Podczas kontroli nie stwierdzono niedoboru mocy przerobowych instalacji. Zakłady odnotowały raczej niedobór odpadów, które trafiały do instalacji, i tym samym posiadały wolne moce przerobowe.

Szczegółowe informacje dotyczące przeprowadzonych kontroli ww. instalacji zawarte zostały w ZAŁĄCZNIKU NR 2 obejmującym tabele 8 – 12.

Raport opracowany został przez:

1. Alina Solarska – kontrole gmin
2. Ewa Sitnik – kontrole RIPOK